Sfântul apostol Iacob, primul episcop al Ierusalimului şi frate al Domnului

(23 octombrie)

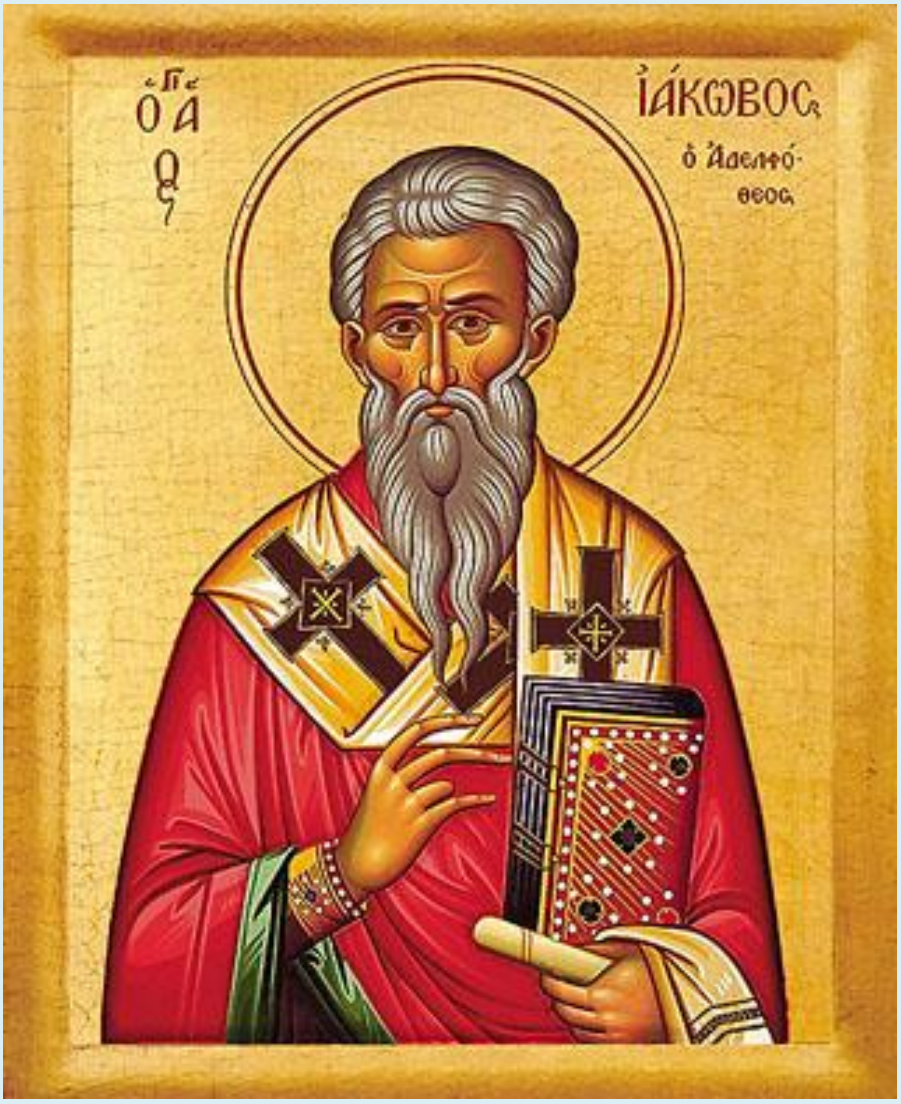

Index

În această lună (octombrie), ziua a douăzeci şi treia - Pomenirea Sfântului sfinţitului mucenic şi apostol Iacov, fratele Domnului (Minei) 4
Canon de rugăciune către Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului 21
Acatistul Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului 29
Paraclisul Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului 41
Imnografie 52
Epistola sobornicească a Sfântului apostol Iacov 54
Capitolul 1 - Salutare. Credinţă şi înţelepciune. Sărăcie şi bogăţie. Încercare şi ispită. A asculta cuvântul şi a-l îndeplini 54

Capitolul 2 - Împotriva părtinirii. Credinţa fără fapte este moartă 55
Capitolul 3 - Limba. Înţelepciunea cea de sus..... 56
Capitolul 4 - Prietenia cu lumea. A-l judeca pe fratele tău. Mustrări împotriva trufiei 57
Capitolul 5 - Mustrări împotriva celor bogaţi. Răbdare şi rugăciune..... 58
Vieţile Sfinţilor - Viaţa şi pătimirea Sfântului apostol Iacob, fratele Domnului după trup 60
Sfântul mucenic și apostol Iacob, ruda Domnului - drumul spre sfințenie . 65
Sinaxar - Pomenirea Sfântului sfinţitului mucenic şi apostol Iacov, fratele Domnului..... 66
Proloagele - Pomenirea Sfântului apostol Iacov, fratele Domnului după trup 68
Viaţa şi pătimirile apostolului Iacov, primul episcop al Ierusalimului şi frate al Domnului - 23 octombrie 72
Sinaxar - Sfântul apostol Iacov, fratele Domnului 77
Diac. George Aniculoaie - Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului, întâiul episcop al Ierusalimului 81
Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul apostol Iacov, rudenia Domnului, întâiul episcop al Ierusalimului 82
Calendar orthodox - Sfântul Iacob, ruda Domnului 84
Iulian Dumitrașcu - Calendar Ortodox - Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului, întâiul episcop al Ierusalimului; Sfântul cuvios Macarie Romanul 85
Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului..... 89
Cântare de laudă la Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului 91
Cugetare..... 92
Adrian Agachi - „Credinţa fără fapte este moartă“..... 94
Arhim. Emilianos Simonopetritul - Cuvânt la prăznuirea Sfântului Iacob, ruda Domnului 98
Cât de mare, cât de bogat, cât de înalt mă face Dumnezeu pe mine păcătosul!..... 100
Cum putem lupta cu păcatul mândriei? 103
Vindecarea unui director de minister - Sfinții sunt prieteni și fac minuni împreună..... 104
Pr. Eugeniu Rogoti - Sfântul apostol Iacob, primul episcop al Ierusalimului 106
Orthodoxwiki - Apostolul Iacov cel drept..... 109
Pr. V. Ungureanu - Liturghia Sfântului Iacob în cultul creştin..... 112

(Foto) Pe urmele Sfintei Maria Egipteanca, la Paraclisul „Sfântul apostol Iacob” din Ierusalim..... 126
Icoane..... 134

În această lună (octombrie), ziua a douăzeci şi treia - Pomenirea Sfântului sfinţitului mucenic şi apostol Iacov, fratele Domnului (Minei)

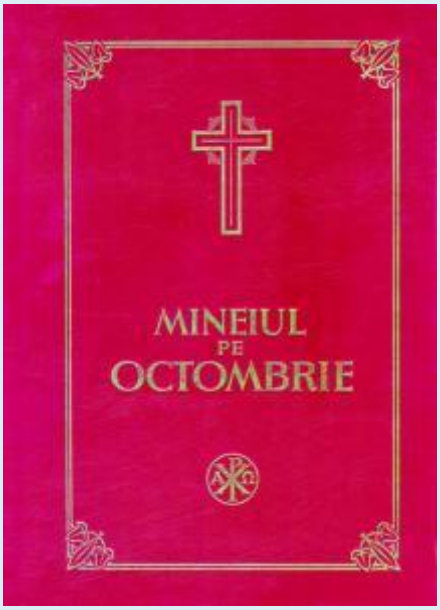

La Vecernie

La Doamne strigat-am..., punem **Stihirile** pe 6 glasul al 4-lea:

Podobie: Dat-ai semn celor ce...

Veniţi de Dumnezeu înţelepţilor să cinstim cu sfinţenie, pomenirea fratelui lui Dumnezeu; că jugul lui Hristos luând cu osârdie, Evangheliei, bunătăţii Lui, şi împărăţiei a fost propovăduitor, şi rânduiala Lui cea negrăită a se crede a făcut-o. Pentru care, Atotputernice, curăţire nouă ne dăruieşte.

Întru toate marginile lumii a răsunat vestea cuvintelor tale, prin care ne luminăm spre tot felul de faptă dumnezeiască, şi ne îndreptăm cu credinţă spre dumnezeiasca cunoştinţă a Treimii. Pentru aceasta te rugăm pe tine, roagă ca un ierarh, pe Iisus, Iubitorul de oameni să mântuiască sufletele noastre.

De departe viaţa ta Iacove mai înainte văzându-o, frate te-a primit Hristos Iubitorul de oameni, cel prea înţelept şi mai înainte cunoscător, şi ierusalimitenilor credincios arătător de sfinţenie, şi mai mare păstor te-a hirotonit, şi tăinuitor; care ai jertfit tainele cele negrăite. Pe care şi acum roagă-L, să mântuiască sufletele noastre.

Slavă..., glasul al 6-lea

Cu sângele muceniciei, preoţia ai împodobit, sfinţite mucenice apostole; că stând pe aripa Bisericii pe Dumnezeu Cuvântul ai propovăduit a fi Făcător a toate. Pentru aceasta de iudei fiind surpat, cămărilor cereşti te-ai învrednicit, fratele lui Dumnezeu Iacove; pe Hristos Dumnezeu roagă-L, să mântuiască sufletele noastre.

Și acum..., a Născătoarei, Învierii.

Cine nu te va ferici pe tine Preasfântă Fecioară? Sau cine nu va lăuda prea curată naşterea ta? Că Cel ce a strălucit fără de ani din Tatăl, Fiul Unul-Născut; Acelaşi din tine cea curată a ieşit, negrăit întrupându-Se; din fire Dumnezeu fiind, şi cu firea om făcându-Se pentru noi. Nu în două feţe fiind despărţit, ci în două firi fără amestecare fiind cunoscut. Pe Acela roagă-L curată cu totul fericită, să se miluiască sufletele noastre.

La Stihoavnă

Stihirile, glasul al 8-lea:

Podobie: Doamne de ai şi stătut...

Doamne de a şi stătut pe aripa Bisericii, Iacov dar cu îndrăzneală grăind, pe Tine Dumnezeu Cuvântul Te-a propovăduit Făcător a toate, care în lume ai venit. Pentru ale cărui rugăciuni, dă şi acum luminarea sufletelor noastre.

Stih: În tot pământul a ieşit vestirea lor, şi la marginile lumii cuvintele lor.

Doamne măcar, deşi cu lemn s-a sfărâmat capul apostolului, dar în Rai s-a dus la lemnul vieţii; căci din cele vremelnice dezlegându-se, în veci se bucură. Pentru ale cărui rugăciuni, trimite bisericilor pacea Ta.

Stih: Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria.

Doamne, mărturisindu-te pe pământ vitejește cu tot adevărul, fratele Tău cel pururea slăvit, pe Tine, Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt, pe vrăjmaşii cei rău slăviți i-a ruşinat şi i-a înfruntat. Pentru aceasta şi pătimind, Ție Ți-a stătut înainte, bucurându-se.

Slavă..., glasul al 8-lea.

Lui Hristos începătorului păstorilor frate ai fost, următor scaunului, şi între apostoli vestit; şi pentru acesta moarte ai iubit, şi de mucenicie nu te-ai ruşinat, Iacove slăvite. Pe Acela roagă-L neîncetat, să mântuiască sufletele noastre.

Și acum..., a Născătoarei

Stăpână primeşte rugăciunile nevrednicilor robilor tăi, şi ne izbăveşte pe noi de toată nevoia şi necazul.

Tropar, glasul al 2-lea: Ca un ucenic al Domnului, ai luat Evanghelia ca un mucenic ai neschimbare; îndrăzneală ca un frate al lui Dumnezeu, a te ruga ca un ierarh. Roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei

Toate tainele tale sunt mai presus de cuget, toate sunt prea slăvite, Născătoare de Dumnezeu. Cu curăţia fiind pecetluită şi cu fecioria păzită, cu adevărat Maică te-ai cunoscut, născând pe Dumnezeu cel adevărat; pe Acela roagă-L să mântuiască sufletele noastre.

La Utrenie

La Dumnezeu este Domnul... troparul de două ori, Slavă..., Și acum..., a Născătoarei Învierii.

După întâia Catismă, **Sedealna**, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Ca pe un dumnezeiesc ucenic al lui Hristos, frate şi apostol, toţi cu cântări te cinstim Iacove fericite şi cu căldură strigăm ţie: Cu rugăciunile tale mântuieşte-ne pe noi robii tăi, cei ce cu credinţă prăznuim sfinţită şi dumnezeiască pomenirea ta. (de două ori)

Slavă..., Și acum..., a Născătoarei

Rugul care Moise nears l-a văzut; muntele lui Dumnezeu, nor sfânt, cort nespurcat, masă primitoare de Dumnezeu, palat înalt al Împăratului; uşă neumblată, cu totul luminată, Fecioară pe tine te lăudăm.

După a doua Catismă, **Sedealna**, glasul al 3-lea:

Podobie: De frumuseţea fecioriei tale şi de prea luminată curăţia ta Gavriil mirându-se, a strigat ţie, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voi aduce

ţie? Sau cum te voi numi pe tine? Nu mă pricep şi mă minunez! Pentru aceasta, precum mi s-a poruncit, strig ţie: Bucură-te, ceea ce eşti plină de har.

Venirea Dumnezeiescului Duh, fericite primindu-o, te-ai făcut lăcaş darurilor Lui, şi ai scris tainica închipuire a înfricoşatei sfinţitei lucrări, având întindere cu prea sfinţite înţelesuri, şi cu înţelepte rostiri, purtătorule de Dumnezeu Iacove; şi pe aceasta ai dat-o Bisericii.

Slavă..., glasul al 6-lea

Podobie: Pe Cuvântul Cel împreună fără de început cu Tatăl şi cu Duhul, carele S-a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-L lăudăm, credincioşii, şi să I ne închinăm; că bine a voit a Se sui cu trupul pe Cruce şi moarte a răbda şi a scula pe cei morţi, întru slăvită Învierea Sa.

Ucenic al Cuvântului, şi al adevărului propovăduitor, ca o săgeată trimis ai fost luminând pe cei ce erau în cumplitul întuneric, sfinte apostole; şi întunericul nedumnezeirii ai risipit de pe pământ; şi pe toţi cei bine credincioşi, fii ai zilei i-ai arătat de Dumnezeu văzătorule Sfinte Iacove.

Şi acum..., a Născătoarei

Celor ce neclintit avem nădejdea spre tine Fecioară prea curată, fii acoperământ, slobozindu-ne de multe feluri de ispite, înconjurări, şi cumplite nevoi. Roagă împreună cu apostolii Lui pe Fiul tău, şi mântuieşte pe toţi cei ce nădăjduiesc spre tine.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.

11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canoanele - amândouă din Octoih, fără mucenicine şi a apostolului pe 6.

Canonul apostolului

facere a lui Teofan

Cântarea 1-a, glasul al 4-lea:

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-I Israel cel de de mult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Darea cea bună Iacove şi darul cel desăvârşit, de la Părintele luminilor a se da oamenilor înveţi arătat; căruia a se împărtăşi cei ce te laudă pe tine, roagă-te apostole.

Cu raza Dumnezeiescului Duh fiind luminat Iacove, şi cu Dânsul legile alcătuind, bisericile păgânilor le-ai îndreptat, ca un apostol al lui Hristos, de sfinţenie arătătorule, cu totul fericite.

Slavă...,

Ceata apostolilor, prea înţelepte, arătat o ai împodobit, ca unul ce ai fost întâi arhiereu, fiind uns cu singură lucrarea Cuvântului, ca un ucenic şi frate al lui Dumnezeu, şi sfinţit propovăduitor de taine.

Și acum..., a Născătoarei

Izvor de tămăduiri avându-te, ne adăpăm de la tine, ca de la ceea ce ai născut Izvorul vieţii, de Dumnezeu Născătoare prea lăudată; tămăduirea sufletelor, şi înnoirea trupurilor.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici; şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Se veseleşte de Tine Biserica Ta, Hristoase, strigând: Tu eşti Puterea mea, Doamne şi Scăparea şi Întărirea mea.

Veselească-se de tine seminţia Iudeii astăzi, văzându-te strălucit cu razele lui Hristos.

Stea de Dumnezeu strălucită avându-te Biserica păgânilor, pe tine prea lăudatul propovăduitor, se luminează cu dumnezeieştile tale învăţături.

Slavă...,

Legea vieţii Bisericii lui Hristos tu ai pus, cu Duh de viaţă făcător, legea aşezând şi vestind.

Și acum..., a Născătoarei

Pe care ai născut cu trup Fecioară Maică, pe Cel ce a strălucit din Tatăl, Iacov ca pe un Dumnezeu al tuturor L-a propovăduit.

Sedealna, glasul 1:

Podobie: Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Apostole al lui Hristos, însuţi văzătorule şi mucenice, Iacove înţelepte, fratele lui Dumnezeu fericite, pe cei ce prăznuiesc cu credinţă cinstită pomenirea ta, slobozeşte-i cu rugăciunile tale de greşelile cei ţin, cel ce ai moştenit cerurile cu puterea Duhului.

Slavă..., glasul al 8-lea

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Rudenie lui Iisus după trup fiind, de la Dânsul dar mult ai luat apostole, şi tuturor ai dat luminare şi cunoştinţă, prea înţelepte Iacove, şi înşelăciunea idolească din rădăcină ai smuls-o. Dar mai marii întunericului, înşelători, cu nedreptate te-au omorât pe tine, cel ce ai propovăduit pe Mântuitorul. Pentru aceasta strigăm către tine: Roagă pe Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Şi acum..., a Născătoarei

Ca ceea ce eşti Mireasă cu totul fără prihană Făcătorului, ca o Maică a Mântuitorului, care nu ştii de bărbat; ca ceea ce eşti lăcaş Mângâietorului cu totul fără prihană; pe mine cel ce sunt lăcaş spurcat fărădelegii, şi care m-am făcut batjocură dracilor întru cunoştinţă, grăbeşte de mă izbăveşte de lucrarea lor cea rea, lăcaş luminat prin fapta bună făcându-mă, ceea ce eşti primitoare de lumină, curată; goneşte-mi negura patimilor, şi împărtăşirii celei de sus mă învredniceşte, şi luminii celei neînserate, cu rugăciunile tale.

Cântarea a 4-a

Irmos: Pentru dragostea Chipului Tău, ai stat, Milostive, pe Crucea Ta şi neamurile s-au topit, că Tu eşti Tăria şi Lauda mea, Iubitorule de oameni.

Dus-ai pe mare caii tăi, pe apostoli; Mântuitorule, şi au luminat pe păgâni, trăgându-i Doamne spre cunoştinţa Ta.

Neîntinată oglindă arătându-te, şi razele cele atotlucrătoare ale Treimii celei nezidite luându-le, ai strălucit Iacove tuturor.

Slavă...,

Piatră rostogolindu-te, te-a văzut pe tine sfinţită proorocia, sfărâmând putreda deşertăciune a înşelăciunii, cu puterea Duhului.

Şi acum..., a Născătoarei

Cel ce a intrat Fecioară Maică în pântecele tău, Cuvântul cel mai înainte de veci, Cel ce S-a născut negrăit din Tatăl, pe Iacov apostol l-a arătat.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei, pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Tu, Doamne rază de lumină strălucitoare pe Iacov l-ai arătat, care pe oameni din înşelăciune i-a schimbat.

Pe Tine Doamne cu glas slobod te-a propovăduit fratele Tău cel drept; şi următor patimii Tale a fost, fiind omorât.

Slavă...,

Ce minte pământească poate să-ţi aducă cântări de laudă; ţie celui luminat cu darurile faptei bune Iacove!

Şi acum..., a Născătoarei

Pe tine cu adevărat dumnezeiesc lăcaş aflându-te S-a sălăşluit întru tine Fecioară Cuvântul, grijindu-Se de a noastră mântuire.

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi Ţie cu glas de laudă, Doamne, Biserica strigă către Tine, de sângele diavolilor curăţindu-se, cu Sângele cel curs, prin milostivire, din coasta Ta.

Cu haină mai bună decât a legii te-a îmbrăcat pe tine, şi arhiereu te-a arătat mai cinstit decât Aaron cel de demult, Cel ce pentru milostivire întru frăţie te-a primit pe tine.

Organ lovit cu lucrările Duhului, îndemnând toată mintea, şi lui Dumnezeu aducând pe cei mântuiţi din robia cea prea cumplită, ai fost prea ales.

Slavă...,

Însetat fiind, ai băut apa vieţii, şi râuri curgătoare lumii izvorăşti din pântecele tău cel de Dumnezeu grăitor, cu Dumnezeiescul Duh.

Şi acum..., a Născătoarei

Eva prin neascultare, moarte a născut; iar Născătoarea de Dumnezeu zămislind, a născut Viaţa cea neîmbătrânitoare, şi datoria cea de demult pentru toţi a plătit-o.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Dumnezeu Cuvântul Tatălui, Unul-Născut, cel ce a venit la noi în zilele cele de apoi, Iacove dumnezeiescule, pe tine întâi te-a arătat păstor şi învăţător ierusalimitenilor, şi ispravnic credincios tainelor celor duhovniceşti. Pentru aceasta toţi pe tine te cinstim apostole.

Icos: Pe tine fiul lui Iosif, şi întâiul ierarh al ierusalimitenilor, Iacove de Dumnezeu văzătorule, şi frate al Domnului, cu cântări de laudă te cântăm cu bună cinstire, şi cu credinţă strigăm: Dăruieşte-ne nouă dar desăvârşit de la Părintele luminilor. Şi goneşte necazul cel ce vine asupra noastră, şi care este de faţă pentru mulţimea greşelilor. Că au ridicat vrăjmaşii, asupra noastră călcâiul, şi ne-au înconjurat pe noi cei fărădelege. Ale căror arcuri frânge-le degrab sfinţite arătătorule; ca toţi să te cinstim apostole.

Sinaxar

În această lună în ziua a douăzeci şi treia, pomenirea Sfântului sfinţitului mucenic şi apostol Iacov, fratele Domnului.

Stih: Chemându-te frate Celui pe lemn osândit,
Mori pentru el prea fericite, de lemn fiind lovit;
Pe fratele Domnului cel bun numit,
Cu lemn în douăzeci şi trei l-au omorât.

Acest Sfânt Iacov fratele lui Dumnezeu, a fost cel întâi episcop la Ierusalim, hirotonit de însuşi Domnul şi întâi el a izvodit şi a scris dumnezeiasca Liturghie, învăţată de la însuşi Hristos. Pe care Liturghie în urmă a făcut-o mai pe scurt marele Vasile, şi după dânsul dumnezeiescul Hrisostom, pentru neputinţa omenească.

Păstorind sfânta Biserică din Ierusalim, şi învăţând pe mulţi din jidovi şi din elini, şi întorcându-i spre Domnul, a pornit pe jidovi asupră-şi cu urgie, care

prinzându-l, l-au aruncat jos de pe aripa bisericii, şi fiind încă viu l-au omorât cu un lemn.

Iar pentru că se zice fratele lui Dumnezeu, se trage acest cuvânt din predanie. Că Iosif logodnicul împărţindu-şi pământul fiilor ce-i avea cu femeia sa cea dintâi, şi vrând să facă parte şi celui din Sfânta Fecioară, Fiu şi Dumnezeu, ceilalţi nu-l primiră; iar Iacov luându-l părtaş de moştenire pe partea sa, s-a chemat nu numai frate lui Dumnezeu, ci şi drept.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Ignatie, patriarhul Constantinopolului

Stih: Aflat-ai vechea vrednicie mutându-te Ignatie
Întâi şezătorule al Romei nouă bucurându-te.

Acest dintru sfinţi părintele nostru Ignatie, a fost fecior împăratului Mihail Rangave şi a împărătesei Procopia, frate lui Teofil, şi nepot împăratului Nichifor. Şi fiind eunuc adică scopit, se făcu călugăr şi egumen la mănăstirea Arhanghelului, care atunci se numea Anatelon; iar acum îi zic a lui Satir. După aceea a fost patriarh Constantinopolului, şi îndreptă biserica unsprezece ani şi cinci luni. Apoi se scoase de împăratul Mihail fiul lui Teofil, care puse patriarh în locul lui pe Fotie, protospătarul şi protoasicritul, făcându-se mai întâi monah. După aceea şi pe el îl scoase împăratul Vasilie Machedon, şi puse iarăşi pe Ignatie şi ţinu zece ani, şi iarăşi se scoase; şi în locul lui s-a făcut patriarh cel între sfinţi Ştefan, fiul împăratului Vasilie; iar Sfântul Ignatie mergând la mănăstirea Satirului, cu pace s-a săvârşit; vieţuind de toţi anii vieţii sale şaptezeci şi nouă.

Tot în această zi, pomenirea prea cuviosului părintelui nostru Macarie Romanul.

Stih: Pustiul ai iubit, prea fericite ca să locuieşti...
Ca singur cu singur Dumnezeu să vorbeşti.

Trei, oarecari Sfinţi bătrâni; Serghie şi Ighin şi Teofil, din mănăstirea Sfântului Asclipie cea din Mesopotamia Siriei, fiind la un gând, cu bună socoteală, se vorbiră într-una din zile, şi puseră gând până în sfârşit să umble, să înconjure pământul; şi plecând întru acea cale, aveau adesea groază, şi despre oameni şi despre fiare cu scârbă şi cu patimă rea; câteodată lipsiţi chiar şi de hrana buruienilor sălbatice.

Deci călătorind multe zile, ajunseră la un loc, unde se vedeau urme de om; după care s-au şi îndreptat de au mers la o peşteră, care se vedea a locui om într-însa, că era grijită binişor. Şi intrând într-însa, aştepta ca să vadă pe cel ce locuia

acolo. Şi peste puţin simţind un miros frumos, văzură o asemănare de om împodobit cu părul său. Şi acesta era prea cuviosul lui Dumnezeu, Macarie Romanul.

Venind acesta spre peşteră, îi simţi de departe, şi aruncându-se bătrânul jos la pământ, făcu rugăciune, şi strigând cu glas mare, zise: De sunteţi de la Dumnezeu, iviţi-vă la mine, iar de sunteţi de la diavolul, vă depărtaţi de la mine smeritul şi păcătosul.

Iar ei răspunseră, zicând: Binecuvântează-ne robul lui Dumnezeu; că suntem creştini, şi ne-am lepădat de diavolul.

Atunci sculându-se stareţul, veni către dânşii şi desfăcându-şi părul de pe obraz, îi binecuvântă; Însă îi era părul alb ca zăpada, iar pielea trupului său era ca ţestul de broască, şi de multă bătrâneţe îi erau lăsate sprâncenele pe ochi şi unghiile mâinilor şi ale picioarelor sale mai lungi decât o mână erau, iar barba ajungea până la picioare.

Şi începu a-i întreba: De unde sunteţi fiii mei, şi pentru ce aţi venit aicea?

Iar ei îi spuseră toată întâmplarea şi gândul lor.

Şi el zise: Fiii mei, nu se va afla om ca să poată pricepe puterea lui Dumnezeu; că eu nevrednicul m-am nevoit să o fac aceasta, şi mi s-a arătat unul noaptea şi mi-a zis: Nu te pune a ispiti pe Cel ce te-a zidit, că nu vei putea trece mai înainte din locul acesta.

Deci auzind ei acestea foarte se înfricoşară, şi fiind în deseară, le zise: Fiii mei, staţi puţintel înlături, căci am doi copii aicea, care vin în toată seara la mine, ca nu cumva văzându-vă străini să vă vatăme.

Şi iată doi lei veneau din pustie repede şi căzură la picioarele lui răcnind; iar aceia de frică căzură cu faţa la pământ. Deci punând bătrânul mâinile peste fiare le zise: Fiii mei, din pământul omenesc a venit oarecare la mine, ci să nu le faceţi vreun rău.

Şi îndată bătrânul întorcându-se către monahi, le zise: Veniţi fraţilor să facem Vecernia; şi dacă se sculară aceia înfricoşaţi, se repeziră leii la dânşii, şi le lingeau picioarele.

Iar când a fost a doua zi, ziseră sfântului: Spune-ne cinstite părinte, cum ai venit aicea; şi el răspunzând, zise: Eu am fost fiul al oarecăruia boier Ioan Romanul, singliticul şi mă logodiră părinţii mei ca să mă însoare fără voia mea, şi se

făcu nunta, şi când au vrut, să mă închidă la aşternut, jucând oamenii; şi umblând ei încoace şi încolo eu ieşii singur afară, pe sub cumpăt şi mă ascunsei într-o casă a unei femei văduve, şapte zile.

Iar părinţii mei plângând, şi căutându-mă, eu la miezul nopţii ieşind la drum, am aflat un bătrân şi-l întrebai: Unde mergi, părinte? Iar el îmi răspunse: Unde gândeşti tu, acolo merg şi eu; şi mă luai după dânsul, şi peste trei ani am venit aicea împreună cu dânsul. Iar mai înainte cu puţine zile până aicea, dormind noi, cum n-am mai văzut pe împreună călătorul meu, şi începui a plânge şi a mă întrista, şi numaidecât mi se arătă, zicând: Eu sunt Rafail Arhanghelul; nu te speria, ci dă slavă lui Dumnezeu, de vreme ce ai trecut întunericul şi ai venit la lumină. Zicându-mi acestea, iarăşi s-a făcut nevăzut de la ochii mei.

Iar eu plecai, şi după cinci zile venii aicea şi aflai întru această peşteră o leoaică moartă, şi puii amândoi unde ţipau neavând ce suge, şi luându-i i-am hrănit cu mugur de prin copaci, ca pe nişte fii ai mei; iar pe leoaică am îngropat-o în pământ.

Şi dacă împlinii doi ani aici ieşii în al şaptelea ceas, şi şezui cu aceşti leişori, şi iată văzui o basma jos, foarte subţire şi frumoasă şi eu mă mirai în cugetul meu şi zisei: De unde să fie aceasta; iar a doua zi găsii nişte papuci de mătase, şi mă mirai şi de acelea. Şi căutând împrejur văzui o femeie şezând deasupra unei pietre, şi era împodobită cu haine cu aur de mult preţ şi frumoasă.

Şi-i zisei: De unde ai venit, şi ce este acest chip diavolesc?

Iar ea plângea cu amar, zicând: Eu ticăloasa sunt fiica oarecăruia boier Roman, şi mă siliră părinţii de mă măritară fără de voia mea. Şi fugind eu de la împreunare neştiind nimenea dintr-înşii fuga mea, mă rătăcesc prin munţi, prin peşteri şi pustietăţi; şi am nimerit aicea neştiind unde voi merge; ci nu te scârbi de mine roaba ta, de vreme ce şi eu sunt zidirea lui Dumnezeu. Şi ea era ispită diavolească, şi-mi grăia cu meşteşug, şi eu nu ştiam.

Deci zisei către dânsa: Unde vrei să mergi, de vreme ce nici eu nu te voi lăsa să te afli aicea cu mine ?

Iar ea zise: Venit-am să locuiesc aicea în pustiul acesta. Şi luându-o de mână o dusei în peşteră, şi-i dedei să mănânce mugur, de care mâncam şi eu. Şi lacrimile îi curgeau ca un izvor, încât îmi tremura şi mie sufletul; şi dacă însera şi-mi făcui ruga Vecerniei, mă culcai pe pământ să mă odihnesc puţin, şi începu a mă tulbura satana. Şi eu cel ce niciodinioară n-am poftit vreun păcat trupesc, îndrăgii femeia; şi când vrui să mă împreun cu dânsa, îndată pieri dinaintea mea. Şi cunoscând că am greşit înaintea lui Dumnezeu, zisei: Greşit-am înaintea ta

Doamne, miluieşte-mă! Şi în sfârşit venindu-mi în sine mi-am cunoscut păcatul, că nici leii aceştia nu veneau la mine de zece zile, precum făceau mai înainte.

Şi pusei gând ca să mă mut de aicea, ca nu cândva să mă amăgească iarăşi, şi voi fi lepădat de către faţa Domnului. Şi sculându-mă ieşii dintru această peşteră, şi umblând cale de două zile mi se arătă îngerul Domnului, şi-mi zise: Unde mergi Macarie?

Iar eu îi zisei: Fug de faţa păcatelor mele.

Şi-mi zise îngerul: O ispită nu putuşi răbda ?

Întoarce-te la chilia ta, şi eu îi zisei: Dar cine eşti tu Doamne?

Şi zise: Eu sunt Rafail care te-am povăţuit la calea aceasta. Şi acestea zicând, a fost nevăzut de la mine, şi întorcându-mă la chilia aceasta am îngenunchiat către Domnul, petrecând patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi nemâncat. Şi sculându-mă, văzui că erau lumini în peşteră la câte patru unghiurile, şi un om îmbrăcat în porfiră, şi cu cunună de aur în cap de pietre scumpe, şi cânta o cântare prea minunată, şi glasul lui era ca de norod mult cântând. Şi dacă sfârşi cântarea se făcu miros înfricoşat, şi îndată se făcu nevăzut dinaintea mea cel ce Se arătase; care suindu-se la ceruri, se făcură fulgere şi tunete şi cutremure; şi eu îngrozindu-mă, fiii mei, am rămas mut fără de grai şaptezeci de zile; eram atunci de patruzeci şi opt de ani.

Iată acestea le-aţi auzit fraţilor; de veţi putea să suferiţi, rămâneţi cu noi; iar de nu, Domnul să vă îndrepteze. Şi slobozindu-i le zise: Mântuiţi-vă cu pace duhovniceştii mei fii, rugându-vă şi pentru mine.

Şi-i petrecură leii trei zile; care sărutând urmele picioarelor lor, se întoarseră către stareţul; iar monahii călătorind câteva zile, şi sosind la un râu, şi culcându-se puţintel să doarmă, se răpiră de dumnezeieştii îngeri şi fură puşi în Ierusalim.

Deci deşteptându-se şi cugetând câtă cale ca prin vis o trecură, au slăvit pe Dumnezeu, şi făcând rugă şi închinându-se pe la sfintele locuri, se întoarseră la mănăstirea lor, povestind afară din celelalte ce văzuse şi pătimise şi de ale Sfântului Macarie.

Tot în această zi, cuviosul părintele nostru Nichifor, cel ce a aşezat mănăstirea cea din Harsian, care cu pace s-a săvârşit.

Stih: Ridicând sfinţită mănăstire Nichifor prea cu cuviinţă,
Se silea a fi şi al vieţii purtător de biruinţă.

Tot în această zi, cuviosul Petronie, care cu pace s-a săvârşit.

Stih: Moise pe Dumnezeu vedea de piatră acoperit fiind,
Şi Petronie pe nematerialnica piatră stând.

Tot în această zi, Sfinţii doi tineri, care fiind siliţi a alerga peste foc aşternut pe pământ, s-au săvârşit.

Stih: La doi tineri alergători dă cununile îndoite,
Care alergau peste foc, ca la Olimpia cuvinte.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi, Amin.

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persienesc tinerii lui Avraam, de pofta dreptei credinţe mai mult decât de văpaia focului fiind aprinşi, au strigat: Binecuvântat eşti în Biserica Slavei Tale, Doamne.

Ca în cuptor în foişor, fiind aprins prin venirea Dumnezeiescului Duh, în taină Iacov a strigat: Binecuvântat eşti Dumnezeul meu şi Domnul.

Suflarea cea repede de sus, a întocmit pe Iacov cu limbă în chipul focului, a grăi măririle lui Dumnezeu: Binecuvântat eşti Dumnezeul meu şi Domnul.

Slavă...,

Alcătuind cartea privirii la Dumnezeu celei lucrătoare, ca dintr-o tăbliţă duhovnicească, ai făcut pe oameni mai buni, strigând: Binecuvântat eşti Dumnezeul meu şi Domnul.

Şi acum..., a Născătoarei

Cel ce iarăşi a zidit lumea în pântecele tău dumnezeiască Mireasă, a arătat săvârşitor dumnezeieştii Liturghii pe Iacov cel ce strigă: Binecuvântată eşti tu între femei, cu totul fără prihană Stăpână.

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi Daniel, în groapă, gurile leilor cele deschise le-a încuiat; iar tinerii cei iubitori de cucernicie, puterea focului au stins, încingându-se cu fapta cea bună şi strigând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Mâinile cele tari tinzându-Ţi Mântuitorule, pe apostolii Tăi i-ai binecuvântat, înălţându-Te Stăpâne către Părintele tău Cel fără de început, şi i-ai gătit să strige cu veselie: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Precum te-ai făgăduit cu adevărat apostolilor Tăi, ai trimis pe Sfântul Duh; şi cu strălucirea Acestuia, Iacov fiind luminat Stăpâne, luminează lumea, ca să strige: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Înţelepciunea cea ipostatnică Iacove înţelepte ai avut-o învăţător, care te-a învăţat pe tine tainele cele nespuse şi negrăite; şi spre buna credinţă pe popoare le-ai ridicat a cânta: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Și acum..., a Născătoarei

Munte arătat înţelegător Fecioară prea curată, te-a văzut proorocul; că din tine S-a tăiat Piatra cea prea scumpă, care a mântuit cu adevărat lumea, ce strigă dumnezeieşte: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, Piatra cea netăiată de mână, cea din capul unghiului, din tine, muntele cel netăiat, S-a tăiat, Fecioară, adunând firile cele osebite. Pentru aceasta veselindu-ne, pe tine Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Veniţi toţi, pe cel întâi pe scaun şezător, luminătorul Bisericii, cu sfinţite cântări, să mărim pe Iacov ca pe un ierarh şi dumnezeiesc propovăduitor; pe cel ce s-a numit drept, cu adevărat.

Pe tine ca pe cel ce te-ai arătat părtaş dumnezeieştii Împărăţii celei fără de sfârşit, şi frate lui Dumnezeu te-ai chemat, şi ai arătat cu numirea viaţă adevărată, te mărim Iacove.

Slavă...,

Înaintea scaunului Treimii stând fericite purtător de cunună, roagă pe Domnul tău arhiereule Iacove, a se îndulci de darurile cele nestricăcioase, cei ce cinstesc cu credinţă şi cu dragoste pomenirea ta.

Și acum..., a Născătoarei

Tu de Dumnezeu arătătorule, arătat înveţi cu învăţăturile tale cele de taină, a cinsti pe Dumnezeu Cuvântul Cel întrupat din Fecioară. Întru care şi crezând acum după vrednicie Îl mărim.

Luminânda

Podobie: Cu ucenicii să ne suim în muntele Galileei, prin credinţă să vedem pe Hristos zicând: Că a luat putere a celor de sus şi a celor de jos; să ne învăţăm cum învaţă, a boteza toate neamurile în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi a petrece cu tăinuitorii, precum S-a făgăduit până în sfârşitul veacului.

Ca un întâi ierarh al legământului nou, ca un mai mare apostol, ca un înţelept vestitor, ca un mucenic (ce eşti) al adevărului; mai mult decât toţi te-ai îmbogăţit cu înalta vrednicie a fi frate Domnului; acum cu pietre fiind lovit şi mutându-te la Dânsul cere nouă Iacove dezlegare de greşeli. (de două ori)

Slavă..., Şi acum..., a Născătoarei

Ziua cea înfricoşată şi mare a judecăţii, a sosit acum lângă uşi; vezi suflete al meu, ia aminte, deşteaptă-te; şi din inimă cazi către Fecioara şi Maica lui Dumnezeu, strigând cu lacrimi: Te rog, curată scapă-mă de toată pedeapsa, şi mă aşează cu oile cele de-a dreapta Fiului tău.

La Laude

Stihirile pe 4, glasul 1:

Podobie: Ceea ce eşti bucuria cetelor cereşti şi pe pământ oamenilor tare folositoare, prea curată Fecioară miluieşte-ne pe noi cei ce scăpăm la tine. Că nădejdile noastre, după Dumnezeu, întru tine le-am pus, Născătoare de Dumnezeu.

Mulţimile credincioşilor, săvârşind acum sfinţit praznic, cu bucurie să strigăm astăzi toţi cu credinţă, lăudând cu psalmi şi cu cântări pe fratele şi apostolul Domnului; care pururea se roagă să ne mântuim noi. (de două ori)

Venirii Domnului celei după trup înţelepte, frate arătându-te, ucenice ai fost şi însuţi văzător al dumnezeieştilor taine, şi ai fugit cu Dânsul în Egipt cu Iosif şi cu Maica lui Iisus. Cu care roagă-te să ne mântuim noi.

Adunarea apostolilor te-a ales pe tine a fi întâi sfinţitor în Sfântul Sion, al lui Hristos Făcătorului de bine; ca pe cel ce ai fost rudenie naşterii Lui celei după trup şi frate, şi împreună călător, şi următor urmelor Lui, Iacove.

Slavă..., glasul 1, a lui Vizantie

Cu raza cea de foc a Dumnezeiescului Duh luminându-te, creştinătăţii te-ai arătat dumnezeiesc râvnitor, frate al lui Dumnezeu Iacove; pentru aceasta şi cu haină mai cinstită decât a preoţiei legii, ca pe Aaron cel de demult te-a îmbrăcat, Cel ce pentru milostivire, întru frăţie te-a primit. Pe acela roagă-L, mărite apostole, să mântuiască sufletele noastre.

Şi acum..., a Născătoarei

Bucură-te, Născătoare de Dumnezeu Fecioară! Bucură-te, lauda a toată lumea! Bucură-te, prea curată, Maica lui Dumnezeu binecuvântată.

Slavoslovia (Doxologia) cea mare. Ecteniile, şi Otpustul. Ceasul 1, şi Otpustul deplin.

Canon de rugăciune către Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului

Troparul Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului, glasul al 2 lea: Ca un ucenic al Domnului ai primit Evanghelia, drepte; ca un mucenic eşti de neînduplecat; îndrăzneală ca un frate al lui Dumnezeu, a te ruga ca un ierarh. Roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Cântarea 1

Irmos: Adâncul Mării Roşii, cu urme neudate, pedestru trecându-I Israel cel de de mult, cu mâinile lui Moise în chipul Crucii, puterea lui Amalec în pustie a biruit.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Darea cea bună, Sfinte apostole Iacob şi harul cel desăvârşit, de la Părintele Luminilor a se da oamenilor înveţi arătat; căruia a se împărtăşi cei ce te laudă pe tine, roagă-te apostole.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu raza Dumnezeiescului Duh fiind luminat, Sfinte Iacob şi cu Dânsul Legile alcătuind, Bisericile neamurilor le-ai îndreptat, ca un apostol al lui Hristos, de sfinţenie arătătorule, cu toate fericite.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ceata apostolilor, prea înţelepte, arătat ai împodobit-o, ca unul ce ai fost întâi arhiereu, fiind uns cu singură Lucrarea Cuvântului, ca un ucenic şi frate al lui Dumnezeu şi sfinţit propovăduitor de Sfintele Taine.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Izvor de tămăduiri având-te, ne adăpăm de la tine, ca de la ceea ce ai născut Izvorul vieţii, de Dumnezeu Născătoare prea lăudată, tămăduirea sufletelor şi înnoirea trupurilor.

Catavasia: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici; şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei, bucurându-mă.

Cântarea a 3-a

Irmos: Se veseleşte de Tine Biserica Ta, Hristoase, strigând: Tu eşti Puterea mea, Doamne şi Scăparea şi Întărirea mea.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Se veseleşte de tine seminţia Iudei astăzi, văzându-te strălucind de razele lui Hristos.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Stea de Dumnezeu strălucită având-te Biserica neamurilor, pe tine prea lăudate propovăduitor, se luminează cu dumnezeieştile tale învăţături.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Legea vieţii Bisericii lui Hristos tu ai pus-o, cu Duh de viaţă Făcător, Legea aşezând şi vestind.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pe Cel pe care L-ai născut cu Trup Fecioară Maică, pe Cel ce a Strălucit din Tatăl, Sfinte apostole Iacob ca pe un Dumnezeu al tuturor L-a propovăduit.

Catavasia: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i, în dumnezeiască mărirea ta, de cununile măririi învrednicindu-i.

Cântarea a 4-a

Irmos: Pentru dragostea Chipului Tău, ai stat, Milostive, pe Crucea Ta şi neamurile s-au topit, că Tu eşti Tăria şi Lauda mea, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Adus-ai pe mare caii tăi, pe apostoli, Mântuitorule şi au luminat neamurile, trăgându-le, Doamne, spre cunoştinţa Ta.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Neîntinată oglindă arătându-se şi razele cele Atotlucrătoare ale Treimii celei Nezidite luându-le, ai strălucit tuturor, Sfinte Iacob.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Piatră sfinţită rostogolindu-te, te-a văzut pe tine proorocia, sfărâmând putreda deşertăciune a înşelăciunii, cu puterea Duhului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cel ce a intrat, Fecioară Maică, în pântecele tău, Cuvântul Cel mai înainte de veci, Cel ce S-a născut în chip de negrăit din Tatăl, pe Sfântul Iacob apostol l-a arătat.

Catavasie: Sfatul cel neurmat şi Dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne.

Cântarea a 5-a

Irmos: Tu, Doamne, Lumina mea în lume ai venit, Lumina cea sfântă, care întorci din întunericul necunoştinţei, pe cei ce Te laudă pe Tine cu credinţă.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Tu Doamne, rază de lumină strălucitoare pe apostolul Iacob l-ai arătat, care pe oameni din necunoştinţă şi din înşelăciune i-a scăpat.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe tine, Doamne, cu glas slobod Te-a propovăduit fratele Tău cel drept şi urmă-tor Patimii Tale a fost, fiind omorât.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ce minte pământească poate să-ţi aducă cântări de laudă, ţie celui luminat cu darurile faptei bune, Sfinte apostole Iacob!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pe tine cu adevărat dumnezeiesc Locaş aflându-te, S-a Sălăşluit întru tine, Fecioară, Cuvântul, îngrijindu-se de a noastră mântuire.

Catavasia: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta; că tu, Fecioară, neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu Cel peste toate şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi Ţie cu glas de laudă, Doamne, Biserica strigă către Tine, de sângele diavolilor curăţindu-se, cu Sângele Cel curs, prin milostivire, din coasta Ta.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu haină mai bună decât a Legii te-a îmbrăcat pe tine şi arhiereu te-a arătat mai cinstit decât pe Aaron cel de demult, cel ce pentru milostivire întru frăţie te-a primit pe tine.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Organ atins de lucrările Duhului, îndemnând toată mintea şi lui Dumnezeu aducând pe cei mântuiţi din robia cea prea cumplită, ai fost prea ales.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Însetat fiind, ai băut apa vieţii şi râuri curgătoare lumii izvorăşti din pântecele tău cel de Dumnezeu grăitor, cu Dumnezeiescul Duh.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Eva prin neascultare, moarte a născut; iar Născătoarea de Dumnezeu, zămislind, a născut Viaţa cea neîmbătrânitoare şi datoria cea de demult pentru toţi a plătit-o.

Catavasie: Înţelepţii de Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit, al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, slăvind pe Dumnezeu, cel ce s-a născut dintr-Însa.

Condac, glasul al 4-lea:

Podobie: Cel ce Te-ai înălţat pe Cruce de bunăvoie, poporului Tău celui nou, numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruieşte-i, Hristoase Dumnezeule. Veseleşte cu puterea Ta pe binecredincioşii creştini, dăruindu-le lor biruinţă asupra celui potrivnic, având ajutorul Tău armă de pace, nebiruită biruinţă.

Dumnezeu Cuvântul Tatălui Unul-Născut, cel ce a venit la noi în zilele cele de apoi, Sfinte apostole Iacob, dumnezeiescule, pe tine întâi te-a arătat păstor şi învăţător ierusalimitenilor şi ispravnic credincios Tainelor celor duhovniceşti. Pentru aceasta, toţi pe tine te cinstim, apostole.

Cântarea a 7-a

Irmos: În cuptorul persienesc tinerii lui Avraam, de pofta dreptei credinţe mai mult decât de văpaia focului fiind aprinşi, au strigat: Binecuvântat eşti în Biserica Slavei Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca în cuptor în foişor, fiind aprins prin venirea Dumnezeiescului Duh, în Taină Sfinte Iacob a cântat: Binecuvântat eşti, Dumnezeul meu şi Domnul!

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Suflarea cea repede de sus a pregătit pe Sfântul Iacob, cu limbă în chipul focului, a grăi Măririle lui Dumnezeu: Binecuvântat eşti, Dumnezeul meu şi Domnul!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Alcătuind cartea privirii celei lucrătoare la Dumnezeu, ca dintr-o trâmbiţă duhovnicească, ai făcut pe oameni mai buni, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul meu şi Domnul!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cel ce iarăşi a zidit lumea, în pântecele tău, dumnezeiască Mireasă, a arătat săvârşitor al dumnezeieştii Liturghii pe Sfântul Iacob cel ce cântă: Binecuvântată eşti tu între femei, cu totul fără prihană, Stăpână!

Catavasia: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, ci numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte înfruntând-o, se bucurau cântând: Prea lăudate Dumnezeul părinţilor noştri şi Doamne, bine eşti cuvântat!

Cântarea a 8-a

Irmos: Mâinile întinzându-şi Daniel, în groapă, gurile leilor cele deschise le-a încuiat; iar tinerii cei iubitori de cucernicie, puterea focului au stins, încingându-se cu fapta cea bună şi strigând: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului pe Domnul.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Mâinile cele tari întinzându-Ţi, Mântuitorule, pe apostolii Tăi i-ai binecuvântat, înălţându-Te, Stăpâne, către Părintele Tău cel fără de început şi i-ai grăit să cânte cu veselie: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului, pe Domnul!

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Precum Te-ai făgăduit cu adevărat apostolilor Tăi, ai trimis pe Sfântul Duh; şi cu Strălucirea acestuia, Sfântul apostol Iacob fiind luminat, Stăpâne, luminează lumea, ca să cânte: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului, pe Domnul!

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Înţelepciunea cea ipostatică, Sfinte Iacob înţelepte, ai avut-o învăţătoare, care te-a învăţat pe tine Tainele cele nespuse şi negrăite; şi spre dreapta credinţă pe popoare le-ai ridicat a cânta: Binecuvântaţi toate lucrurile Domnului, pe Domnul!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Munte arătat înţelegător, Fecioară prea curată, te-a văzut proorocul. Că din tine s-a tăiat Piatra cea prea scumpă, care a mântuit cu adevărat lumea, ce cânta dumnezeieşte: Binecuvântaţi toate lucrările Domnului, pe Domnul!

Catavasie:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei binecredincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atunci fiind închipuită, iar acum plinită, pe toată lumea ridică să-Ţi cânte Ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, Piatra cea netăiată de mână, cea din capul unghiului, din tine, muntele cel netăiat, S-a tăiat, Fecioară, adunând firile cele osebite. Pentru aceasta veselindu-ne, pe tine Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Veniţi, toţi pe cel întâi pe scaun şezător, luminătorul Bisericii, cu sfinţite cântări, să mărim pe Sfântul Iacob ca pe un ierarh şi dumnezeiesc propovăduitor; pe cel ce s-a numit drept, cu adevărat.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe tine, ca pe cel ce te-ai arătat părtaş al dumnezeieştii Împărăţii celei fără de sfârşit şi frate lui Dumnezeu te-ai chemat şi ai arătat cu numirea viaţă adevărată, te mărim, Sfinte apostole Iacob.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Înaintea scaunului PreaSfintei Treimi stând, fericite purtător de cunună, roagă pe Domnul tău, arhiereule Iacob, a se îndulci de darurile cele nestricăcioase, cei ce cinstesc cu credinţă şi cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Tu, de Dumnezeu arătătorule, arătat înveţi cu învăţăturile tale cele de Taină, a cinsti pe Dumnezeu Cuvântul cel Întrupat din Fecioară. Întru care şi crezând, acum după vrednicie Îl mărim.

Catavasie: Tot neamul pământesc să salte cu duhul, fiind luminat; şi să prăznuiască firea minţilor celor fără de trup, cinstind sfânta prăznuire a Maicii lui Dumnezeu şi să strige: Bucură-te, prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Sedelna, glasul 1. Mormântul Tău, Mântuitorule, ostaşii străjuindu-l, morţi s-au făcut de strălucirea îngerului ce s-a arătat, care a vestit femeilor Învierea. Pe Tine Te mărim, Pierzătorul stricăciunii, la Tine cădem, Cel ce ai înviat din mormânt la Unul Dumnezeul nostru.

Apostole al lui Hristos, însuţi văzătorule şi mucenice, Sfinte Iacob înţelepte, fratele lui Dumnezeu, fericite, pe cei ce prăznuiesc cu credinţă cinstită pomenirea ta, izbăveşte-i cu rugăciunile tale de greşelile ce-i ţin, cel ce ai moştenit Cerurile cu Puterea Duhului.

Sedelna, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Rudenie a lui Iisus după trup fiind, de la El har mult ai luat, apostole şi tuturor ai dat luminare şi cunoştinţă, Prea înţelepte Iacob şi înşelăciunea cea idolească din rădăcină ai smuls-o. Dar mai marii întunericului, înşelători, cu nedreptate te-au omorât pe tine, cel ce ai propovăduit pe Mântuitorul. Pentru aceasta grăim către tine: roagă pe Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 8-lea. **Podobie:** Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind fără ardere, Maica lui Dumnezeu, în chip de negrăit ai născut pe Cel ce a făcut toate şi în braţele tale ai avut pe Cel ce ţine toate şi la sân ai hrănit pe Cel ce hrăneşte lumea. Pentru aceasta, te rog pe tine, Preasfântă Fecioară, să mă izbăveşti de greşeli, când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu, Stăpână Fecioară curată, atunci să-mi dăruieşti ajutorul tău, că pe tine te am nădejde eu, robul tău.

Ca una care eşti Mireasă cu totul fără de prihană Făcătorului, ca o Maică a Mântuitorului, care nu ştii de bărbat; ca una care eşti Locaş al Mângâietorului cu totul fără prihană, pe mine cel ce sunt locaş spurcat al fărădelegii şi care m-am făcut batjocură demonilor întru cunoştinţă, grăbeşte de mă izbăveşte de lucrarea lor cea rea, locaş luminat prin fapta bună făcându-mă, ceea ce eşti primitoare de Lumină, prea curată; goneşte-mi negura patimilor şi de Împărtăşirea cea de sus învredniceşte-mă şi de Lumina cea neînserată, cu rugăciunile tale.

Acatistul Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului

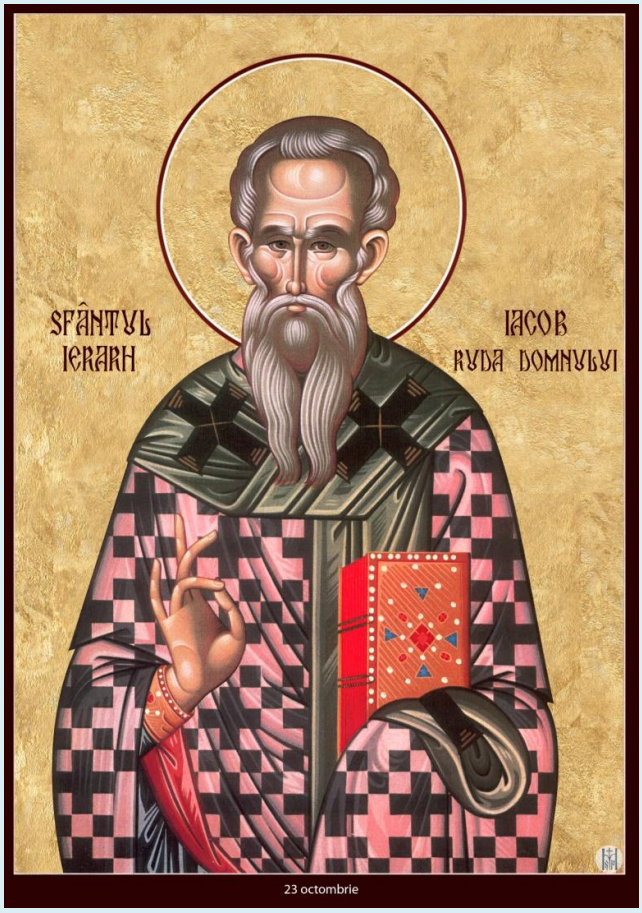

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşlueşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.

Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri
Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.
Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Ţie, ierarhe prea slăvit, apostol al lui Hristos, stâlp neclintit al Bisericii şi mucenic, Sfinte Iacob, prea înţelepte, cel numit frate al lui Dumnezeu Întrupat, laude îţi înălţăm ca unui grabnic mijlocitor şi ajutător al nostru; că tu, stând înaintea tronului Preasfintei Treimi, nu încetezi să te rogi pentru noi şi, prin mijlocirile tale, să ne păzeşti de toate necazurile şi nevoile pe noi, care cu credinţă prăznuim pomenirea ta şi strigăm: ***Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!***

Icosul 1

Făcătorul îngerilor şi a toată făptura, te-a arătat pe tine, Sfinte Iacob, ca pe o stea mult strălucitoare pe cerul Bisericii, alungând întunericul necredinţei şi luminând lumea cu strălucirea învăţăturilor tale. Pentru aceasta noi, alergând la acoperământul tău, îţi aducem cu bucurie aceste cântări:
Bucură-te, cel ales de Domnul să vesteşti Evanghelia mântuirii;
Bucură-te, rudenie a Domnului după trup, ucenic şi văzător al tainelor Sale nespuse;
Bucură-te, slava Bisericii a toată lumea;
Bucură-te, cel ce fără teamă ai grăit cuvintele lui Hristos către iudei;
Bucură-te, cârmuitor adevărat al credincioşilor din Ţara Sfântă;
Bucură-te, învăţător înţelepţit de Dumnezeu şi împlinitor al poruncilor Sale;
Bucură-te, ierarh a Ierusalimului celui de jos, care acum te bucuri în Ierusalimul cel de sus;
Bucură-te, cel ce te-ai adus jertfă curată Ziditorului tuturor, pe care L-ai mărturisit înaintea chinuitorilor;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 2

Văzându-ţi de mai înainte vieţuirea ta, părinte Iacob, Hristos iubitorul de oameni te-a recunoscut drept frate după lege, că ai fost fiul cel mai în vârstă al dreptului Iosif. Din tinereţe te-ai închinat lui Dumnezeu ca nazireu, având o viaţă plină de înfrânare. Prin bunătatea obiceiurilor tale şi cu mintea curată te-ai arătat a fi ucenic lui Hristos şi te-ai învrednicit să cânţi veşnic lângă tronul Stăpânului: ***Aliluia!***

Icosul 2

Când regele Irod căuta pe Pruncul Iisus ca să-l piardă, Îngerul Domnului s-a arătat în vis lui Iosif zicând: Ia Pruncul şi pe Mama Sa şi fugi în Egipt. Iar tu, Sfinte Iacob, ca o rudă după trup al lui Iisus, ai mers, împreună cu Iosif şi prea curata Fecioară Maria, în Egipt. Deci, ca un prieten apropiat al lui Hristos din copilărie, primeşte de la noi aceste sârguincioase cântări de laudă:
Bucură-te, fiu al unor părinţi care mergeau pe calea Domnului;
Bucură-te, cel ce L-ai văzut pe Dumnezeu Întrupat faţă către faţă;
Bucură-te, cel ce ai primit har bogat ocrotind pe Pruncul Iisus;
Bucură-te, cel ce ai fost luminat prin revărsarea luminii Lui;
Bucură-te, cel numit frate al lui Hristos, apostol şi începător al ierarhilor;
Bucură-te, cel ce te-ai învrednicit de îndoită cinste de la Domnul;
Bucură-te, cel ce prin Hristos L-ai dobândit pe Tatăl ceresc;
Bucură-te, cel ce şi acum Îl priveşti pe Iisus Domnul în lumină nespusă;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 3

După Învierea Sa, Mântuitorul Iisus Hristos ţi s-a arătat în chip deosebit şi te-a învăţat multe taine şi te-a rânduit pe tine, Iacob cel drept, să lucrezi cele sfinte în Sionul cel sfânt. Pentru aceasta şi apostolii te-au cinstit ca pe un stâlp al Bisericii Ierusalimului. Iar noi, minunându-ne de bunăvoinţa lui Dumnezeu pentru tine, cântăm Atotţiitorului: ***Aliluia!***

Icosul 3

Anevoioasă slujire apostolică ai primit-o în mijlocul celor mai înverşunaţi duşmani ai credinţei creştine. Timp de 30 de ani ai vestit şi ai întărit neobosit credinţa mântuitoare în Sfânta Cetate şi pe pământul Palestinei. De aceea, mulţumind Ziditorului şi Mântuitorului nostru, îţi aducem laude ca unui mare ales al lui Dumnezeu:
Bucură-te, cel ce, prin pronia cerească, ai propovăduit cuvântul lui Dumnezeu în Ierusalim;
Bucură-te, cel cel, pentru aceasta, ai primit mare putere de la Cel Preaînalt;
Bucură-te, binevestitor al Mielului lui Dumnezeu, care ridică păcatele lumii;
Bucură-te, cel ce pe mulţi iudei i-ai botezat în numele Preasfintei Treimi;

Bucură-te, păstor bun şi învăţător luminat, prin care Dumnezeu şi-a împodobit Biserica;
Bucură-te, izvor de apă vie pentru cei credincioşi;
Bucură-te, cel ce ai primit crucea apostoliei şi ai mers neobosit pe urmele Mântuitorului Iisus;
Bucură-te, cel ce, luminat de dumnezeiescul Duh, ai alungat întunericul necredinţei;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 4

Pe mulţi iudei i-ai adus la Biserica lui Hristos, drepte părinte, prin marea încredere avută de aceştia în cuvântul tău. Prin dreapta vieţuire ai dobândit dragostea şi cinstea iudeilor, chiar şi a celor ce nu credeau în Iisus. De aceea, lăudând ostenelile tale neîncetate, cântăm cu osârdie lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 4

Neluând în seamă ura sinedriului şi a arhiereilor iudei faţă de creştini, pe care îi socoteau ca potrivnici legii lui Moise, tu, părinte Iacob, ai mărturisit cu înţelepciune că prin credinţă în Hristos nu se face defăimare, ci împlinirea adevăratei credinţe strămoşeşti. Pentru aceasta noi, văzând multele tale virtuţi de păstor neobosit al Bisericii, îţi cântăm cu mulţumire:
Bucură-te, cel ce, prin dreapta ta vieţuire, pe duşmanii bârfitori i-ai îmblânzit şi i-ai ruşinat;
Bucură-te, cel ce toate căile vrăjmaşului le-ai nimicit prin creşterea cunoştinţei de Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce, prin harul revărsat din gura ta, oile cele cuvântătoare au crezut în Treimea cea de o fiinţă;
Bucură-te, stâlp neclintit al dreptei credinţe şi zid nebiruit al bisericii;
Bucură-te, cel ce ai luminat pe cei din întunericul necunoştinţei, chemându-i la înălţimea evlaviei;
Bucură-te, cel ce, prin propovăduirea înaltei vieţuiri, ai izbăvit turma ta de lupii cei cumpliţi;
Bucură-te, cel ce L-ai propovăduit vitejeşte pe pământ pe Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt;
Bucură-te, cel înconjurat de înţelepciune, luminat de har şi împodobit cu frumuseţe paşnică;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 5

Slujirea ta de ierarh al Bisericii Ierusalimului ai săvârşit-o cu mare cucernicie, dând cinstea cuvenită şi adevăratei credinţe părinteşti în lumina lui Hristos. De

aceea, cei plini de bună râvnă pentru legea Vechiului Testament au văzut în tine, părinte Iacob, chipul arhiereului adevărat, iar noi cântăm neîncetat lui Dumnezeu, Celui ce ţi-a dat mare înţelepciune: ***Aliluia!***

Icosul 5

Străbătând drumul tău pământesc cu sfinţenie, încă din pântecele mamei tale te-ai învrednicit să intri în altarul templului din Ierusalim. Aici te-ai rugat cu sârguinţă pentru iertarea poporului, până ţi s-au slăbit genunchii tăi, părinte Iacob, din pricina neîncetatelor metanii la rugăciune. De aceea, noi te lăudăm după cuviinţă, ca pe un rugător al nostru înaintea lui Dumnezeu:

Bucură-te, cel ce, prin vieţuirea ta virtuoasă, i-ai luminat pe păstoriţii tăi ca un soare strălucitor;
Bucură-te, cel ce ne-ai învăţat să ne îngrijim mai mult de cele veşnice;
Bucură-te, harnic lucrător în via lui Hristos;
Bucură-te, cel ce ai primit harul Duhului dumnezeiesc şi ai ars spinii păcatelor;
Bucură-te, cel ce ai supus trupul cu desăvârşire duhului;
Bucură-te, rugător neobosit către Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce ai unit credincioşii prin legătura iubirii;
Bucură-te, cel ce te-ai arătat a fi lumina lumii şi sare pământului;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 6

Luminat ai fost de Duhul Sfânt, părinte Iacob, când ai alcătuit cu înţelepciune rânduiala dumnezeieştii Liturghii. Te-ai învrednicit să aduci rod însutit ca un semănător al seminţelor celor bune. Şi acum din ceruri priveşti spre noi cu milostivire şi ne dai har nouă tuturor din belşug de la Hristos Dumnezeu cel Milostiv, căruia Îi cânţi cu Îngerii în ceruri: ***Aliluia!***

Icosul 6

Slujirea dumnezeieştii Liturghii ai învăţat-o de la Însuşi Hristos. Legea vieţii Bisericii ai aşezat-o, părinte Iacob, vestind prin Duhul cel de viaţă dătător negrăitele taine ale lui Dumnezeu. Turma ta ai sfinţit-o cu Tainele bisericeşti şi ai învăţat-o să urmeze credinţa cea adevărată. Iar noi ca unui credincios slujitor al Sfintei Treimi îţi cântăm acestea:

Bucură-te, înfrumuseţător al rânduielii bisericeşti;
Bucură-te, închinător la Sfântul Mormânt al lui Hristos, izvorul Învierii;
Bucură-te, cel cel, prin Duhul Sfânt, ai revărsat în lume cunoaşterea lui Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce ai scris nouă tainele mântuirii;
Bucură-te, cel ce te-ai înălţat cu duhul în vremea rugăciunii de foc;
Bucură-te, cel ce ai sfinţit pe credincioşi prin dumnezeieştile Taine;

Bucură-te, cel ce, prin mintea curată şi prin sfintele tale buze ai mijlocit mântuirea credincioşilor;
Bucură-te, cel pe care Dumnezeu Cuvântul te-a luminat din belşug cu harul Său;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 7
Printre cei ce binevesteau cuvântul lui Hristos către păgâni, au fost atunci neînţelegeri privitoare la legea lui Moise. Pentru aceasta, s-a adunat Sinodul Apostolic în cetatea Ierusalimului, cu purtarea ta de grijă, Sfinte Iacob. Cuvântul tău cu putere, despre mântuirea sufletelor în Biserica lui Hristos, a cerut să nu se păstreze decât ce este folositor din legea lui Moise, iar sinodul a primit într-un duh această hotărâre şi prin apostoli a vestit-o Biserici. Iar noi te fericim pe tine că ne-ai învăţat să înţelegem cu dreptate învăţătura lui Hristos şi să-I cântăm: ***Aliluia!***

Icosul 7
Ai învăţat cu înţelepciune, părinte Iacob, la Sinodul Apostolic, despre încheierea timpului Vechiului Testament, depsre pronia lui Dumnezeu şi despre mântuirea celor dintre păgâni. Prin şederea ta în fruntea acestui sinod, ca ierarh al Bisericii Ierusalimului - Maica Bisericilor - se răstoarnă rătăcirea privind întâietatea scaunului Romei. Iar noi strigăm ca unui mare între ierarhii Bisericii:
Bucură-te, tâlcuitor al voii lui Dumnezeu, căruia fără murmur ţi s-a plecat toată Biserica;
Bucură-te, cel ce ai învăţat despre mântuirea, prin harul lui Hristos, nu numai a iudeilor, ci şi a păgânilor;
Bucură-te, cel ce ai mărturisit despre conglăsuirea între cuvintele lui Hristos, învăţătura proorocilor şi Tradiţia Bisericii;
Bucură-te, cel ce ai arătat celor care şedeau în întuneric rânduielile spre mântuire;
Bucură-te, zare a luminii celei înţelegătoare, luminător al Bisericii şi frumuseţe a ierarhilor;
Bucură-te, izvor adânc al adevăratei vederi de Dumnezeu;
Bucură-te, cel din a cărui inimă curg râuri de apă vie;
Bucură-te, potir al înţelepciunii, plin de virtuţi;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 8
Tu, părinte Iacob, te-ai arătat ca un creştin înţelept, făcător de pace şi tâlcuitor al legii şi adevărului în cuvânt, în Epistola ta către cele douăsprezece seminţii care sunt în împrăştiere, care se aflau într-o mare frământare şi nedumerire privind învăţătura lui Hristos. Tu le-ai luminat şi le-ai învăţat că vestirea Evangliei este

voia Dumnezeului lui Israel, al Dumnezeului lui Avraam, al lui Isaac şi al lui Iacob. De aceea, învaţă-ne şi pe noi să cântăm din toată inima Presfintei Treimi: ***Aliluia!***

Icosul 8

Predica apostolilor a ajuns şi la neamurile lui Israel care erau departe de Cetatea Sfântă. La drepţii iudei era tulburare: arătarea lui Hristos era aşteptarea poporului lui Dumnezeu sau desfiinţarea legii lui Moise? Într-adevăr, cu multă chibzuinţă dumnezeiască ai cârmuit tu, părinte Iacob, Biserica Ierusalimului, întărind pe cei botezaţi, cu harul lui Hristos. Tu ai zis apostolului Pavel: Câte mii de credincioşi sunt şi toţi sunt râvnitori ai Legii. Iar noi te lăudăm pe tine, cel ce ai dobândit înţelepciunea de sus:

Bucură-te, cel ce ai dobândit chibzuinţa dumnezeiască;

Bucură-te, cel ce, prin ostenelile tale, ai adus la calea mântuirii pe cei credincioşi;

Bucură-te, cel căruia i s-a încredinţat grija păstorească pentru suflete;

Bucură-te, cel ai ai dorit ca cei păstoriţi să aibă inimile pline de iubirea faţă de Hristos;

Bucură-te, cel ce ai luminat lumea, precum soarele, cu învăţăturile lui Dumnezeu;

Bucură-te, iscusit pescar de suflete omeneşti;

Bucură-te, alungător al viclenelor duhuri;

Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 9

Oratorii cei mult grăitori nu cutează să vorbească despre înţelepciunea ta, părinte Iacob. Atunci când a fost murmur la iudeii botezaţi de curând, privind învăţătura lui Hristos, auzind că omul se mântuieşte doar prin credinţă, au presupus greşit că se desfiinţează toată legea lui Moise. Atunci tu, părinte Iacob, prin scrisoarea ta îi povăţuiai că nu doar în învăţătura cărţilor şi în mărturisirea cea din afară se găseşte calea mântuirii, ci şi în credinţa însoţită de fapte în numele lui Hristos, căruia Îi cântăm neîncetat: ***Aliluia!***

Icosul 9

Ai văzut, Sfinte Iacob, cum au schimbat cârmuitorii iudeilor credinţa cea jertfelnică a lui Aavram într-o credinţă făţarnica şi moartă. Iar tu i-ai certat pe falşii învăţători şi ai îndrumat poporul spre credinţă creştină, răbdătoare în încercări, care nădăjduieşte în Dumnezeu şi poartă greutăţile întru smerenie, iar noi ca unui povăţuitor înţelepţit de Dumnezeu, cu mulţumire îţi cântăm:

Bucură-te, cel ce ne vesteşti că trupul fără duh este mort, ca şi credinţa fără fapte;

Bucură-te, cel ce ne înveţi: Să aveţi bucurie, când veţi cădea în felurite ispite;

Bucură-te, cel ce ne-ai arătat că fericit este bărbatul care rabdă ispitele, pentru că va primi cununa vieţii;
Bucură-te, cel ce ne-ai spus: ispitirea credinţei voastre lucrează răbdarea;
Bucură-te, cel ne înţelepţeşti, zicând: Acela care ştie să facă binele şi îl face nu are păcat;
Bucură-te, cel ce ne povăţuieşti: Rugaţi-vă unul pentru altul, că mult poate rugăciunea dreptului în lucrarea ei;
Bucură-te, zicând nouă: cel care îl întoarce pe un păcătos din calea morţii îi mântuieşte sufletul din moarte;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 10
Pe cei întorşi la credinţă i-ai întărit şi i-ai pregătit pentru suferinţele ce le vor sta înainte. I-ai chemat la adevărata unire în duh cu prorocii, la răbdare în rugăciune şi nădejde în Dumnezeu, Cel ce ţine toate în dreapta Sa. Deci, şi pe noi învredniceşte-ne, cu rugăciunile tale, să cântăm lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 10
Aşa i-ai învăţat pe ucenicii tăi, Sfinte Iacob, despre calea mântuitoare a lui Hristos: Credinţa cea curată şi neprihănirea înaintea lui Dumnezeu stă în a cerceta pe orfani şi pe văduve în necazurile lor şi a te păzi neîntinat de lume că milostivirea este viaţa sufletului. Iar noi, care ne rugăm pentru înnoirea sufletelor noastre împietrite, îţi cântăm:
Bucură-te, cel ce ne-ai zis că judecata va fi fără milă pentru cei care n-au avut milă;
Bucură-te, cel ce ne-ai învăţat că mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu;
Bucură-te, cel cei ai grăit: rodul dreptăţii se seamănă în lume de cel care lucrează pacea;
Bucură-te, cel ce ne spui: Domnul stă împotriva celor mândri, iar celor smeriţi le dă har;
Bucură-te, cel ce ne îndemni: Smeriţi-vă înaintea Domnului şi El vă va înălţa;
Bucură-te, îndreptător al nostru către ceruri;
Bucură-te, tâlcuitor drept al cuvintelor lui Dumnezeu;
Bucură-te, sfătuitor către nevoinţa iubirii lucrătoare;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 11
Cârmuitorii iudei, căzuţi din har, au văzut că mulţime multă de bărbaţi şi femei s-au adăugat la Biserica lui Hristos pentru tine, apostole. De aceea, falşii învăţători s-au gândit cu răutate să pună capăt lucrării tale duhovniceşti, că nesuferit

erai pentru sinedriu, ca un drept adevărat, care slujeai Domnului fără de prihană. Iar pe noi, părinte Iacob, binecuvântează-ne, întăreşte-ne şi ne povăţuieşte să creştem în credinţa cea mântuitoare, cântând lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul 11

În zilele prăznuirii Paştilor s-au adunat toate seminţiile iudeilor şi mulţime de păgâni în cetatea Ierusalimului. Iar tu, părinte Iacob, ai propovăduit neîncetat cuvintele vieţii veşnice. Fiind înştiinţaţi de moartea procuratorului Festus, în aceste zile, căpeteniile iudeilor au făcut sfat să te ucidă pe tine, păstorul Cetăţii Sfinte. Iar noi îţi cântăm cu osârdie, ca unui viteaz ostaş al lui Hristos:
Bucură-te, cel ce pe Hristos L-ai vestit fără teamă înaintea tuturor;
Bucură-te, luminător al Ortodoxiei;
Bucură-te, păstor nefăţarnic al dreptarelor bisericeşti;
Bucură-te, podoabă a Bisercii lui Hristos;
Bucură-te, cel ce, prin învăţăturile înţelepţite de Dumnezeu, înalţi inimile credincioşilor spre ceruri;
Bucură-te, cel ce, prin tăria propovăduirii tale, iarna înşelăciunii ai nimicit-o;
Bucură-te, atotînţelept pescar, sfânt ierarh şi propovăduitor;
Bucură-te, cel pe care Hristos, Soarele Dreptăţii, te-a trimis ca pe o rază să luminezi tot pământul;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 12

Anania saducheul şi primul între preoţii iudei, a poruncit ca în faţa templului din Ierusalim să se facă mare adunare. Iar tu, părinte Iacob, ai fost ademenit să te urci pe aripa templului sfânt, ca să vorbeşti mulţimii, iar ei ţi-au cerut: Vorbeşte-ne despre Cel răstignit! Atunci tu, întărit cu puterea dată ţie de sus, L-ai mărturisit pe Iisus Mesia, fiind gata să rabzi orice chinuri pentru El. Pentru aceasta, noi cântăm cu mare glas lui Dumnezeu, care te-a întărit în nevoinţa mucenicească: ***Aliluia!***

Icosul 12

Umplându-te de Duhul Sfânt, tu, părinte purtătorule de Dumnezeu, ai grăit poporului: Iisus şade acum în ceruri, de-a dreapta puterii şi va veni iarăşi pe nori cerului! Auzind acestea, cei necredincioşi au scrâşnit din dinţi şi într-un cuget s-au îndreptat spre tine. Te-au împins jos de pe aripa templului apoi au aruncat în tine cu pietre, apostole sfinte, în vreme ce tu, cu ultimele puteri, stând în genunchi te-ai rugat Părintelui ceresc să-i ierte pe care care te ucideau. Credincioşii au luat cinstitul tău trup şi l-au înmormântat cu evlavie, iar noi îţi cântăm ţie, celui ce stai acum cu sufletul înaintea tronului Presfintei Treimi:
Bucură-te, cel ce ai fost aruncat de iudei, dar te-ai învrednicit de cămările cereşti;

Bucură-te, cel ce ai fost ucis, ca un următor al Pătimirilor Domnului;
Bucură-te, locuitor vrednic al Ierusalimului de sus;
Bucură-te, cel ce te-ai adus jertfă curată Împăratului şi Ziditorului a toate;
Bucură-te, cel ce ai intrat în Biserica cerească împodobit cu sângele muceniciei, fericite;
Bucură-te, tare apărător al nostru înaintea lui Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce stai înaintea Atotţiitorului ca un drept purtător de cunună, bucurându-te de cinste nemuritoate;
Bucură-te, pătimitor nebiruit, ierarh prea lăudat şi luminător a toată lumea;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 13 (de 3 ori)
O, slăvite şi întru tot lăudate apostole Iacob, fratele Domnului, luminător prea strălucit al Bisericii lui Hristos, primeşte lauda adusă ţie cu dragoste din inimi evlavioase. Cere pentru noi de la Mântuitorul Iisus întărire în credinţă, iertarea păcatelor şi izbăvire din veşnica osândă, ca să ne învrednicim în Împărăţia Cerurilor să cântăm împreună cu tine lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Apoi se zice iarăşi:

Icosul 1
Făcătorul îngerilor şi a toată făptura, te-a arătat pe tine, Sfinte Iacob, ca pe o stea mult strălucitoare pe cerul Bisericii, alungând întunericul necredinţei şi luminând lumea cu strălucirea învăţăturilor tale. Pentru aceasta noi, alergând la acoperământul tău, îţi aducem cu bucurie aceste cântări:
Bucură-te, cel ales de Domnul să vesteşti Evanghelia mântuirii;
Bucură-te, rudenie a Domnului după trup, ucenic şi văzător al tainelor Sale nespuse;
Bucură-te, slava Bisericii a toată lumea;
Bucură-te, cel ce fără teamă ai grăit cuvintele lui Hristos către iudei;
Bucură-te, cârmuitor adevărat al credincioşilor din Ţara Sfântă;
Bucură-te, învăţător înţelepţit de Dumnezeu şi împlinitor al poruncilor Sale;
Bucură-te, ierarh a Ierusalimului celui de jos, care acum te bucuri în Ierusalimul cel de sus;
Bucură-te, cel ce te-ai adus jertfă curată Ziditorului tuturor, pe care L-ai mărturisit înaintea chinuitorilor;
Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!

Condacul 1
Ţie, ierarhe prea slăvit, apostol al lui Hristos, stâlp neclintit al Bisericii şi mucenic, Sfinte Iacob, prea înţelepte, cel numit frate al lui Dumnezeu Întrupat,

laude îţi înălţăm ca unui grabnic mijlocitor şi ajutător al nostru; că tu, stând înaintea tronului Preasfintei Treimi, nu încetezi să te rogi pentru noi şi, prin mijlocirile tale, să ne păzeşti de toate necazurile şi nevoile pe noi, care cu credinţă prăznuim pomenirea ta şi strigăm: ***Bucură-te, Sfinte Iacob, întâiul ierarh al Ierusalimului şi slăvit sfinţit mucenic!***

Rugăciune

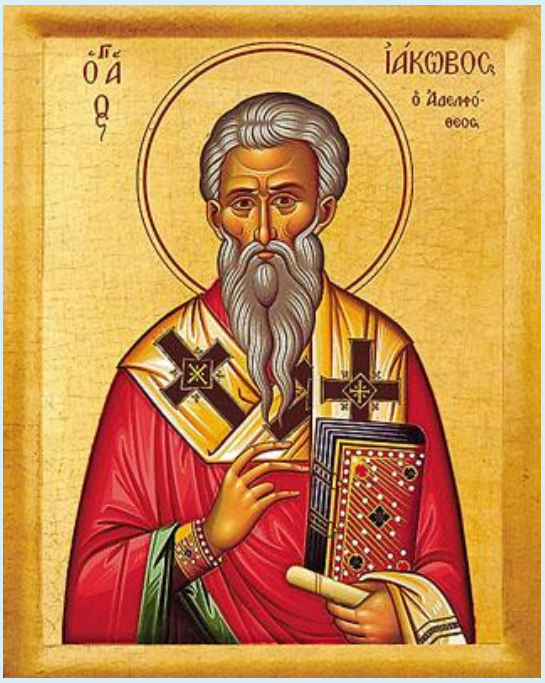

O, Sfinte al lui Dumnezeu, apostol ales şi prea slăvit, drepte Iacob, fratele Domnului, tu eşti mare arhiereu al Cetăţii Sfinte, caldul nostru mijlocitor şi apărător, care stai înaintea tronului Preasfintei Treimi. Nu ne îndepărta pe noi de la apărarea ta, ci înalţă-ne pe noi cei doborâţi de multe păcate.

Tu, ca un sfânt ierarh, având putere să legi şi să dezlegi, dezleagă-ne şi pe noi de legătura răutăţilor noastre şi ne fă părtaşi, fericite, cu rugăciunile tale, de dragostea lui Dumnezeu şi de Împărăţia Cerurilor.

Roagă-te lui Hristos Mântuitorul să ne învrednicească pe noi ca fără piedică să încheiem călătoria noastră pământească, iar în cer să moştenim viaţa cea veşnică şi fericită şi acolo împreună cu tine să lăudăm pe Treimea cea nedespărţită: pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, în vecii vecilor. Amin.

Sursa:
https://acoperamantulmaiciidomnului.wordpress.com/2018/12/21/acatistul-sfantului-apostol-iacob-ruda-domnului-23-octombrie/

Paraclisul Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului

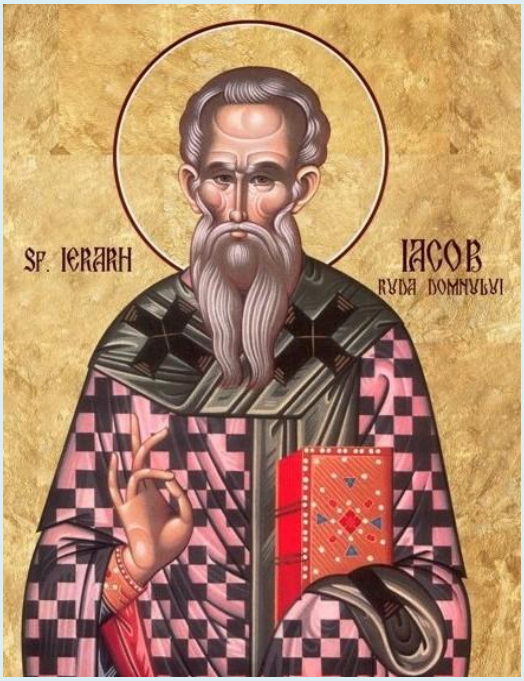

[Preotul: face obişnuitul început, zicând: Binecuvântat este Dumnezeul nostru.]

Citeţul: Amin. Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

Rugăciunile începătoare:

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Doamne, miluieşte ! (de 12 ori)

Psalmul 142

1. Doamne, auzi rugăciunea mea, ascultă cererea mea, întru credincioşia Ta, auzi-mă, întru dreptatea Ta.
2. Să nu intri la judecată cu robul Tău, că nimeni din cei vii nu-i drept înaintea Ta.
3. Vrăjmaşul prigoneşte sufletul meu şi viaţa mea o calcă în picioare; făcutu-m-a să locuiesc în întuneric ca morţii cei din veacuri.
4. Mâhnit e duhul în mine şi inima mea încremenită înlăuntrul meu.
5. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult; cugetat-am la toate lucrurile Tale, la faptele mâinilor Tale m-am gândit.
6. Întins-am către Tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ însetoşat.
7. Degrab auzi-mă, Doamne, că a slăbit duhul meu. Nu-ţi întoarce faţa Ta de la mine, ca să nu mă asemăn celor ce se coboară în mormânt.
8. Fă să aud dimineaţa mila Ta, că la Tine îmi este nădejdea. Arată-mi calea pe care voi merge, că la Tine am ridicat sufletul meu.
9. Scapă-mă de vrăjmaşii mei, că la Tine alerg, Doamne.
10. Învaţă-mă să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu. Duhul Tău cel bun să mă povăţuiască la pământul dreptăţii.
11. Pentru numele Tău, Doamne, dăruieşte-mi viaţă. Întru dreptatea Ta scoate din necaz sufletul meu.
12. Fă bunătate de stârpeşte pe vrăjmaşii mei şi pierde pe toţi cei ce necăjesc sufletul meu, că eu sunt robul Tău.

Dumnezeu este Domnul şi S-a arătat nouă. Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului. (de 3 ori), *apoi:*

Troparul Sfântului apostol Iacob: Ca un ucenic al Domnului ai primit Evanghelia, drepte; ca un mucenic eşti de neînduplecat; îndrăzneală ca un frate al lui

Dumnezeu, a te ruga ca un ierarh. Roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu vom tăcea nicicând, de Dumnezeu Născătoare, a spune pururea puterea ta noi, nevrednicii, că de nu ai fi stat tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi scăpat pe noi de atâtea primejdii, sau cine ne-ar fi păzit pe noi până acum slobozi ? Noi de la tine, Stăpână, nu ne vom depărta, că tu mântuieşti pe robii tăi pururea din toate nevoile.

Psalmul 50

1. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta
2. Şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea.
3. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte.
4. Că fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea.
5. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, aşa încât drept eşti Tu întru cuvintele Tale şi biruitor când vei judeca Tu.
6. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea.
7. Că iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciunii Tale mi-ai arătat mie.
8. Stropi-mă-vei cu isop şi mă voi curăţi; spăla-mă-vei şi mai vârtos decât zăpada mă voi albi.
9. Auzului meu vei da bucurie şi veselie; bucura-se-vor oasele mele cele smerite.
10. Întoarce faţa Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le.
11. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.
12. Nu mă lepăda de la faţa Ta şi Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.
13. Dă-mi mie bucuria mântuirii Tale şi cu duh stăpânitor mă întăreşte.
14. Învăţa-voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce.
15. Izbăveşte-mă de vărsarea de sânge, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea Ta.
16. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vesti lauda Ta.
17. Că de ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi.
18. Jertfa lui Dumnezeu: duhul umilit; inima înfrântă şi smerită Dumnezeu nu o va urgisi.
19. Fă bine, Doamne, întru bună voirea Ta, Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului.
20. Atunci vei binevoi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci vor pune pe altarul Tău viţei.

Canonul Sfântului apostol Iacob

Cântarea I

Irmos: Pe Faraon, cel ce se purta în car, l-a cufundat toiagul lui Moise, cel ce a făcut minuni oarecând, în chipul Crucii lovind şi despărţind marea şi pe Israel fugăritul şi mergătorul pedestru l-a izbăvit; pe cel ce cântă cântare lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu ce cununi de laude vom împodobi minunata prăznuire a apostolului Domnului, a marelui Iacob, cel ce cu înțelepciunea sa ca un soare a luminat tot pământul și prin mucenicia sa a pecetluit dragostea către Hristos.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cel dintâi episcop al Ierusalimului ai fost sfințit de Însuși Cuvântul vieții, pentru care și viața ți-ai pus, ca să moștenești pe cea veșnică.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Drept te-ai arătat în neamul tău și iubitor de dreptate, iar acum fă-ne nouă dreptate cu rugăciunile tale dinspre neputințele trupului care ne chinuiesc.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preacurată, numai tu ai ținut pe brațele tale pe Împăratul lumii, către care pururea mijlocești pentru tot neamul lui Adam.

Cântarea a III-a

Irmos: Tu eşti tăria mea, Doamne, Tu şi puterea mea, Tu, Dumnezeul meu, Tu bucuria mea, Cel ce n-ai lăsat sânurile părinteşti şi a noastră sărăcie ai cercetat-o. Pentru aceasta, cu profetul Avacum, strig către Tine: Slavă puterii Tale, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cea dintâi Sfântă Liturghie de tine a fost alcătuită, spre bucuria credincioşilor și slava Celui ce S-a jertfit ca un mielușel pentru viața lumii.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu ale tale fierbinți rugăciuni stinge focul patimilor noastre și către dragostea Cuvântului ne îndreptează.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu ale tale sfinte rugăciuni alungă pe vrăjmașii care ne necăjesc și către limanul păcii lui Hristos ne călăuzește.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Ca pe un Prunc ai ținut în brațe pe Fiul Cel mai înainte de veci al Tatălui, căruia te și rogi să ne întoarcă pe noi la nevinovăția pruncilor.

Apoi aceste **stihiri**:

Ca unul ce ai îndrăzneală către Mântuitorul, cere-i la judecată să mă izbăvească pe mine de muncile cele veșnice.

Maica Luminii, ceea ce ai adus în lume pe Viața cea fără de sfârșit, roagă-te să primim noi darul vieții veșnice întru Împărăția cea cerească.

Sedealna: Sub acoperământul arhiereștilor tale rugăciuni ne primește, sfinte, ca unul ce ai moștenit Împărăția luminii, fiind acoperit de mâna Domnului.

Cântarea a IV-a

Irmos: Nepăzind poruncile Tale Stăpâne, cu mintea mea intrând în patimile desfătărilor, am fost golit de har şi pentru răni zac gol; ci mă rog Ţie, Mântuitorule, mântuieşte-mă!

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu ale tale rugăciuni scoate-mă pe mine de pe căile pierzării și mă înfățișează înaintea judecății lui Hristos neosândit.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu curgerile rugăciunii tale potolește valurile ispitelor ce mă împresoară și mă așează sfinte, la limanul nepătimirii.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Rudă a Domnului cu vrednicie ai fost și prin jertfă pentru turma cuvântătoare ai închipuit pătimirile Domnului Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Veselește-te Preacurată, ceea ce ai născut pe Izvorul vieții spre mântuirea celor însetați de dreptate.

Cântarea a V-a

Irmos: Căutând cu ochiul Tău cel neadormit, milostiveşte-Te spre mine, cel cuprins de dormitarea trândăviei, şi care slujesc somnului desfătărilor în patul patimilor; Cel ce ţi-ai plecat capul pe Cruce şi Te-ai trezit de bunăvoie, mic-şorând Hristoase, noaptea păcatului, cel ce eşti lumina dreptăţii.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe Cel fără de patimă ai slujit și ai luat plata muceniciei, intrând întru bucuria Dătătorului de viață.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Nu înceta a ne mijloci nouă iertare păcatelor și mare milă, ca să nu fim prinși de lupul cel înțelegător și aruncați în prăpastia iadului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Slujbă ai tocmit pentru mângâierea Bisericii, iar acum comoara cuvintelor Sfintei Liturghii le păstrăm și noi ca moștenire în vistieria Bisericii.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pe Adam din înşelăciune l-ai izbăvit prin naşterea Ta cea binecuvântată, Stă-până a lumii.

Cântarea a VI-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălța către Domnul şi Lui voi spune mâhnirile mele; că sufletul meu s-a umplut de răutăţi şi viaţa mea s-a apropiat de iad. Dar ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pentru dragostea Mântuitorului Hristos ai lepădat toate cele pământești și te-ai suit pe scara darurilor cerești la înălțimea nepătimirii.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Moarte mucenicească ai primit prin uneltirea celor fără de lege, dar mare răsplătire ai dobândit de la Împăratul veacurilor.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Poarta mântuirii deschide-ne nouă, cel ce cu cheia jertfirii tale ai deschis Împărăția Cerurilor și ai intrat întru bucuria Stăpânului.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Maică te-a cunoscut și încă și Fecioară, purtând în pântece pe Raza slavei Tatălui.

Apoi aceste **stihiri:**

De Însuși Domnul Hristos ai fost hirotonit, ca să slujești turmei celei cuvântătoare, iar acum te rogi pentru păstorii noștri, ca să dobândească ei înțelepciune și jertfire de sine.

Preacurată, care, prin cuvânt, negrăit ai născut pe Cuvântul în zilele cele mai de apoi, roagă-te Lui, ca una ce ai îndrăznire de Maică.

Condacul, Prochimenul; Evanghelia

Slavă… glas 2:

Pentru rugăciunile apostolului Tău, Milostive, curăţeşte mulţimea greşelilor noastre.

Şi acum…

Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Milostive, curăţeşte mulţimea greşalelor noastre.

Stihira ***Miluieşte-ne, Dumnezeule, după mare mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegile noastre.***

Pentru pacea Bisericii te roagă și pentru împrăștierea eresurilor, care ca niște săgeți caută să ne aducă rana tulburării.

[Preotul: Mântuieşte, Dumnezeule, poporul Tău şi binecuvântează moştenirea Ta, cercetează lumea Ta cu milă şi cu îndurări, înalţă fruntea creştinilor ortodocşi şi trimite peste noi milele Tale cele bogate: pentru rugăciunile prea curatei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Maria; cu puterea cinstitei şi de viaţă făcătoarei Cruci; cu ocrotirile cinstitelor, cereştilor netrupeşti Puteri; pentru rugăciunile cinstitului, măritului prooroc, Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan; ale Sfinţilor, măriţilor şi întru tot lăudaţilor apostoli; ale tuturor sfinţilor sfinţiţilor ierarhi; ale sfinţilor, măriţilor şi bunilor biruitori mucenici; ale prea cuvioşilor şi de Dumnezeu purtătorilor Părinţilor noştri, ale Sfinţilor (N), a căror pomenire o săvârşim, ale Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului, ale sfinţilor şi drepţilor dumnezeieşti Părinţi Ioachim şi Ana şi pentru ale tuturor sfinţilor; rugămu-ne, Mult-milostive Doamne, auzi-ne pe noi păcătoşii, care ne rugăm Ţie, şi ne miluieşte pe noi.

Doamne, miluieşte (de 12 ori).]

Cântarea a VII-a

Irmos: Chipului celui de aur neînchinându-se tinerii lui Avraam, s-au lămurit ca aurul în topitoare; că, în cuptorul cel de foc, ca într-o cămară luminată, dănţuiau, cântând: Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De pe aripa templului ai fost aruncat, dar prin coborârea ta ai închipuit coborârea lui Hristos la iad, iar prin omorârea cu lemnul patima cea pe lemn a Celui fără de patimă.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De pe aripa templului fiind aruncat, cugetai la darul muceniciei, iar acum din căderea cea cumplită în păcat slobozește-ne pe noi, sfinte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu adevărat ne purtăm cu nevrednicie, nefiind vrednici de mila Domnului, dar rugăciunea ta să se facă nouă scară către Cel Dorit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Stinge năvala eresurilor celor stricătoare de suflete și păzește pe robii Tăi ne-bântuiți de orice întristare.

Cântarea a VIII-a

Irmos: Văzându-Te soarele întins pe Cruce, şi-a strâns razele şi tot pământul s-a clătinat cu cutremur, Împărate al tuturor, văzându-Te de voie pătimind, Cel ce eşti din fire nepătimitor. Pentru aceasta, Te rog Hristoase: Tămăduieşte ca un doctor patimile sufletului meu.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu lemn ai fost omorât, închipuind moartea pe lemn a Mânuitorului, care împreună cu El și cu tâlharul cel mulțumitor te-a primit în Raiul desfătării.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

De pe căile pierzării întoarce-ne pe noi Sfinte, cu fluierul rugăciunii tale, ca să nu fim noi cu totul înghițiți de lupul cel înțelegător.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Parte din moștenirea ta o ai dat Domnului, măcar că El era Adâncul bogăției și al îndurărilor.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Grădină de Dumnezeu sfințită pe tine te cunoaștem, Ceea ce ai odrăslit Floarea vieții celei veșnice.

Cântarea a IX-a

Irmos: Eva adică, prin păcatul neascultării, blestem înăuntru a adus, iar tu Fecioară de Dumnezeu Născătoare, prin odrasla purtării în pântece, lumii bine-cuvântare ai înflorit; pentru aceasta toţi Te slăvim.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Drept ai slujit înaintea oamenilor și pe mulți păgâni ai adus la Hristos; și pe noi, cei mai răi decât păgânii, ne învrednicește de iertarea dumnezeiască prin ale tale sfinte rugăciuni.

Stih: ***Sfinte apostole Iacob, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Când ai fost omorât cu lemnul, a crăpat cel omorât prin lemnul Crucii și îngerii s-au veselit, ducându-te în cămările Împărăției cerești.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Roagă-te pentru pacea Bisericii și pentru izbăvirea din nevoi a celor ce aleargă cu credință la acoperământul rugăciunii tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Mângâiere dăruieşte sufletelor noastre, curată, Ceea ce ai născut pe Izbăvirea lui Adam din întristare.

Apoi: ***Cuvine-se cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată și Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.***

Bucură-te, luceafărul Bisericii, rudă prea iubită a Domnului, lauda drepților, comoara Bisericii, nu înceta a te ruga să se izbăvească robii lui Hristos din tulburarea acestei lumi.

Biserica s-a înfrumusețat ca și cu o haină prea luminoasă cu veșmântul muceniciei tale și se veselește de comoara rugăciunilor tale.

Multe suflete ai întors de pe căile rătăcirii, deci, fă milă și cu mine, și nu mă lăsa până în sfârșit batjocură celui viclean.

Pentru noi, cei ce cu nevrednicie stăm în casa Domnului, roagă-te să fim povățuiți la limanul adevărului Evangheliei lui Hristos.

Deschide-mi mie poarta iertării dumnezeiești cu cheia rugăciunii tale sfinte, căci decât toți oamenii am greșit mai mult și nu aflu întru mine ridicare din robia păcatului.

Lăuda apostolilor, Sfinte Iacob, cu ale tale rugăciuni pe toți ne povățuiește la limanul Vieții și din moartea sufletească du-ne către lumina Învierii lui Hristos.

Cetele puterilor netrupeşti, cu Botezătorul, cu apostolii lui Hristos, cu Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului şi cu Născătoarea de Dumnezeu Maria, faceţi rugăciune ca să ne mântuim.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Când vom sta noi la judecata lui Hristos, adu-ți aminte de noi și ne scoate din prăpastia pierzării veșnice, apostole prea iubite.

Cu curgerile rugăciunilor tale înmoaie pământul cel împietrit al inimii mele, ca să răsară florile pocăinței și ale gândurilor celor smerite.

Stăpână, primeşte rugăciunile robilor Tăi şi ne izbăveşte pe noi de toată nevoia şi necazul.

Toată nădejdea mea spre Tine o pun, Maica lui Dumnezeu, păzeşte-mă sub sfânt acoperământul Tău.

Sursa: http://poeziicrestin-ortodoxe.blogspot.com

Imnografie

Troparul Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului: Ca un ucenic al Domnului ai primit Evanghelia, drepte; ca un mucenic eşti de neînduplecat; îndrăzneală ca un frate al lui Dumnezeu, a te ruga ca un ierarh. Roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Condacul Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului: Dumnezeu Cuvântul Tatălui Unul-Născut, cel ce a venit la noi în zilele cele de apoi, Sfinte apostole Iacob, dumnezeiescule, pe tine întâi te-a arătat păstor şi învăţător ierusalimitenilor şi ispravnic credincios Tainelor celor duhovniceşti. Pentru aceasta, toţi pe tine te cinstim, apostole.

Sfantul Apostol Iacov,
Ruda Domnului

(23 octombrie)

Troparul

Glasul al 2-lea

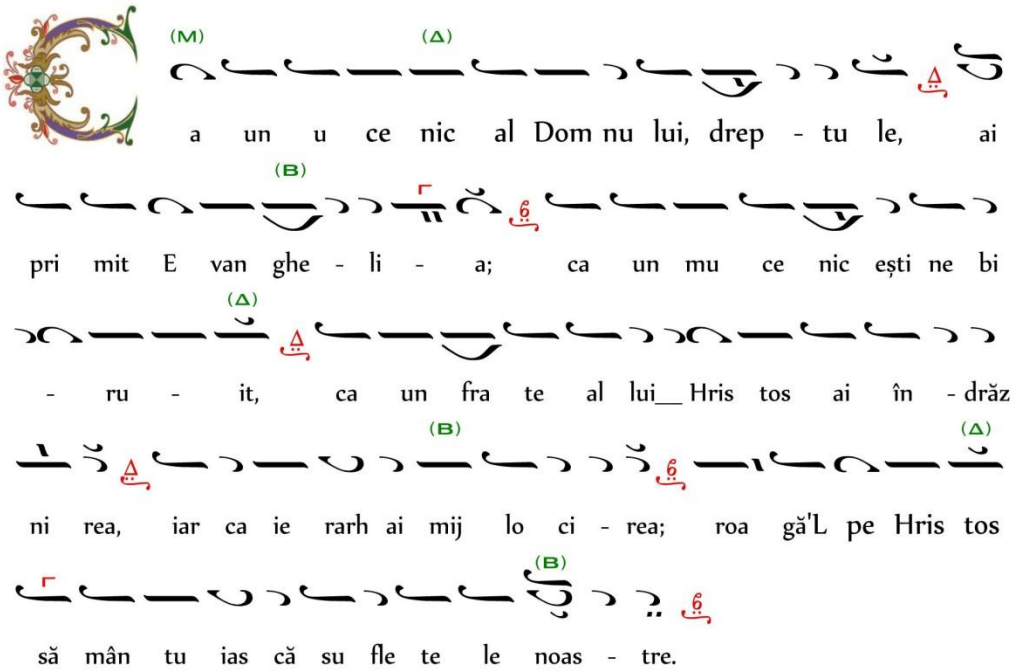

Sihăstria Putnei

Epistola sobornicească a Sfântului apostol Iacov

Capitolul 1 - Salutare. Credinţă şi înţelepciune. Sărăcie şi bogăţie. Încercare şi ispită. A asculta cuvântul şi a-l îndeplini

1. Iacov, robul lui Dumnezeu şi al Domnului Iisus Hristos, celor douăsprezece seminţii, care sunt în împrăştiere, salutare.
2. Mare bucurie să socotiţi, fraţii mei, când cădeţi în felurite ispite,
3. Ştiind că încercarea credinţei voastre lucrează răbdarea;
4. Iar răbdarea să-şi aibă lucrul ei desăvârşit, ca să fiţi desăvârşiţi şi întregi, nelipsiţi fiind de nimic.
5. Şi de este cineva din voi lipsit de înţelepciune, să o ceară de la Dumnezeu, Cel ce dă tuturor fără deosebire şi fără înfruntare; şi i se va da.
6. Să ceară însă cu credinţă, fără să aibă nici o îndoială, pentru că cine se îndoieşte este asemenea valului mării, mişcat de vânt şi aruncat încoace şi încolo.
7. Să nu gândească omul acela că va lua ceva de la Dumnezeu.
8. Bărbatul îndoielnic este nestatornic în toate căile sale.
9. Iar fratele cel smerit să se laude întru înălţimea sa,
10. Şi cel bogat întru smerenia sa, pentru că va trece ca floarea ierbii.

11.Căci a răsărit soarele arzător şi a uscat iarba şi floarea ei a căzut şi frumuseţea feţei ei a pierit; tot aşa se va veşteji şi bogatul în alergăturile sale.
12. Fericit este bărbatul care rabdă ispita, căci lămurit făcându-se va lua cununa vieţii, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce Îl iubesc pe El.
13. Nimeni să nu zică, atunci când este ispitit: De la Dumnezeu sunt ispitit, pentru că Dumnezeu nu este ispitit de rele şi El însuşi nu ispiteşte pe nimeni.
14. Ci fiecare este ispitit când este tras şi momit de însăşi pofta sa.
15. Apoi pofta, zămislind, naşte păcat, iar păcatul, odată săvârşit, aduce moarte.
16. Nu vă înşelaţi, fraţii mei prea iubiţi:
17. Toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit de sus este, pogorându-se de la Părintele luminilor, la Care nu este schimbare sau umbră de mutare.
18. După voia Sa ne-a născut prin cuvântul adevărului, ca să fim începătură făpturilor Lui.
19. Să ştiţi, iubiţii mei fraţi: orice om să fie grabnic la ascultare, zăbavnic la vorbire, zăbavnic la mânie.
20. Căci mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.
21. Pentru aceea, lepădând toată spurcăciunea şi prisosinţa răutăţii, primiţi cu blândeţe cuvântul sădit în voi, care poate să mântuiască sufletele voastre.
22. Dar faceţi-vă împlinitori ai cuvântului, nu numai ascultători ai lui, amăgindu-vă pe voi înşivă.
23. Căci dacă cineva este ascultător al cuvântului, iar nu şi împlinitor, el seamănă cu omul care priveşte în oglindă faţa firii sale;
24. S-a privit pe sine şi s-a dus şi îndată a uitat ce fel era.
25. Cine s-a uitat, însă, de aproape în legea cea desăvârşită a libertăţii şi a stăruit în ea, făcându-se nu ascultător care uită, ci împlinitor al lucrului, acela fericit va fi în lucrarea sa.
26. Dacă cineva socoteşte că e cucernic, dar nu îşi ţine limba în frâu, ci îşi amăgeşte inima, cucernicia acestuia este zadarnică.
27. Cucernicia curată şi neîntinată înaintea lui Dumnezeu şi Tatăl, aceasta este: să cercetăm pe orfani şi pe văduve în necazurile lor, şi să ne păzim pe noi fără de pată din partea lumii.

Capitolul 2 - Împotriva părtinirii. Credinţa fără fapte este moartă

1. Fraţii mei, nu căutând la faţa omului să aveţi credinţa în Domnul nostru Iisus Hristos, Domnul slavei.
2. Căci, dacă va intra în adunarea voastră un om cu inele de aur în degete, în haină strălucită, şi va intra şi un sărac, în haină murdară,
3. Iar voi puneţi ochii pe cel care poartă haină strălucită şi-i ziceţi: Tu şezi bine aici, pe când săracului îi ziceţi: Tu stai acolo, în picioare, sau: Şezi jos, la picioarele mele,
4. N-aţi făcut voi, oare, în gândul vostru, deosebire între unul şi altul şi nu v-aţi făcut judecători cu socoteli viclene?

5. Ascultaţi, iubiţii mei fraţi: Au nu Dumnezeu i-a ales pe cei ce sunt săraci în ochii lumii, dar bogaţi în credinţă şi moştenitori ai Împărăţiei pe care a făgăduit-o El celor ce Îl iubesc?
6. Iar voi aţi necinstit pe cel sărac! Oare nu bogaţii vă asupresc pe voi şi nu ei vă târăsc la judecăţi?
7. Nu sunt ei cei ce hulesc numele cel bun întru care aţi fost chemaţi?
8. Dacă, într-adevăr, împliniţi legea împărătească, potrivit Scripturii: "Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi", bine faceţi;
9. Iar de căutaţi la faţa omului, faceţi păcat şi legea vă osândeşte ca pe nişte călcători de lege.
10. Pentru că cine va păzi toată legea, dar va greşi într-o singură poruncă, s-a făcut vinovat faţă de toate poruncile.
11. Căci Cel ce a zis: "Să nu săvârşeşti adulter", a zis şi: "Să nu ucizi". Şi dacă nu săvârşeşti adulter, dar ucizi, te-ai făcut călcător de lege.
12. Aşa să grăiţi şi aşa să lucraţi, ca unii care veţi fi judecaţi prin legea libertăţii.
13. Căci judecata este fără milă pentru cel care n-a făcut milă. Şi mila biruieşte în faţa judecăţii.
14. Ce folos, fraţii mei, dacă zice cineva că are credinţă, iar fapte nu are? Oare credinţa poate să-l mântuiască?
15. Dacă un frate sau o soră sunt goi şi lipsiţi de hrana cea de toate zilele,
16. Şi cineva dintre voi le-ar zice: Mergeţi în pace! Încălziţi-vă şi vă săturaţi, dar nu le daţi cele trebuincioase trupului, care ar fi folosul?
17. Aşa şi cu credinţa: dacă nu are fapte, e moartă în ea însăşi.
18. Dar va zice cineva: Tu ai credinţă, iar eu am fapte; arată-mi credinţa ta fără fapte şi eu îţi voi arăta, din faptele mele, credinţa mea.
19. Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; dar şi demonii cred şi se cutremură.
20. Vrei însă să înţelegi, omule nesocotit, că credinţa fără de fapte moartă este?
21. Avraam, părintele nostru, au nu din fapte s-a îndreptat, când a pus pe Isaac, fiul său, pe jertfelnic?
22. Vezi că, credinţa lucra împreună cu faptele lui şi din fapte credinţa s-a desăvârşit?
23. Şi s-a împlinit Scriptura care zice: "Şi a crezut Avraam lui Dumnezeu şi i s-a socotit lui ca dreptate" şi "a fost numit prieten al lui Dumnezeu".
24. Vedeţi dar că din fapte este îndreptat omul, iar nu numai din credinţă.
25. La fel şi Rahav, desfrânata, au nu din fapte s-a îndreptat când a primit pe cei trimişi şi i-a scos afară, pe altă cale?
26. Căci precum trupul fără suflet mort este, astfel şi credinţa fără de fapte, moartă este.

Capitolul 3 - Limba. Înţelepciunea cea de sus

1. Nu vă faceţi voi mulţi învăţători, fraţii mei, ştiind că (noi, învăţătorii) mai mare osândă vom lua.
2. Pentru că toţi greşim în multe chipuri; dacă nu greşeşte cineva în cuvânt, acela este bărbat desăvârşit, în stare să înfrâneze şi tot trupul.
3. Dar, dacă noi punem în gura cailor frâul, ca să ni-i supunem, ducem după noi şi trupul lor întreg.
4. Iată şi corăbiile, deşi sunt atât de mari şi împinse de vânturi aprige, sunt totuşi purtate de o cârmă foarte mică încotro hotărăşte vrerea cârmaciului.
5. Aşa şi limba: mic mădular este, dar cu mari lucruri se făleşte! Iată puţin foc şi cât codru aprinde!
6. Foc este şi limba, lume a fărădelegii! Limba îşi are locul ei între mădularele noastre, dar spurcă tot trupul şi aruncă în foc drumul vieţii, după ce aprinsă a fost ea de flăcările gheenei.
7. Pentru că orice fel de fiare şi de păsări, de târâtoare şi de vietăţi din mare se domoleşte şi s-a domolit de firea omenească,
8. Dar limba, nimeni dintre oameni nu poate s-o domolească! Ea este un rău fără astâmpăr; ea este plină de venin aducător de moarte.
9. Cu ea binecuvântăm pe Dumnezeu şi Tatăl, şi cu ea blestemăm pe oameni, care sunt făcuţi după asemănarea lui Dumnezeu.
10. Din aceeaşi gură ies binecuvântarea şi blestemul. Nu trebuie, fraţii mei, să fie acestea aşa.
11. Oare izvorul aruncă din aceeaşi vână, şi apa dulce şi pe cea amară?
12. Nu cumva poate smochinul, fraţilor, să facă măsline, sau viţa de vie să facă smochine? Tot aşa, izvorul sărat nu poate să dea apă dulce.
13. Cine este, între voi, înţelept şi priceput? Să arate, din buna-i purtare, faptele lui, în blândeţea înţelepciunii.
14. Iar dacă aveţi râvnire amară şi zavistie, în inimile voastre, nu vă lăudaţi, nici nu minţiţi împotriva adevărului.
15. Înţelepciunea aceasta nu vine de sus, ci este pământească, trupească, demonică.
16. Deci, unde este pizmă şi zavistie, acolo este neorânduială şi orice lucru rău.
17. Iar înţelepciunea cea de sus întâi este curată, apoi paşnică, îngăduitoare, ascultătoare, plină de milă şi de roade bune, neîndoielnică şi nefăţarnică.
18. Şi roada dreptăţii se seamănă întru pace de cei ce lucrează pacea.

Capitolul 4 - Prietenia cu lumea. A-l judeca pe fratele tău. Mustrări împotriva trufiei

1. De unde vin războaiele şi de unde certurile dintre voi? Oare, nu de aici: din poftele voastre care se luptă în mădularele voastre?
2. Poftiţi şi nu aveţi; ucideţi şi pizmuiţi şi nu puteţi dobândi ce doriţi; vă sfătuiţi şi vă războiţi, şi nu aveţi, pentru că nu cereţi.
3. Cereţi şi nu primiţi, pentru că cereţi rău, ca voi să risipiţi în plăceri.

4. Prea desfrânaţilor! Nu ştiţi, oare, că prietenia lumii este duşmănie faţă de Dumnezeu? Cine deci va voi să fie prieten cu lumea se face vrăjmaş lui Dumnezeu.
5. Sau vi se pare că Scriptura grăieşte în deşert? Duhul, care sălăşluieşte în noi, ne poftește spre zavistie?
6. Nu, ci dă mai mare har. Pentru aceea, zice: "Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iar celor smeriţi le dă har".
7. Supuneţi-vă deci lui Dumnezeu. Staţi împotriva diavolului şi el va fugi de la voi.
8. Apropiaţi-vă de Dumnezeu şi Se va apropia şi El de voi. Curăţiţi-vă mâinile, păcătoşilor, şi sfinţiţi-vă inimile, voi cei îndoielnici.
9. Pătrundeţi-vă de durere. Întristaţi-vă şi vă jeliţi. Râsul întoarcă-se în plâns şi bucuria voastră în întristare.
10. Smeriţi-vă înaintea Domnului şi El vă va înălţa.
11. Nu vă grăiţi de rău unul pe altul, fraţilor. Cel ce grăieşte de rău pe frate, ori judecă pe fratele său, grăieşte de rău legea şi judecă legea; iar dacă judeci legea nu eşti împlinitor al legii, ci judecător.
12. Unul este Dătătorul legii şi Judecătorul: Cel ce poate să mântuiască şi să piardă. Iar tu cine eşti, care judeci pe aproapele?
13. Veniţi acum cei care ziceţi: Astăzi sau mâine vom merge în cutare cetate, vom sta acolo un an şi vom face negoţ şi vom câştiga,
14. Voi, care nu ştiţi ce se va întâmpla mâine, că ce este viaţa voastră? Abur sunteţi, care se arată o clipă, apoi piere.
15. În loc ca voi să ziceţi: Dacă Domnul voieşte, vom trăi şi vom face aceasta sau aceea.
16. Şi acum vă lăudaţi în trufia voastră. Orice laudă de acest fel este rea.
17. Drept aceea, cine ştie să facă ce e bine şi nu face păcat are.

Capitolul 5 - Mustrări împotriva celor bogaţi. Răbdare şi rugăciune

1. Veniţi acum, voi bogaţilor, plângeţi şi vă tânguiţi de necazurile care vor să vină asupra voastră.
2. Bogăţia voastră a putrezit şi hainele voastre le-au mâncat moliile.
3. Aurul vostru şi argintul au ruginit şi rugina lor va fi mărturie asupra voastră şi ca focul va mistui trupurile voastre; aţi strâns comori în vremea din urmă.
4. Dar, iată, plata lucrătorilor care au secerat ţarinile voastre, pe care voi aţi oprit-o, strigă; şi strigătele secerătorilor au intrat în urechile Domnului Sabaot.
5. V-aţi desfătat pe pământ şi v-aţi dezmierdat; hrănit-aţi inimile voastre în ziua înjunghierii.
6. Osândit-aţi, omorât-aţi pe cel drept; el nu vi se împotriveşte.
7. Drept aceea, fiţi îndelung-răbdători, fraţilor, până la venirea Domnului. Iată, plugarul aşteaptă roada cea scumpă a pământului, îndelung răbdând, până ce primeşte ploaia timpurie şi târzie.

8. Fiţi, dar, şi voi îndelung-răbdători, întăriţi inimile voastre, căci venirea Domnului s-a apropiat.
9. Nu vă plângeţi, fraţilor, unul împotriva celuilalt, ca să nu fiţi judecaţi; iată judecătorul stă înaintea uşilor.
10. Luaţi, fraţilor, pildă de suferinţă şi de îndelungă răbdare pe proorocii care au grăit în numele Domnului.
11. Iată, noi fericim pe cei ce au răbdat: aţi auzit de răbdarea lui Iov şi aţi văzut sfârşitul hărăzit lui de Domnul; că mult-milostiv este Domnul şi îndurător.
12. Iar înainte de toate, fraţii mei, să nu vă juraţi nici pe cer, nici pe pământ, nici cu orice alt jurământ, ci să vă fie vouă ce este da, da, şi ce este nu, nu, ca să nu cădeţi sub judecată.
13. Este vreunul dintre voi în suferinţă? Să se roage. Este cineva cu inimă bună? Să cânte psalmi.
14. Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoţii Bisericii şi să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului.
15. Şi rugăciunea credinţei va mântui pe cel bolnav şi Domnul îl va ridica, şi de va fi făcut păcate se vor ierta lui.
16. Mărturisiţi-vă deci unul altuia păcatele şi vă rugaţi unul pentru altul, ca să vă vindecaţi, că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului.
17. Ilie era om, cu slăbiciuni asemenea nouă, dar cu rugăciune s-a rugat ca să nu plouă şi nu a plouat trei ani şi şase luni.
18. Şi iarăşi s-a rugat şi cerul a dat ploaie şi pământul a odrăslit roada sa.
19. Fraţii mei, dacă vreunul va rătăci de la adevăr şi-l va întoarce cineva,
20. Să ştie că cel ce a întors pe păcătos de la rătăcirea căii lui îşi va mântui sufletul din moarte şi va acoperi mulţime de păcate.

Vieţile Sfinţilor - Viaţa şi pătimirea Sfântului apostol Iacob, fratele Domnului după trup

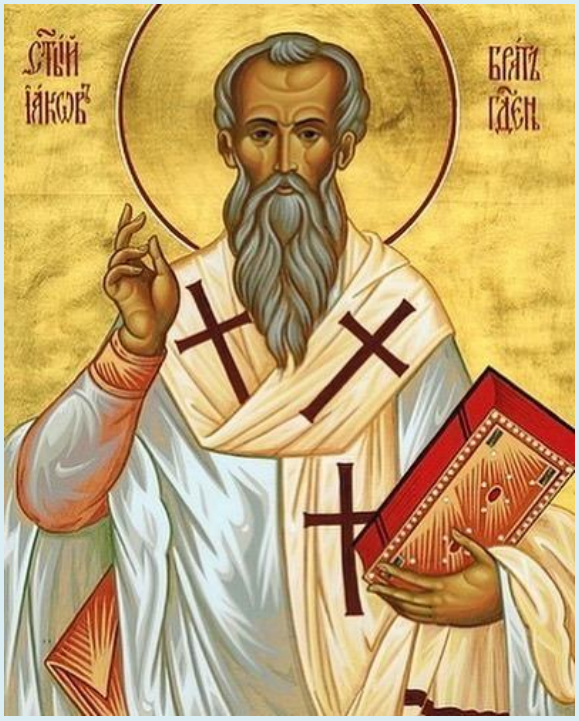

Sfântul Iacov a fost fiul Sfântului Iosif, logodnicul Preacuratei Fecioare. Din tinereţele sale, iubind viaţa aspră, niciodată n-a mâncat bucate sau untdelemn, ci numai pâine. De asemenea, nici vin sau vreo altă băutură alcoolică n-a gustat, decât numai apă. În baie n-a intrat şi toată odihna trupească a lepădat-o, apoi pe trup avea întotdeauna o haină aspră de păr şi toate nopţile le petrecea în rugăciuni, dormind foarte puţin iar din pricina deselor plecări de genunchi se asprise pielea ca a cămilelor. Apoi a păzit curăţia fecioriei sale fără de prihană, până la sfârşit.

Pentru că el se numea fratele Domnului, iată ce se scrie: "Că Iosif, logodnicul fecioarei Maria, Născătoarea de Dumnezeu, avea patru feciori cu femeia lui cea dintâi pe care o chema Salomeea, fiica lui Agheu, fratele lui Zaharia preotul, tatăl lui Ioan Botezătorul. Aceşti feciori erau: Iacov, Simion, Iuda şi Iosi. Mai avea şi trei fiice: Estir, Maria şi Solomeea, care era femeia lui Zevedeu şi mama apostolului Ioan Cuvântătorul de Dumnezeu. Murind Salomeea, femeia lui cea dintâi, Iosif trăia cu multă înţelepciune, crescându-şi copiii săi în frica Domnului şi întru învăţătura poruncilor Legii. Şi lui Iosif, ca unui bătrân înţelept, preoţii i-au logodit pe Fecioara Maria, din care S-a născut Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu-Tatăl, mai presus de fire.

Iosif ţinea loc de tată Domnului nostru Iisus Hristos, cum era numit de mulţi care nu ştiau taina întrupării Fiului lui Dumnezeu şi care era socotit ca bărbat al

pururea Fecioarei Maria, Născătoarea de Dumnezeu. Pentru aceasta iudeii, mirându-se, ziceau: "Nu este Acesta feciorul lui Iosif, teslarul? Oare nu se numeşte mama Lui Maria şi fraţii Lui Iacob, Simon, Iuda şi Iosi? Şi surorile lui nu sunt toate trei la noi?".

Deci, Mântuitorul nostru este socotit ca unchi al apostolului Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu, care era fiu al Salomeei, fiica lui Iosif, logodnicul. De aceea se numea Domnul fiul lui Iosif şi frate după trup al fiilor acestuia, pentru că împreună cu ei a vieţuit. Pentru aceea şi Iacov s-a numit fratele Domnului după trup.

Iar când s-a întrupat Hristos Domnul şi Preacurata Fecioară, Născătoarea de Dumnezeu, a fugit cu dânsul în Egipt, atunci şi Iacob a fugit cu dânşii, călătorind împreună cu Maica Domnului şi cu Sfântul Iosif, tatăl lui.

Ajungând dumnezeiescul prunc Iisus Hristos la vârsta desăvârşită şi învăţând pe popoare Împărăţia lui Dumnezeu, dovedind că El este adevăratul Mesia, Sfântul Iacov a crezut în El şi, ascultând dumnezeieştile Lui cuvinte, mai mult s-a aprins cu inima spre dragostea lui Dumnezeu, începând a duce o viaţă mai aspră.

Acum avea şi dânsul de la Domnul său împrumutul dragostei, care a fost dovedită prin faptul că după patima cea de bunăvoie şi învierea Domnului, S-a arătat întâi lui Iacov, iubitul Său frate, apoi celorlalţi apostoli. De acest lucru pomeneşte Pavel, zicând: "Iar după aceea s-a arătat lui Iacob, apoi tuturor apostolilor".

De toţi a fost numit Sfântul Iacov drept, căci toţi vedeau viaţa lui cea bună şi plăcută lui Dumnezeu, fiind numărat în ceata celor şaptezeci de apostoli. Apoi însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, aşezându-l episcop, l-a învăţat sfinţita lucrare.

Acestui întâi arhiereu şi păstor i s-a încredinţat biserica Ierusalimului cea din nou luminată. Acesta a alcătuit mai întâi şi a scris Liturghia, fiind povăţuit de Sfântul Duh, Liturghie pe care, mai târziu Sfântul Vasile cel mare, apoi Sfântul Ioan Gură de Aur, pentru neputinţa omenească au scurtat-o.

Sfântul Iacob, păscând turma lui Hristos în Ierusalim, pe mulţi evrei şi elini i-a întors la Domnul prin învăţătura sa şi i-a povăţuit la calea cea dreaptă.

Apoi a scris sobornicească epistolă către cele douăsprezece seminţii ale lui Israel, pline de învăţătura însuflată de Dumnezeu şi foarte folositoare, cu care se lăuda toată Biserica lui Hristos, îndemnându-se la credinţă şi la fapte.

Iar pentru viaţa sa cea îmbunătăţită, Sfântul Iacob avea mare cinste de la toţi, nu numai de la credincioşi, ci şi de la necredincioşi, pentru că arhiereii evrei, cei ce intrau în Sfânta Sfintelor numai o dată într-un an când săvârşeau slujbe, pe Sfântul Iacov adeseori nu-l opreau să intre acolo şi să se roage. Pentru că vedeau viaţa lui cea curată şi neprihănită, de aceea i-au mai dat un nume nou Obli sau Ofli, adică îngrădire sau întărire oamenilor, sau decât toţi mai drept îl numeau pe el. Drept aceea, sfântul intra în Sfânta Sfintelor nu numai ziua, ci şi noaptea şi, căzând cu faţa la pământ, aducea rugăciuni cu plângere lui Dumnezeu, pentru toată lumea.

El era iubit de tot poporul pentru sfinţenia sa, încât mulţi iudei dintre cei mai bătrâni au crezut învăţătura lui şi toţi cu plăcere îl ascultau şi se adunau la dânsul, unii ca să asculte cuvintele lui, iar alţii dorind să se atingă de marginea hainelor lui.

În acea vreme era arhiereu Anan. Văzând fariseii şi cărturarii că tot poporul asculta învăţătura lui Iacov şi că mulţi se întorc la Hristos, au început din invidie a se înfuria împotriva sfântului şi gândeau rău despre dânsul, vrând ca să-l ucidă. Deci, s-au sfătuit să-l roage ca să întoarcă poporul de la Hristos şi dacă n-ar vrea să facă aceasta, atunci să-l ucidă.

Sosind praznicul Paştelui, când poporul din toate cetăţile şi laturile s-au adunat în Ierusalim - iar Fest, care a izbăvit pe Pavel din mâinile iudeilor şi l-a trimis la Roma, murise şi încă nu venise de la Roma alt stăpânitor în locul lui - atunci cărturarii şi fariseii au înconjurat pe Sfântul Iacov în biserică, zicându-i: "Rugămu-ne ţie, dreptule, ca în ziua aceasta de praznic, în care s-a adunat de pretutindeni mulţime de popor, să faci o învăţătură către toţi, întorcându-i pe ei de la credinţa în Iisus, prin care s-au înşelat mulţi, numindu-L pe Dânsul Fiul lui Dumnezeu şi să-i înveţi pe ei să nu se rătăcească, căci noi toţi te cinstim pe tine şi cu tot poporul te ascultăm şi mărturisim pentru tine cum că tu iubeşti adevărul şi nu cauţi în faţă; deci, să sfătuieşti pe popor, ca să nu se înşele cu Iisus Cel răstignit. Rugămu-ne ţie, ridică-te pe aripa cea înaltă a bisericii, ca toţi să te poată vedea şi auzi, căci precum vezi este multă lume, adunată din toate părţile".

Acestea zicându-le, au suit pe Iacob pe aripa bisericii, iar ei au strigat către dânsul cu mare glas: "Prea dreptule bărbat, noi toţi suntem datori a te asculta, spune-ne nouă adevărul, cum înţelegi tu învăţătura lui Iisus Cel răstignit, căci popoarele noastre rătăcesc în urma Lui".

Iar sfântul cu glas mare a zis: "Ce mă întrebaţi pentru Fiul Omului, Care de voie a pătimit, S-a răstignit, S-a îngropat şi a treia zi S-a sculat din mormânt? Iată, El acum şade în ceruri, de-a dreapta Puterii celei prea înalte şi iarăşi va veni pe norii cerului, ca să judece vii şi morţii".

Aceste cuvinte auzindu-le popoarele, s-au bucurat foarte mult de mărturia lui Iacov, care a spus-o pentru Iisus Hristos şi au strigat într-un glas: "Mărire lui Dumnezeu! Osana Fiului lui David!".

Iar fariseii şi cărturarii au zis: "Rău am făcut dându-i voie lui Iacov să grăiască pentru Iisus, căci iată, popoarele mai mult s-au tulburat".

Evreii, umplându-se de răutate, l-au aruncat de pe aripa bisericii, pentru înfricoşarea poporului, ca să se teamă şi să nu creadă cuvintele lui Iacob. Apoi au răcnit foarte tare, zicând: "Oh! Oh! dreptul s-a înşelat!"

Sfântul Iacob, căzând de la înălţime, s-a rănit greu, dar încă era viu, şi, ridicându-se în genunchi, şi-a înălţat mâinile sale şi se ruga, zicând: "Doamne, iartă-le lor păcatul acesta, că nu ştiu ce fac". Iar ei au aruncat cu pietre asupra lui şi îl răniră şi mai mult.

Apoi un preot din fiii lui Rahav a strigat: "Încetaţi, ticăloşilor, ce faceţi? Dreptul se roagă pentru voi, iar voi îl ucideţi pe el?"

Atunci îndată un om, alergând cu un lemn, s-a repezit la sfânt şi lovindu-l cu toată puterea în cap, l-a zdrobit, încât i-au ieşit creierii.

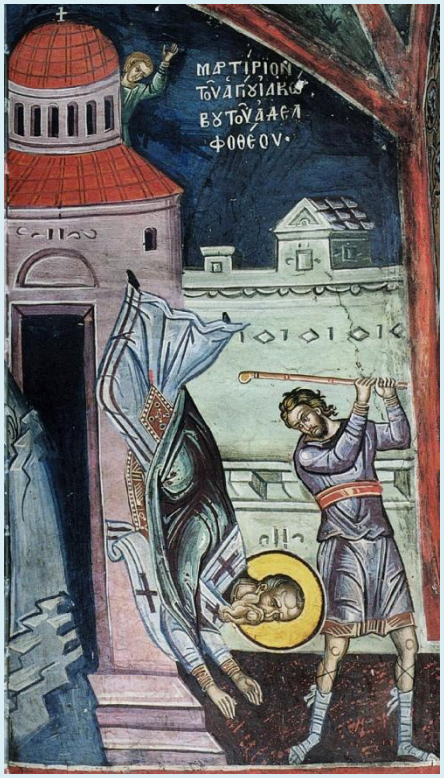

Şi întru această mucenicească pătimire şi-a dat duhul. Iar sfântul său trup a fost îngropat acolo, aproape de biserică. Credincioşii l-au plâns mult pe dânsul, căci a fost episcop în Ierusalim treizeci de ani, iar la şaizeci şi şase de ani ai vieţii

sale a pătimit pentru Hristos Domnul, Căruia, împreună cu Tatăl şi cu Sfântul Duh, se cuvine cinste şi slavă, în vecii vecilor. Amin.

Sfântul mucenic și apostol Iacob, ruda Domnului - drumul spre sfințenie

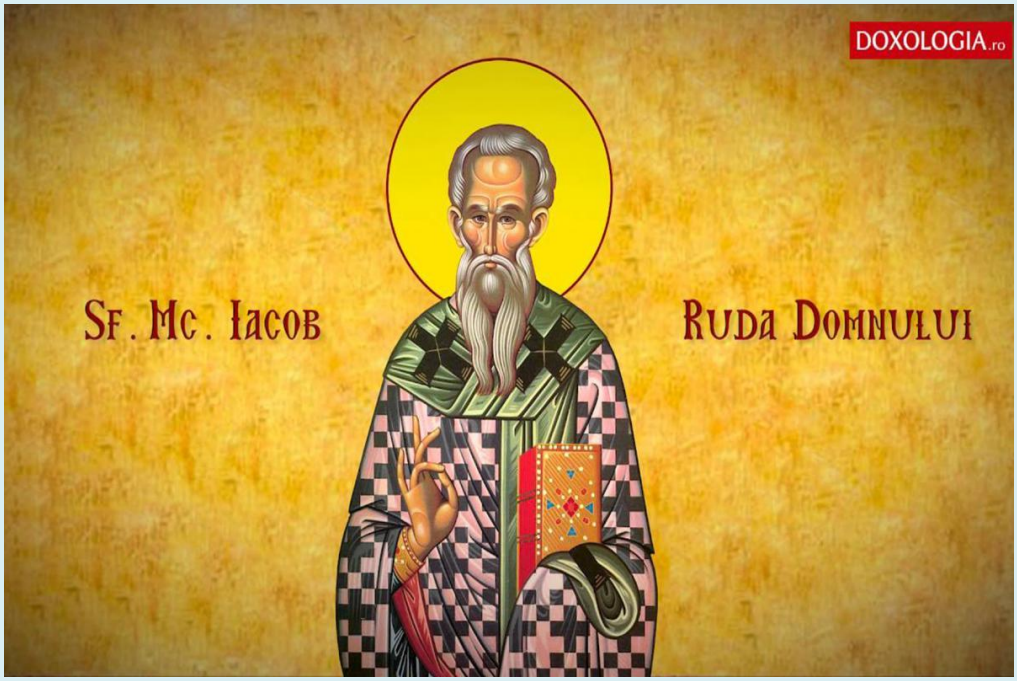

Primind harul episcopiei de la Însuși Domnul, Sfântul Iacov a fost ucis de către iudeii care nu suportau să îl privească propovăduind dreapta credință.

***

Cel dintâi episcop al Ierusalimului, hirotonit chiar de către Domnul, Sfântul mucenic și apostol Iacob este cel care a scris Sfânta Liturghie și pe care Sfinții Vasile cel mare și Sfântul Ioan Gură de Aur au scurtat-o apoi.

Întorcându-i pe cei necredincioși la Adevăr, iudeii s-au mâniat și l-au aruncat de pe aripa templului, iar pentru că era încă viu, l-au omorât cu un lemn.

Sinaxar - Pomenirea Sfântului sfinţitului mucenic şi apostol Iacov, fratele Domnului

În această lună (octombrie), în ziua a douăzeci şi treia, pomenirea Sfântului sfinţitului mucenic şi apostol Iacov, fratele Domnului.

Acest sfânt Iacov, fratele Domnului, a fost cel întâi episcop la Ierusalim, hirotonit de însuşi Domnul şi întâi el a izvodit şi a scris dumnezeiasca Liturghie, învăţată de la însuşi Hristos.

Pe care Liturghie în urmă o a făcut mai pe scurt marele Vasile şi după dânsul dumnezeiescul Ioan Gură de Aur pentru neputinţa omenească.

Păstorind Sfânta Biserică din Ierusalim şi învăţând pe mulţi din iudei şi din elini şi întorcându-i spre Domnul, a pornit pe iudei asupra-şi cu urgie, care, prinzându-l, l-au aruncat jos de pe aripa templului şi fiind încă viu l-au omorât cu un lemn.

Iar cuvântul, fratele Domnului se trage din predanie. Că Iosif logodnicul împărţindu-şi pământul fiilor ce-i avea cu femeia sa cea dintâi şi vrând să facă parte şi celui din Sfânta Fecioară, Fiu şi Dumnezeu, ceilalţi nu-l primiră; iar Iacov luându-l părtaş de moştenire pe partea sa, s-a chemat nu numai frate al Domnului, ci şi drept.

Proloagele - Pomenirea Sfântului apostol Iacov, fratele Domnului după trup

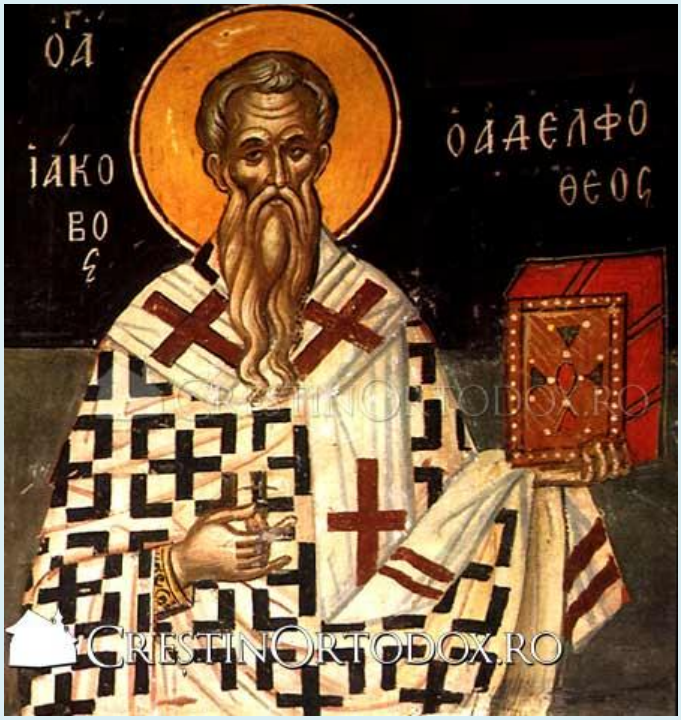

Luna lui octombrie în 23 de zile: pomenirea Sfântului apostol Iacov, fratele Domnului după trup.

Acest Sfânt Iacov numit "fratele Domnului"(Gal. 1, 19), a fost cel dintâi episcop al Ierusalimului, rânduit a păstori pe credincioşii Cetăţii Sfinte chiar de Sfinţii apostoli. El nu face parte din cei doisprezece apostoli ai Domnului şi era frate bun cu celălalt frate al Domnului, cu Sfântul Iuda, scriitorul epistolei din Noul Testament.

Din cercetarea Sfintei Scripturi se arată că aceşti fraţi ai Domnului au o altă mamă decât pe Maica Domnului, că mama lor trăia pe vremea părinţilor patimilor Domnului şi că era sora Maicii Domnului şi deci că fiii ei erau nu fraţi de aceeaşi mamă cu Mântuitorul, ci veri şi rude cu Dânsul.

Rămâne hotărât de asemenea, că Iacov, fratele Domnului, este altcineva decât Iacov al lui Alfeu şi decât Iacov, fiul lui Zevedei.

Ca păstor al creştinilor din Ierusalim şi rudă a Domnului, Sfântul Iacov era mult iubit de popor şi slăvit, pentru evlavia şi viaţa lui aspră. Şi de mult ce se ruga în genunchi şi cu mâinile ridicate în sus, i se îngroşase pielea genunchilor lui, ca la genunchii de cămilă.

Şi îşi câştigase atât de mare vază între creştini, încât Iacov, împreună cu apostolii Petru şi Ioan, era socotit unul din stâlpii Bisericii lui Hristos. Poporul însuşi îl numea "cel drept", pentru viaţa lui curată şi pentru judecata lui nepărtinitoare şi sănătoasă de la Soborul apostolilor din Ierusalim, ţinut la anul 51.

Mulţumită înţelepciunii lui, păgânii care aveau să se întoarcă la Dumnezeu şi să creadă în Hristos, nu mai erau ţinuţi să păzească legea lui Moise. Astfel, începea lupta mântuirii, prin credinţa în Hristos şi prin fapte bune.

De la Sfântul Iacov ne-a rămas o Epistolă, care se află în Noul Testament, plină de porunci înţelepte, cum să ducem o viaţă sfântă. Ne-a mai rămas de la el şi o Sfântă Liturghie, numită a Sfântului Iacov, pe care a făcut-o mai pe scurt, mai întâi, Sfântul Vasilie, iar după dânsul, şi mai pe scurt, a făcut-o Sfântul Ioan Gură de Aur. Liturghia Sfântului Iacov se săvârşeşte şi azi în Biserica ortodoxă greacă, o dată pe an, de ziua Sfântului Iacov, la 23 octombrie.

Tradiţia Bisericii ne spune că Sfântul apostol Iacov a pătimit moarte de mucenic, fiind aruncat de pe aripa templului din Ierusalim şi ucis cu pietre, pentru credinţa lui în Hristos, la anul 62, rugându-se ca şi Domnul, pentru ucigaşii săi, că nu ştiu ce fac.

Întru această zi, cuvântul prea cuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul, despre Judecată şi despre Înviere

Veniţi toţi, fraţii mei, şi ascultaţi-mă pe mine, Efrem cel prea mic, să punem duhul nostru judecător şi să cercăm, cu dinadinsul, inima noastră, dacă umblăm aşa cum zic de Dumnezeu insuflatele Scripturi. Oare nu cumva ne lepădăm de Duhul Sfânt, întru care ne-am pecetluit? Şi dacă a văzut cineva lucruri bune întru sine, sârguiască-se a creşte darul pe care l-a luat de la Iubitorul de oameni, Dumnezeu, întru smerită cugetare. Iar dacă în păcate suntem prihăniţi şi vinovaţi, pentru ce ne lenevim, o, iubitorilor de Dumnezeu fraţi? Că iată a sosit

peste noi, fraţilor, ziua aceea, întru care se va întuneca lumina soarelui şi vor cădea stelele, întru care se va strânge cerul ca o carte, întru care va striga trâmbiţa cu mare şi înfricoşător glas şi va deştepta pe toţi cei din veac morţi, întru care se vor deşerta cămările iadului prin glasul Judecătorului, întru care va veni Hristos pe nori, împreună cu Sfinţii îngeri, să judece vii şi morţii şi să răsplătească fiecăruia după faptele lui. Că, în adevăr, înfricoşătoare va fi venirea lui Hristos întru slavă.

Că minune va fi, o, iubitorilor de Hristos, să vadă cineva dintr-o dată cerul desfăcându-se şi pământul schimbându-se şi morţii sculându-se. Că va pune pământul de faţă trupul omului, aşa cum l-a luat, chiar dacă fiare l-au rupt sau păsări l-au mâncat sau peşti l-au mistuit, nu va lipsi nici un fir de păr din capul omului înaintea Judecătorului. Că fiecare se va preface la porunca lui Dumnezeu, întru nestricăciune. Că vor lua semne pe trup toţi, după cum sunt şi faptele lor: trupurile dreptţilor vor străluci de şapte ori mai mult decât lumina soarelui, iar ale păcătoşilor întunecate se vor afla şi de rău miros vor fi pline. Că trupul omului va arăta faptele lui. Pentru fiecare din noi, faptele noastre sunt scrise în trupul nostru.

Că grea cercetare a faptelor noastre se va face atunci. Că de a greşit cineva din noi şi prin grai şi prin gânduri, toate vor sta înaintea lui atunci, şi de a lucrat bine, asemenea şi de a lucrat rău oriunde va căuta, luminat va vedea, toate faptele sale.

Deci, să ne nevoim, fraţilor iubiţi, ca să scăpăm de ocară şi de înfricoşătoarea ruşine, care va întâmpina atunci pe toţi păcătoşii, şi să ne facem părtaşi ai bunătăţilor acelora pe care le-a gătit Dumnezeu tuturor dreptţilor, acelea pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, nici la inimă de om nu s-au suit, la care doresc îngerii să privească.

Că, atunci când Se va pogorî Hristos din cer, îndată focul cel nestins va alerga pretutindenea înaintea feţei Lui şi va acoperi toate. Că şi potopul, cel ce s-a făcut pe vremea lui Noe, era o închipuire a focului acestuia nestins. Că, precum a acoperit potopul acela toate vârfurile munţilor, aşa şi focul acesta va acoperi toate. Atunci, vor alerga îngerii pretutindeni şi vor răpi pe toţi sfinţii şi credincioşii, spre întâmpinarea lui Hristos întru slavă, pe nori.

Deci, să ne sârguim, iubiţilor, a ne afla vrednici de răpirea aceea şi a sta neprihăniţi şi nevinovaţi înaintea înfricoşătorului şi groaznicului judeţ. Că fericit va fi cel ce va întâmpina pe nori pe Împăratul Slavei. Precum, cu adevărat, de trei ori ticălos va fi cel ce se va lipsi de răpirea aceea. Că cei ce nu vor fi răpiţi întru slavă, pe nori, aceia sunt păcătoşi. Deci, să nu ne lenevim, o, fraţilor iubitori de Hristos. Că, iată, locul cel de nevoinţă este deschis tuturor.

Până avem vreme, să ne sârguim, dar, a ne pocăi. Să biruim patimile cele pierzătoare ale trupului şi dezmierdarea sufletului, făcându-ne înţelepţi precum Iosif nu numai cu trupul, ci şi cu gândul.

Că bărbatul cel desăvârşit aşa se sârguieşte a fi, cu totul înţelept. Că cel ce caută la femeie, spre a o pofti, iată, s-a şi defăimat cu ea întru inima lui. Că pe faptele trupului, de multe ori, multe pricini le taie şi frica omenească le opreşte. Iar faptele minţii fără de frică se lucrează şi fără de osteneală se săvârşesc.

Adică ce zic, iubiţilor? Iată, de multe ori, cineva se gândeşte la păcat, cu înverşunare, şi se învoieşte cu gândul acesta, dar ispita trece totuşi de la el. Unul ca acesta se aseamănă cu căprioara săgetată, care, de multe ori, scapă din mâinile vânătorilor, dar se duce, luând cu sine săgeata. Că dacă pe cineva din noi l-ar birui gândul, unul ca acesta nu mai este cu totul înţelept faţă de Dumnezeu. Că, deşi de multe ori cineva pentru frica de oameni sau pentru ruşine nu şi-a spurcat trupul împreună cu sufletul, unul ca acela nu se încununează ca un prea înţelept, ci, deşi plăcut oamenilor, se osândeşte neîncetat, de nu se va pocăi.

Deci, să fugim fraţilor, de pofta cea rea, că aceasta a dezgolit de slavă pe Eva, că a poftit gustarea unei mâncări. Aceasta a adus şi potopul asupra lumii, că au văzut fiii lui Dumnezeu (fiii lui Set) pe fetele oamenilor şi s-au apropiat de ele şi s-au pângărit. Aceasta şi pe egipteancă a făcut-o să se îndrăcească asupra lui Iosif, celui prea înţelept. Însă, tânărul acela, temându-se de Dumnezeu, a biruit ispita. Aceasta, şi pe viteazul şi nebiruitul nazireu Samson, l-a făcut să cadă în robie. Că, cel ce, mai înainte, despicase pe un leu mâncător de sânge şi a ucis o mie din cei de altă seminţie, numai cu o falcă de asin, acelaşi, când a poftit să locuiască cu vipera (Dalila) îndată a pierdut şi părul nazireului şi lumina ochilor, orbindu-se cu jale şi a ajuns îndată batjocura tuturor. Asemenea încă şi David pe Urie l-a junghiat. Pentru poftă a murit şi Habot. Aceasta şi pe ticălosul Iuda l-a făcut a vinde pe Hristos, stăpânul meu.

Deci, fericit este acela ce s-a făcut biruitor a toată pofta, a auzului, a vederii, a pipăirii şi a mirosirii, că, de va câştiga cununa întregii înţelepciuni, va purta această cunună şi înaintea Divanului celui groaznic şi înfricoşător. Veniţi deci, toţi împreună, să ne închinăm Lui, zicând cu un glas: Aliluia! Veniţi toţi să slăvim pe Hristos! Amin !

Viaţa şi pătimirile apostolului Iacov, primul episcop al Ierusalimului şi frate al Domnului - 23 octombrie

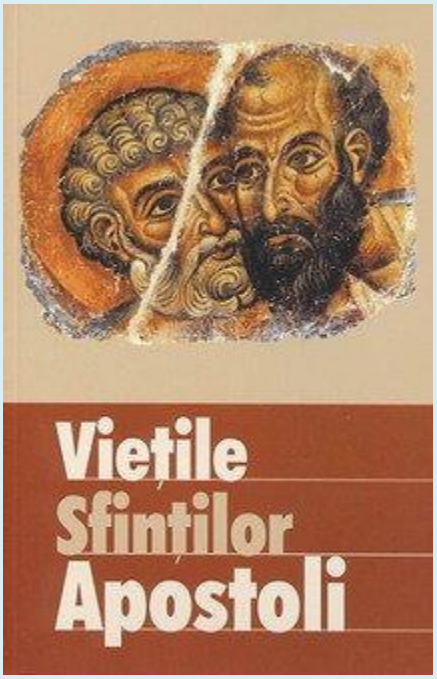

Iacov, fratele Domnului şi dumnezeiescul apostol a fost primul episcop al Ierusalimului. El era din Iudeea, fiu al Sfântului Iosif, logodnicul. Nu era altul mai plin de râvnă în credinţă şi mai dulce în virtute ca Iacov cel drept care, până la chemarea sa, a trăit potrivit firii sale şi a fost numit, pe bună dreptate, fratele Domnului Hristos.

După cum am mai spus, el a fost unul dintre fiii lui Iosif şi ai primei soţii a acestuia, Salomeea. Când Iosif a fost logodit cu Theotokos, aceasta a fost fecioară atât înainte de naştere, cât şi după aceea.

Acest Iacov, care a fost sfânt din naştere, la început se numea Iovilian, care în limba ebraică înseamnă „cel drept”; căci încă din copilărie îşi stăpânea toate simţurile şi mădularele, fiind cu adevărat deosebit. Ochii săi se îndreptau doar către lucrurile cele bune şi era înzestrat cu o milă dumnezeiască. Urechile sale erau deschise pentru citirile mântuitoare de suflet şi gura sa se desfăta cu vorbele din lege. Mâna sa dreaptă era întotdeauna gata să împartă milostenie şi iubit era de toţi. El îşi stăpânea foamea şi nu gusta nimic de prisos. Toată viaţa lui nu a gustat nimic din ceva ce a fost fiinţă vie: carne, peşte sau crustaceu. Nu a băut niciodată vin, potolindu-şi setea numai cu apă. El se ţinea cu pâine şi lacrimi.

Din pricina închinăciunilor, genunchii săi erau roşi până la os, iar înfăţişarea sa aducea mărturie pricina nevoinţelor sale mai presus de fire. Purta o cămaşă de

lână, dar când intra în templu îşi punea un veşmânt de pânză. Se ruga şi muncea fără încetare. Era iubit atât de rude, cât şi de prieteni. Până şi străinii, credincioşi şi păgâni, îl cinsteau pentru curăţia lui.

Iacov cel drept a fost primul ales de Mântuitorul nostru şi de apostoli pentru episcopatul Bisericii din Ierusalim. El era împodobit cu toate virtuţile, însă două îi erau lui osebite: ştia să îndrepte oamenii spre desăvârşire, atât în cunoştinţă cât şi în făptuire: era smerit şi în toate chibzuit. El semna: „Iacov, robul lui Dumnezeu şi al Domnului Iisus Hristos" (Iacov 1,1).

Din încercările vieţii sale, el a înţeles că răbdarea din chinuri se naşte. Şi îi încuraja pe ceilalţi cu aceste cuvinte: ***„Mare bucurie să socotiţi, fraţii mei, când cădeţi în felurite ispite" (Iacov 1, 2).*** Sau: ***„Fericit este bărbatul care rabdă ispita, căci lămurit făcându-se, va lua cununa vieţii, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce îl iubesc pe El" (Iacov 1,12)*** El îndrepta pe cei care spuneau că păcatul este ceva firesc, făcând în acest fel pe Dumnezeu autorul răului. Ca un doctor strălucit ce era, el vindeca prin cuvinte pe aceşti oameni fără simţire: ***„Nimeni să nu zică, atunci când este ispitit: De la Dumnezeu sunt ispitit, pentru că Dumnezeu nu este ispitit de rele şi El însuşi nu ispiteşte pe nimeni. Ci fiecare este ispitit când este tras şi momit de însăşi pofta sa" (Iacov 1, 13-14).*** El îi învăţa pe oameni că nu Dumnezeu era pricina relelor oamenilor şi îi mustra, pentru ca aceştia să-şi recunoască lenevirea şi slăbiciunea, să fie smeriţi şi să ceară iertare.

Le mai zicea că fără harul dumnezeiesc nu putem face absolut nimic, deoarece: ***„Toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit de sus este, pogorându-se de la Părintele luminilor" (Iacov 1, 17).***

Îi încuraja pe toţi să dea milostenie nevoiaşilor, pentru a găsi milă din partea Judecătorului în ceasul judecăţii, şi zicea: ***„Căci judecata este fără milă pentru cel care n-a făcut milă. Şi mila biruieşte în faţa judecăţii" (Iacov 2, 13).***

Dreptul mai spunea şi că singură credinţa nu ajută pe cel ce nu păzeşte poruncile Domnului, căci fără fapte bune ei sunt socotiţi morţi, aşa precum trupul, fără suflet, este mort şi fără viaţă. El a zis: ***„Vrei însă să înţelegi, omule nesocotit, că credinţa fără de fapte, moartă este ?" (Iacov 2, 20).***

Sfântul Iacov îi învaţă pe oameni şi să-şi pună frâu limbii, să nu spună minciuni, să nu vorbească în gol sau să judece pe alţii; şi mai cu seamă să se ferească de sperjur, căci este rău dăunător sufletului. Nu numai jurământul fals, ci nici cel adevărat să nu fie rostit. Oamenii nu trebuie să jure nici pe cer, nici pe pământ, nici pe orice alt lucru creat. Acestea si multe alte dulci învăţături au izvorât din

gura apostolului Iacov, ierarh şi frate al Domnului nostru, şi se găsesc în epistola sa.

Toţi apostolii îl cinsteau pe Iacov şi luau cuvântul lui drept lege. Uneori, în Faptele Apostolilor, ca de exemplu în spinoasa problemă a tăierii împrejur a neamurilor, părerea dreptului Iacov a fost hotărâtoare. Când apostolii şi arhiereii s-au adunat să vorbească despre aceasta, după ce au cuvântat Petru, Pavel şi Varnava, Iacov a răspuns, zcând: ***„Eu socotesc să nu tulburăm pe cei ce, dintre neamuri, se întorc la Dumnezeu. Ci să le scriem să se ferească de întinările idolilor şi de desfrâu şi de (animale) sugrumate şi de sânge" (Fapte 15, 19-20).*** Cuvintele acestea şi votul său au fost hotărâtoare, căci apostolii îl cinsteau pe el cel mai mult dintre toţi. Pentru a arăta locul său de frunte printre ei, Sfântul Pavel a mers împreună cu ceilalţi apostoli să-1 vadă pe Iacov când erau şi mai-marii locului de faţă, pentru a le înfăţişa cele de Dumnezeu înfăptuite printre neamuri, cu ajutorul lui Iacov; şi ei au slăvit pe Dumnezeu.

Numai acest drept apostol avea voie să intre în sfântul altar. Potrivit lui Hegesip, în altar puteau intra doar preoţii din neamul lui Aaron; mai aveau acest drept şi nazireaţii. Adesea, apostolul Iacov era găsit îngenuncheat în sfântul altar, rugându-se pentru iertarea oamenilor, mai ales a celor ce ţineau legea lui Moise; şi genunchii săi ajunseseră bătătoriţi ca cei ai cămilelor. Cu adevărat cinstitul Iacov era preţuit de Dumnezeu pentru purtarea sa.

Membrii unei secte eretice iudaice, aţâţaţi de Anna, marele preot, au cutezat să se adune în jurul lui Iacov, cerându-i să renunţe la credinţa sa întru Hristos. Cei ce urau pe Hristos l-au întrebat: „Spune-ne, o, dreptule, ce se înţelege prin «uşa lui Iisus» ?". El a răspuns: „Acesta este Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel de o fiinţă cu Tatăl". Unii, este adevărat, l-au crezut pe Iacov şi au primit cuvintele sale ca adevărate. Alţii, din felurite secte, erau împotriva lui, şi au fost dezamăgiţi. Căci ei nu credeau în înviere şi nici în răsplata fiecăruia după faptele sale.

Printre farisei şi cărturari era multă cârteală, căci ei gândeau că exista primejdia ca toţi să creadă în Hristos. Aşa că s-au dus la Iacov şi au zis: „Te rugăm stăruitor, o, dreptule, învaţă oamenii, căci ei sunt rătăciţi şi cred că Iisus este Hristosul. De aceea, la sărbătoarea Paştelui, când se vor aduna cu toţii, convinge-i să nu se lase amăgiţi de un astfel de om. Fii bun şi fă aceasta, căci ştim cu toţii cât de drept şi nepărtinitor eşti tu. Aşa că te rugăm fierbinte: urcă pe acoperişul templului, ca să poţi fi văzut cu uşurinţă de oameni şi ei să audă vorbele tale şi să înveţe".

Când a venit Paştele, s-au adunat toate seminţiile; chiar şi creştini erau printre ei. Atunci, mincinoşii, crezând că Iacov le împărtăşea credinţa, l-au pus să urce

pe acoperişul templului. Apoi au strigat cu glas tare, aşa încât toţi cei de faţă să audă: „Spune-ne, o, dreptule, care ai toată încrederea noastră: ce crezi tu despre Iisus care a fost răstignit de Pilat şi din pricina Căruia oamenii s-au rătăcit, crezând că El este Hristosul şi chiar că este Fiul lui Dumnezeu ? Lămureşte-ne pe noi şi arată-ne adevărul !”

Venise timpul să vorbească împotriva celor mincinoşi; şi Iacov nu s-a înfricoşat şi nu a dat înapoi în faţa morţii şi nu a tăgăduit adevărul; ci, contrar aşteptărilor lor, el a vorbit tare şi fără teamă: ***“De ce mă întrebaţi de Iisus ? El stă în cer de-a dreapta Tatălui Său împreună cu puterile cereşti; şi va veni iarăşi pe norii cerului să judece lumea cu dreptate !”***

Prin această mărturie, mulţi au crezut în Hristos şi au strigat tare: „Osana Fiului lui David !”

Însă orbilor farisei şi cărturarilor le părea rău că i-au dat lui Iacov prilejul să vorbească oamenilor, căci el nu le dăduse răspunsul pe care îl aşteptau. De aceea, întărâtaţi, ei strigau mulţimii: „Iată! Până şi dreptul s-a rătăcit!” Apoi au urcat pe parapet şi l-au prins ca nişte fiare sălbatice si l-au aruncat pe pământ. Dar binecuvântatul nu a murit. Atunci ei au început să arunce cu pietre în el.

Iacov a primit pietrele liniştit, ca pe o comoară nepreţuită. Şi, îngenunchind, s-a rugat: ***„Doamne Dumnezeule şi Tată, iartă-i, căci nu ştiu ce fac”.***
O, suflet binecuvântat! O, blândeţe minunată! Acestea au fost chiar cuvintele rostite de Stăpân pe cruce şi de întâiul mucenic Ştefan multpătimitorul. Astfel s-a rugat Iacov, curatul frate al Domnului, pentru ucigaşii săi fără inimă.

Unii dintre aceştia l-au auzit rugându-se pentru ei; dar, nerecunoscători, nu au avut nici un fel de respect pentru îngăduinţa sa şi au continuat să arunce cu pietre asupra lui.

Unul dintre urmaşii lui Rehav, fiul lui Rahavim, din neam preoţesc, a strigat: „Încetaţi ! O, netrebnicilor, ce faceţi ? Dreptul se roagă pentru noi, nedrepţii, care îl lovim cu pietre !”

Atunci unul dintre ucigaşi a luat un ciocan care se folosea la bătut pânza şi a lovit cu putere pe Iacov în cap. Şi dreptul şi-a dat duhul. El a fost înmormântat lângă altar.

După acest omor, Simeon, fiul unchiului său, Cleopa, a fost numit episcop, căci era văr cu Domnul şi era dorinţa tuturor ca el să urmeze.

Erau acolo nişte iudei milostivi şi care judecau drept. Aceştia au trimis în taină tetrarhului Agrippa, succesorul lui Irod, o scrisoare despre nelegiuitul omor. În scrisoare ei cereau ca acesta să-i poruncească lui Anna să nu mai cuteze niciodată să adune sfatul fără încuviinţarea lor. Regele Agrippa îl numise mare preot pe Anna; dar acesta nu a ocupat acest cin mai mult de trei luni, după care a fost înlocuit cu un alt preot, Iosua Ben Dammeus.

După adormirea lui Iacov, mulţi iudei şi-au dat seama că nenorocirile ce se abăteau asupra lor erau urmarea nelegiuitului omor al acelui bărbat drept: în anul 67 d. Hr.,Vespasian a împresurat şi a luat Ierusalimul.

Acestea au fost întâmplările pe care am vrut să le istorisim, căci cele ce au urmat sunt înşiruite de Iosifus în lucrările sale.

Prin rugăciunile lui Iacov, apostol, ierarh, drepte credincios, mucenic şi frate al Domnului, al cărui suflet a fost împodobit cu toate virtuţile, o, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.

(fragment din cartea Vieţile Sfinţilor apostoli)

Sinaxar - Sfântul apostol Iacov, fratele Domnului

Sfântul Iacov a fost fiul lui Iosif tâmplarul, din prima căsătorie a acestuia. A fost binecuvântat de Dumnezeu încă de când se afla în pântecele maicii sale, ajungând să fie atât de drept în viaţa sa, încât evreii l-au numit „dreptul” sau „Obli sau Ofli”, care în ebraică înseamnă „îngrădire sau întărire poporului” şi „dreptate”. Încă de când era copil, Iacov a dus o viaţă de nevoinţă aspră. Nu bea vin şi nici alte băuturi tari; urmându-l pe Sfântul Ioan, Înaintemergătorul Domnului, nu mânca niciodată nimic din cele ce au suflare de viaţă în sine. Brici nu a trecut niciodată prin părul capului său, după cum rânduia Legea pentru cei afierosiţi lui Dumnezeu (Numeri 6, 5).

Sfântul Iacov, fratele Domnului, icoană venețiană, 1683

După Înălţarea Domnului, apostolii l-au ales în unanimitate pe dreptul Iacov cel dintâi episcop al Ierusalimului. Desăvârşit în toate virtuţile făptuirii şi contemplării, singur Iacov intra în Sfânta Sfintelor a Vechiului Testament, nu numai o dată pe an, aşa cum făcea arhiereul iudeilor, ci în fiecare zi, pentru a săvârşi Sfintele Taine. Îmbrăcat cu o haină de in, intra singur în Templu şi stătea ceasuri întregi îngenuncheat, rugându-se pentru popor şi pentru mântuirea lumii, din care pricină pielea genunchilor săi devenise tare ca piatra.

A fost întâistătătorul Sinodului Apostolic şi în legătură cu problema tăierii împrejur a păgânilor care îmbrăţişau credinţa creştină, era de părere să nu fie îngreunaţi prozeliţii cu prevederile Legii celei vechi, ci să li se pretindă numai să nu desfrâneze şi să nu jertfească idolilor (Fapte 15, 20).

De asemenea, a compus epistola care-i poartă numele din Vechiul Testament. În această epistolă îi învaţă pe cei care-l considerau pe Dumnezeu drept pricină a relelor: ***„Dumnezeu nu este ispitit de rele şi El însuşi nu ispiteşte pe nimeni. Ci fiecare este ispitit când este tras şi momit de însăşi pofta sa” (Iacov 1, 13-14).***

Tot aici adaugă multe alte sfaturi, despre cum să petreacă cineva o viaţă bine plăcută lui Dumnezeu şi să dobândească înţelepciunea, învăţându-ne cum să descoperim în toate darul lui Dumnezeu: ***„Toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit de sus este, pogorându-se de la Părintele luminilor, la care nu este schimbare sau umbră de mutare” (Iacov 1, 17).***

Sfântul apostol Iacov a compus, de asemenea, şi Sfânta Liturghie care-i poartă numele şi constituie sursa celorlalte două Liturghii ale Bisericii Ortodoxe.

În anul 62 d.H., Iudeea se găsea în dezordine şi anarhie. După moartea conducătorului Festus, evreii, care eşuaseră în tentativa lor de a-l ucide pe Pavel (Fapte 25, 25-26), s-au întors împotriva lui Iacov, a cărui faimă de drept făcuse poporul să creadă cele propovăduite de el. Mulţi oameni, popor simplu dar şi oameni de neam, îmbrăţişaseră credinţa creştină iar cărturarii şi fariseii se temeau că în scurtă vreme toţi vor recunoaşte în Persoana lui Iisus pe Mesia. S-au înfăţişat, atunci, episcopului Ierusalimului, şi plini de ipocrizie, i-au lăudat virtutea şi dreptatea, spunându-i: „Te rugăm pe tine, cel drept şi nepărtinitor, să povăţuieşti poporul, care se va aduna în scurtă vreme pentru sărbătoarea Paştilor, să nu cadă în înşelare şi să creadă în Iisus Hristos. Te rugăm să vii în amvonul templului, ca să te vadă şi să te audă tot poporul, chiar şi cei dintre popoare, care se vor aduna pentru sărbătoare”.

Când Iacov a urcat în amvonul templului, cărturarii şi fariseii i-au strigat din mulţime: „Spune-ne, dreptule, în ce să credem, căci poporul e în înşelare şi-l urmează pe Iisus cel răstignit. Arată-ne cine este acest Iisus”. Iacov a răspuns, atunci, cu voce mare: „Fiindcă mă întrebaţi despre Fiul Omului, Acela şade acum în ceruri, la dreapta puterii Tatălui ceresc şi va veni iarăşi pe nori ca să judece întru dreptatea Sa întreaga lume”.

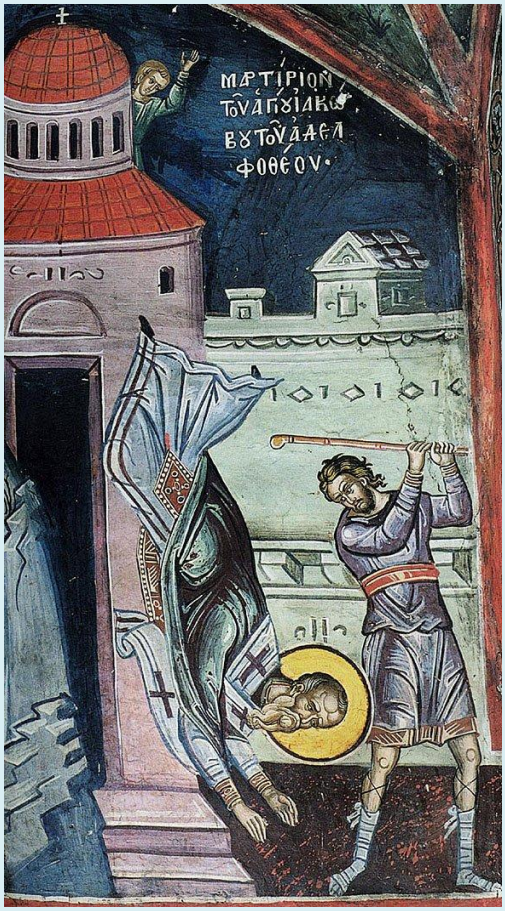

Martiriul Sfântului Iacov, frescă, Mănăstirea Dionysiou, 1547

Mulţi au fost aceia care au crezut în mărturia lui Iacov şi au strigat: „Osana, Fiul lui David!”. Cărturarii şi fariseii, însă, scrâşneau din dinţi strigând: „Chiar şi dreptul a căzut în înşelare!”. Au alergat în amvon şi l-au azvârlit jos pe drept, ca să se plinească cuvântul proorocului Isaia: „Să scăpăm de drept, că de nici un folos nu ne este” (Isaia 3, 10).

În ciuda înălţimii de la care căzuse, Iacov nu a murit, iar iudeii au început să-l bată cu pietre. Sfântul s-a ridicat de jos şi îngenuncheat a strigat către Domnul, după pilda lui Hristos şi a Sfântului Ştefan (Luca 23, 34; Fapte 7, 59-60): ***„Dumnezeul meu şi Părinte ceresc, Ţie mă rog, iartă acestora, căci nu ştiu ce fac!”.***

Şi în vreme ce se ruga pentru prigonitorii şi călăii săi, unul dintre iudeii din mulţime, cuprins de furie văzând iubirea neschimbată a dreptului, a luat un lemn, cu care se băteau rufele ca să se zvânte, şi l-a lovit drept în cap, şi aşa dreptul Iacov a mărturisit credinţa în Mântuitorul Hristos, luând moarte mucenicească. A fost îngropat chiar în acel loc, lângă templu.

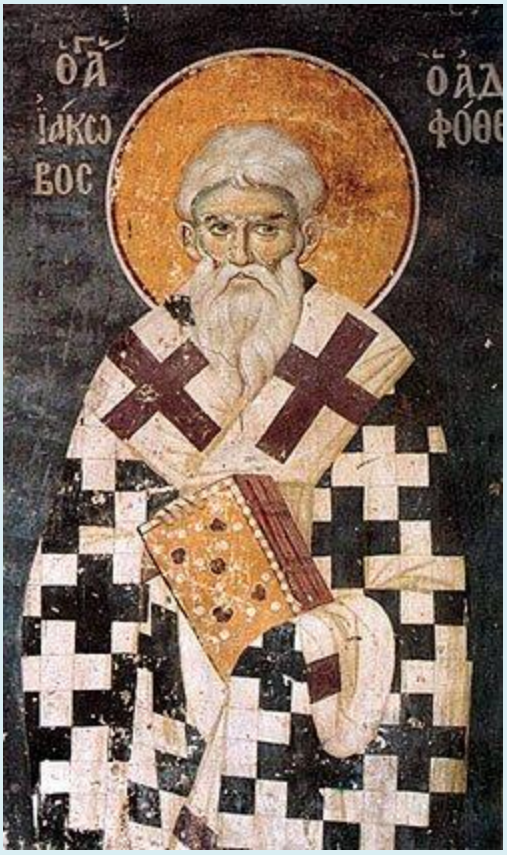

Sfântul apostol Iacov, frescă de Manuil Panselinos, biserica Protaton, Karyes, Sfântul Munte, secolul al XIV-lea

Atât de mare era faima virtuţilor lui Iacov, încât chiar şi evreii sceptici au considerat moartea sa martirică drept cauză a asediului şi distrugerii Ierusalimului din anul 70 d.H.

Sursa: Neos Synaxaristis tīs Orthodoxou Ekklissias, Oktovrios [Noul Sinaxar al Bisericii Ortodoxe, Octombrie], Ed. Índiktos, p. 273-275

Diac. George Aniculoaie - Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului, întâiul episcop al Ierusalimului

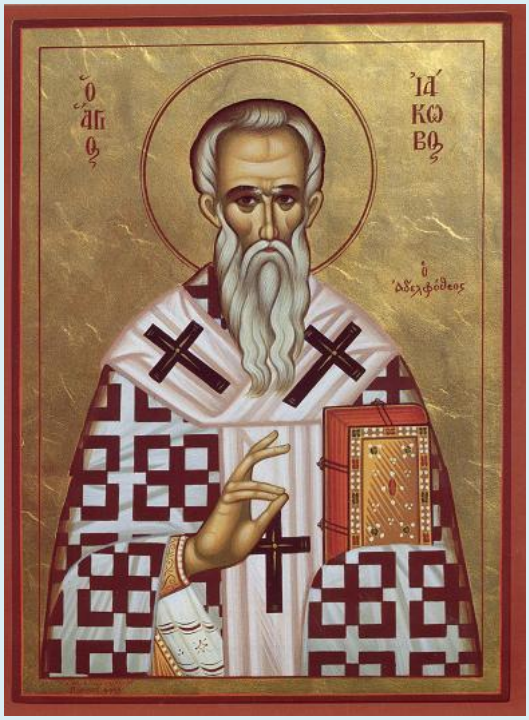

Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului, a fost cel dintâi episcop al Ierusalimului, rânduit chiar de Sfinții apostoli. El nu face parte din cei doisprezece apostoli ai Domnului.

Sfântul Iacob și fratele său, Sfântul Iuda - scriitorul unei epistole din Noul Testament, sunt veri cu Mântuitorul Iisus Hristos. Mama lor, Salomeea, era rudă cu Sfânta Fecioară Maria.

Ca episcop al Ierusalimului, a prezidat în anul 50 Sinodul apostolic de la Ierusalim, care a hotărât ca păgânii care credeau în Hristos să nu mai păzească legea lui Moise.

El este autorul unei epistole din Noul Testament şi al primei Sfinte Liturghii.

Sfântul apostol Iacob a primit mucenicia, fiind aruncat de evrei de pe platforma templului, în anul 62.

Arhid. Ștefan Sfarghie - Sinaxar - Sfântul apostol Iacov, rudenia Domnului, întâiul episcop al Ierusalimului

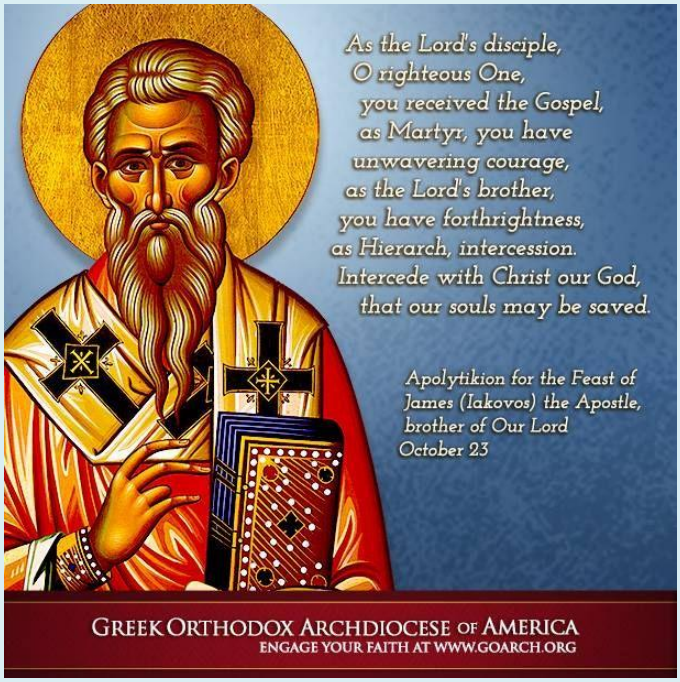

Acest Sfânt Iacov, numit „fratele Domnului” (Galateni 1, 19), a fost primul episcop al Ierusalimului, rânduit a păstori pe credincioşii Sfintei Cetăţi chiar de Sfinţii apostoli.

El nu face parte din cei 12 apostoli, ci era frate cu Sfântul Iuda, scriitorul epistolei din Noul Testament.

Din Sfânta Scriptură reiese faptul că aşa-zişii fraţi ai Domnului aveau o altă mamă decât pe Fecioara Maria, că mama lor trăia pe vremea Pătimirilor lui Hristos şi că era rudă cu Maica Domnului, deci ei erau veri cu Mântuitorul Iisus Hristos.

Tradiţia Bisericii arată că Iacov, „fratele Domnului”, este altcineva decât Iacov al lui Alfeu şi decât Iacov fiul lui Zevedeu.

Sfântul Iacov, rudenia Domnului, îşi câştigase atât de mare vază între creştini, încât era socotit unul din stâlpii Bisericii lui Hristos. Poporul însuşi îl numea „cel drept” pentru viaţa lui curată şi pentru judecata lui nepărtinitoare şi sănătoasă de care a dat dovadă la Sinodul Apostolic de la Ierusalim din anul 50 d.Hr.

De la Sfântul Iacov ne-a rămas o epistolă care se află în Noul Testament (cinci capitole), plină de porunci înţelepte.

Tot de la el ne-a rămas şi o Sfântă Liturghie care s-a slujit în Patriarhia Ierusalimului veacuri de-a rândul.

Tradiţia Bisericii ne spune că a murit de moarte martirică, fiind aruncat de pe aripa templului din Ierusalim şi apoi ucis cu pietre, în anul 62 d.Hr., rugându-se asemenea Domnului Iisus Hristos şi Sfântului arhidiacon Ştefan, pentru ucigaşii săi.

Calendar orthodox - Sfântul Iacob, ruda Domnului

Sfântul Iacob este numit fratele Domnului (Gal. 1, 9), pentru că a fost fiul dreptului Iosif, logodnicul Fecioarei Maria. Însă este potrivit să-l numim văr al lui Hristos şi nu frate, pentru că Mântuitorul S-a născut pe cale supranaturală, deci nu a fost rodul legăturii dintre Iosif şi Fecioara Maria. Dacă îl întâlnim şi sub numele de "fratele Domnului", trebuie să ştim că la evrei, gradele de rudenie erau cuprinse într-un singur cuvânt: frate.

Facem precizarea că mama lui Iacob, Salomeea, era ruda Maicii Domnului, iar Iosif ajunge să fie logodnicul Mariei la bătrâneţe, după moartea soţiei sale Salomeea.

Potrivit Tradiţiei, el a călătorit în Egipt împreună cu tatăl său Iosif, cu Fecioara Maria şi Pruncul, în vremea în care Irod caută să-L omoare pe Hristos.

A fost primul episcop al Ierusalimului. A alcătuit prima slujbă a Sfintei Liturghii, variantă care a fost prelucrată de Sfinţii Vasile cel mare şi Sfântul Ioan Gură de Aur. Liturghia Sfântului Iacob se săvârşeşte şi în zilele noastre în Biserica Ortodoxă Greacă, pe 23 octombrie, în ziua sa de prăznuire.

Sfântul apostol Iacob a convertit mulţi iudei şi elini la credinţa creştină. Când Anania a ajuns mare arhiereu, a hotărât să-l ucidă.

Potrivit Tradiţiei, bătrânii iudeilor i-au spus lui Iacob să urce pe aripa Templului şi să grăiască de acolo împotriva lui Hristos. Iacob a urcat, însă a mărturisit în faţa celor prezenţi că Hristos este Fiul lui Dumnezeu. În urma acestei mărturisiri, a fost aruncat de pe zidurile templului din Ierusalim şi ucis cu pietre.

Iulian Dumitrașcu - Calendar Ortodox - Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului, întâiul episcop al Ierusalimului; Sfântul cuvios Macarie Romanul

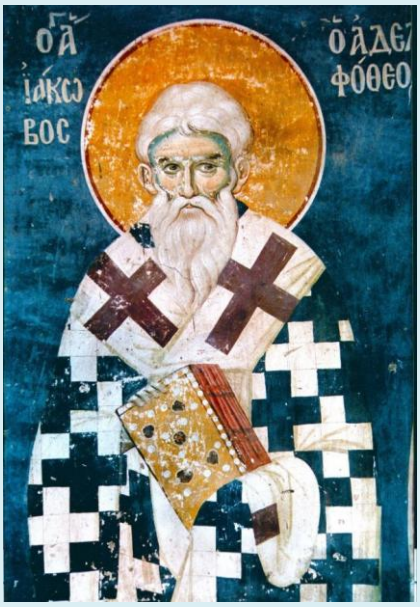

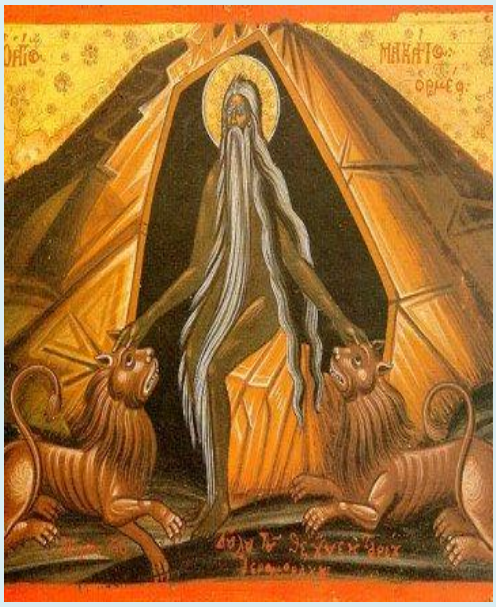

Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului - Acest Sfânt Iacob, numit fratele Domnului (Galateni 1, 19), a fost cel dintâi episcop al Ierusalimului. El nu face parte dintre cei 12 apostoli ai Domnului, ci dintre cei 70, şi era numit frate al Domnului, ca şi Sfinţii Simeon (Simon), Iuda și Iosie (Matei 13, 55).

Din cercetarea Sfintei Scripturi se arată că aceşti fraţi ai Domnului Iisus nu sunt fiii Fecioarei Maria, ci veri ai lui Iisus sau rude. De aceea, Iacob este numit şi ruda Domnului. Tradiţia Bisericii arată, de asemenea, că Iacob, fratele Domnului, este altcineva decât Iacov al lui Alfeu şi decât Iacob al lui Zevedeu.

Deși nu era dintre cei 12 apostoli, Iacob a crezut în Hristos, iar după Învierea Sa Iisus i S-a arătat lui în chip deosebit (1 Corinteni 15, 7). Tradiția arată că Însuși Domnul, cu acest prilej, l-a rânduit arhipăstor al credincioșilor din Ierusalim și i-a descoperit tainele slujirii liturgice creștine.

Ca arhipăstor al creştinilor din Ierusalim şi rudă a Domnului, Sfântul Iacob era mult iubit de popor şi slăvit, pentru evlavia şi viaţa lui aspră. De aceea, i se îngăduia să se roage în templu alături de preoți.

De mult ce se ruga în genunchi şi cu mâinile ridicate în sus, i se îngroşase pielea genunchilor lui, ca la genunchii de cămilă. Între creştini, Sfântul Iacob era socotit unul din stâlpii Bisericii (Galateni 2, 9).

La Sinodul Apostolic de la Ierusalim, din anul 50 (Faptele Apostolilor, 15), mulţumită înţelepciunii lui, s-a hotărât ca păgânii, care aveau să se întoarcă la Dumnezeu şi să creadă în Hristos, să nu fie siliţi să păzească legea lui Moise.

De la Sfântul Iacob ne-a rămas o epistolă, care se află în Noul Testament, plină de învăţături înţelepte, despre cum să ducem o viaţă sfântă.

Ne-a mai rămas sub numele lui şi o Sfântă Liturghie, care s-a slujit în Patriarhia Ierusalimului veacuri de-a rândul şi care se săvârşeşte şi în prezent în unele Biserici Ortodoxe, la 23 octombrie şi în duminica de după Naşterea Domnului, când Sfântul Iacob este prăznuit împreună cu Sfântul proroc David şi cu dreptul Iosif, logodnicul Sfintei Fecioare.

În anul 62, Sfântul Iacob a pătimit moarte de mucenic, fiind aruncat de pe aripa templului din Ierusalim şi ucis cu pietre, pentru credinţa lui în Hristos, pe când se ruga, ca şi Domnul, pentru ucigaşii săi. Pe acel loc creştinii i-au îngropat trupul.

Astăzi capul Sfântului se află la Mănăstirea Esfigmenu din Muntele Athos, iar alte părţi la Mănăstirile Dionisiu (Athos) şi Kykkos (Cipru) precum şi în alte sfinte locaşuri.

Troparul, glas 2: Ca un ucenic al Domnului ai primit Evanghelia, drepte; ca un mucenic eşti de neînduplecat; îndrăzneală ca un frate al lui Dumnezeu, a te ruga ca un ierarh. Roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

2. Sfântul cuvios Macarie Romanul - S-a născut în Roma, ca fiu al unui senator creştin cu numele Ioan şi al credincioasei sale soţii, pe la jumătatea secolului al IV-lea. A fost crescut în cunoaşterea Sfintelor Scripturi, din care a început a iubi pe Hristos şi s-a ivit în sufletul lui dorinţa de a sluji Domnului toată viaţa, ca monah.

Totuşi, împotriva voinţei lui, a fost logodit de părinţii săi cu o fecioară de neam ales. Însă, în noaptea nunţii, Macarie a ieşit pe ascuns din casa părintească şi a fost găzduit de o femeie văduvă credincioasă, care mergea la casa părinţilor lui, dându-i de veste despre strădania rudelor lui de a-l găsi.

După şapte zile, într-o Duminică noaptea, mulţumind acelei femei şi făcând multă rugăciune cu lacrimi, a pornit la drum.

Iar Dumnezeu a trimis pe Arhanghelul Rafail, în chip de bătrân, care l-a luat cu sine şi, plecând din Roma, au călătorit vreme de trei ani şi au ajuns dincolo de hotarele Persiei, unde bătrânul a dispărut, apoi i s-a arătat înconjurat de lumină

şi i-a zis: „Eu sunt Rafail Arhanghelul, cel ce, arătându-mă ţie în chip de călugăr bătrân, te-am adus până aici, după porunca Celui Preaînalt. Deci, nu te teme, ci dă slavă lui Dumnezeu, ridică-te şi urmează-ţi drumul”. Şi, acestea zicând, Arhanghelul s-a făcut nevăzut.

Apoi, călăuzit de fiare sălbatice, cuviosul a ajuns la o peşteră, unde a aflat o leoaică moartă şi pe puii ei amândoi, scâncind de foame. Deci, a îngropat leoaica, iar pe pui i-a hrănit şi i-a crescut, încât aceştia îl ascultau întru toate.

Vreme de doi ani cuviosul s-a nevoit netulburat de mari ispite, dar apoi vrăjmaşul diavol i s-a arătat sub chipul logodnicei sale, care ar fi venit să-l caute. Iar cuviosul, uitând să se însemneze cu semnul Sfintei Cruci, mişcat de lacrimile femeii, a luat-o de mână şi a adus-o în peşteră, dându-i de mâncare.

Apoi a fost cuprins ca de un somn greu, în care, biruit fiind de pofta femeii, s-a lăsat ademenit spre păcat, dar ea îndată s-a făcut nevăzută. Atunci cuviosul şi-a dat seama de înşelăciunea diavolească şi a plecat din peşteră, plângând şi cerând de la Domnul chip şi vreme de pocăinţă, iar Arhanghelul Rafail i s-a arătat, îndemnându-l să rămână în acea peşteră până la sfârşitul său.

Cuviosul s-a nevoit după aceea, vreme de trei ani, plângând cu amar pentru păcatul său. Apoi, primind, ca semn al iertării, lumină cerească pogorâtă asupra lui, a mulţumit lui Hristos 40 de zile. Iar Domnul Iisus i S-a arătat în peşteră, umplând locul de mireasmă, de lumină şi de cântări îngereşti, apoi S-a înălţat la cer în nor luminos.

După acestea, cuviosul Macarie a vieţuit în mari nevoinţe şi neîncetate rugăciuni, cu post şi priveghere, multă vreme, iar Dumnezeu îl hrănea, trimiţându-i în fiecare zi o bucată de pâine printr-un corb.

Şi, când a binevoit Domnul, l-a făcut cunoscut în acest chip: Trei monahi, pe nume Serghie, Teofil şi Ighin, din Mănăstirea Sfântului Asclepie, din Mesopotamia Siriei, primind binecuvântarea stareţului lor să călătorească pentru folos duhovnicesc, au mers şi s-au închinat la Ierusalim şi la Sfintele Locuri, apoi, punând în inima lor dorinţa de a ajunge până la marginea pământului, ca să vadă unde este Edenul sau Raiul pământesc sădit de Dumnezeu, au străbătut Persia, întâlnind în drumul lor un monument ridicat de marele Alexandru Macedon (336-323 î. Hr.), amintind despre cuceririle înfăptuite de el în acele locuri. Apoi, mergând spre răsărit, au călătorit multe zile pe căi neumblate şi, călăuziţi de Dumnezeu în chip minunat, au ajuns până la peştera cuviosului Macarie.

Acesta, după ce, prin rugăciune şi semnul Crucii, s-a încredinţat că ei sunt oameni şi nu demoni, i-a primit, slăvind pe Dumnezeu. Cuviosul avea tot trupul

acoperit cu păr alb ca zăpada, şi, de multă bătrâneţe, nu i se vedeau ochii, că sprâncenele îi acopereau, iar mustăţile se amestecau cu barba, care ajungea până la pământ, fiind slujit de cei doi lei.

Şi i-a întrebat de unde sunt şi pentru ce au venit până acolo. Iar ei i-au spus toate întâmplările lor şi că au gândul să meargă până la marginile pământului.

Şi le-a răspuns sfântul, zicând: „Fiii mei, nu este cu putinţă a ajunge acolo. Că şi eu păcătosul, după ce m-am aşezat aici în peşteră, mi-am pus în gând să fac aceasta. Într-o noapte, însă, mi S-a arătat Domnul, zicându-mi: Nu te apuca să ispiteşti acestea, că nu vei putea trece mai departe de acest loc, ci întoarce-te la peştera ta! Deci, auzind aceasta de la Domnul, n-am cutezat a merge mai departe, că am înţeles că a ajunge omul la cunoaşterea acestora nu-i este cu putinţă câtă vreme este în trup”.

După ce au citit Vecernia, l-au întrebat despre ostenelile vieţii sale, iar Sfântul Macarie le-a istorisit viaţa sa. Şi a venit un corb mare, aducând o pâine şi jumătate, ca să se hrănească toţi, şi au slăvit pe Dumnezeu.

Iar mai apoi, cerând rugăciunile cuviosului, cei trei călugări au plecat, fiind trei zile însoţiţi de lei, apoi au ajuns iarăşi, în chip minunat, la Ierusalim, unde s-au închinat în locurile unde Hristos a lucrat mântuirea noastră, după care s-au întors la mănăstirea lor, făcând cunoscută viaţa cuviosului Macarie Romanul.

Sfântul a răposat cu pace în pustie, dându-şi sufletul în mâinile lui Hristos, fiind pomenit în ziua de 23 octombrie.

Troparul, glas 1: Pe cel aflat în adâncul pustiei de treimea de sfinți monahi pelerini: Serghie, Ighin și Teofil, pe fiul Romei și părintele Răsăritului, pe prea cuviosul Macarie, cel cu nume de fericit, care în peșteră s-a nevoit și de doi lei era slujit, să-l fericim, cântând: Bucură-te, cel călăuzit de Arhanghelul Rafail la chipul îngeresc, crinule al curăției și biruitorule al curselor diavolești, înălțime a smereniei, care ai teologhisit atotputernicia Preasfintei Treimi!

Sfântul Nicolae Velimirovici - Proloagele de la Ohrida - Pomenirea Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului

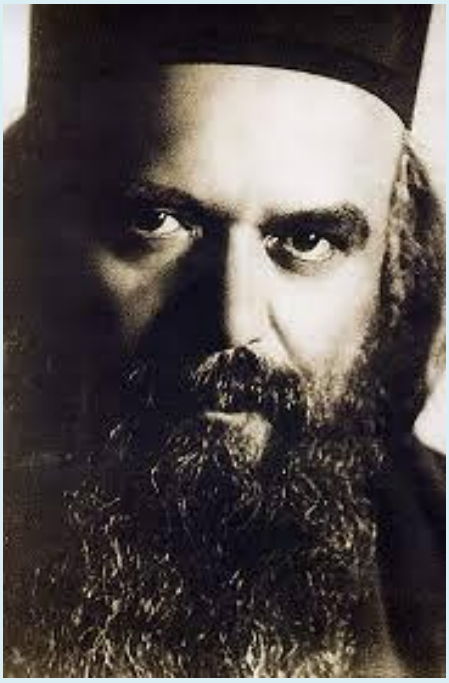

Iacob s-a numit ruda Domnului [fratele Domnului] deoarece a fost fiul dreptului Iosif, logodnicul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu.

Când dreptul Iosif s-a apropiat de moarte, el şi-a împărţit averea între fiii lui şi a voit să lase o parte şi Stăpânului Hristos, fiul Preasfintei Fecioare, dar toţi fiii lui s-au opus, nesocotindu-L pe Hristos fratele lor.

Dar acest Iacob L-a iubit atât de mult pe Domnul, încât a împărţit cu El partea lui. De aceea se numeşte el „fratele Domnului". Încă de la început Iacov I-a fost credincios Domnului Hristos.

Potrivit tradiţiei, el a călătorit în Egipt cu tatăl lui, Iosif, şi cu Fecioara Maria cu Pruncul, pe când Irod voia să omoare Pruncul, pe Regele nou născut.

Mai târziu, de îndată ce a auzit de predicarea lui Hristos, Iacob şi-a făcut-o pe ea dreptar vieţii lui.

Sfânta Tradiţie spune despre el că nu a mâncat niciodată grăsime sau untdelemn, că a trăit toată viaţa lui doar cu pâine şi cu apă şi că a fost feciorelnic până la moarte. El adesea priveghea nopţile şi se ruga mult lui Dumnezeu.

Domnul 1-a numărat pe Iacob, ruda Lui, printre cei şaptezeci de apostoli.

După Slăvita înviere, Domnul i S-a arătat lui în chip deosebit, aşa cum mărturiseşte Sfântul apostol Pavel (I Corinteni 15:7). El a fost episcopul Ierusalimului timp de treizeci de ani şi a păstorit cu râvnă Biserica lui Dumnezeu.

Călăuzit fiind de Domnul, Iacob a alcătuit prima slujbă a Sfintei Liturghii care, părându-li-se prea lungă creştinilor, a fost oarecum scurtată de către Sfinţii Vasile cel mare şi Ioan Gură de Aur.

Sfântul apostol Iacob a convertit mulţi iudei şi elini la credinţa creştină şi chiar necredincioşii iudeau rămâneau uimiţi de sfinţenia şi dreptatea vieţii lui, numindu-1 „Iacob cel drept".

Când mare arhiereu între iudei s-a făcut Anania, el împreună cu alţi iudei au hotărât să îl ucidă pe Iacob, din pricină că el îl propovăduia pe Hristos.

Odată, în timpul praznicului paştelui evreiesc, când mulţime de oameni se adunaseră la Ierusalim, bătrânii iudeilor 1-au silit pe Iacob să urce pe aripa Templului, de unde să grăiască împotriva lui Hristos.

Sfântul Iacob, ruda Domnului a urcat pe tâmpla Templului şi de acolo a grăit tare înaintea tuturor mulţimilor adunate că Hristos este adevăratul Mesia, Fiul lui Dumnezeu, că El cu adevărat a înviat şi S-a înălţat la Tatăl, în ceruri.

Preoţii iudeilor, plini de ură, 1-au împins pe Iacob, aruncându-1 de pe tâmpla Templului. El a căzut şi s-a rănit cumplit, dar a rămas viu. Atunci cineva a alergat şi 1-a lovit cu sălbăticie în cap cu un ciocan de fierar, omorându-1. Astfel a murit mucenicește acest mare şi slăvit apostol al lui Hristos, mergând să se sălăşluiască veşnic întru Cereasca împărăţie.

Sfântul Iacob a fost în vârstă de şaizeci şi şase de ani la ceasul muceniciei lui.

Cântare de laudă la Sfântul apostol Iacob, ruda Domnului

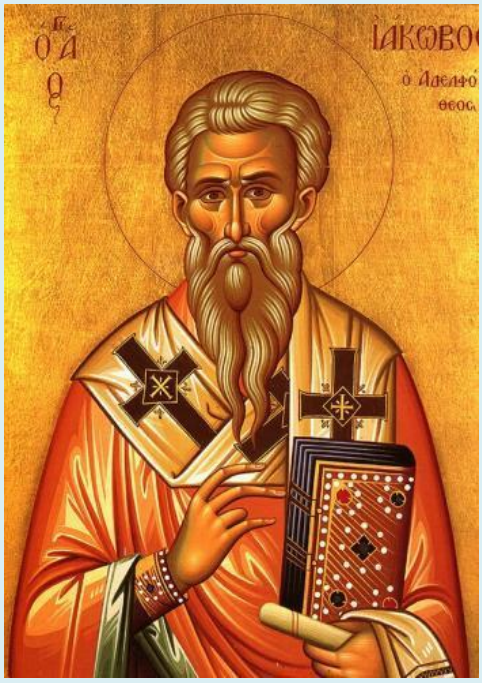

Sfântul Iacob, a Domnului rudă,
Cu frumuseţe şi dreptate împodobit,
Prin pilda vieţii lui învăţătura lui Hristos vesteşte,
Iar torturat fiind, el îngenunche blând -
Şi Domnului pentru ai lui duşmani se roagă.

În locul cel mai greu, la vremea cea mai cruntă,
El cu răbdare-a dus episcopalul jug.
El bine-a păstorit a Domnului turmă,
ca un păstor bun.

El pe Domnul slăvit-a cu fapta şi cuvântul;
El învăţat-a oamenii iubirea de Hristos.

El arătat-a credincioşilor calea rugăciunii:
,,Omule trufaş, credinţa nu este de ajuns.
Credinţa fără fapte înseamnă paie goale.
Audă cine are urechi de auzit:
Credinţa fără fapte trup este, fără suflet.
Din una ca aceasta războaie ies, fără sfârşit,
Din patimile necurate ale trupului, adică.
Oamenii se războiesc pururi, linişte neavând,
Căci ale lor inimi rele sunt, vărsătoare de sânge.
Oricine întoarce un om de la păcat

Primeşte dar de la Domnul, veşnica viaţă. "

Iudeii l-au ucis pe Sfântul Iacob cel drept,
Dar mai curând s-au omorât pe ei înşişi, sărmanii,
Iară pe sfânt l-au prea slăvit.

O, Sfinte apostole Iacobe, prea minunate,
Ajută-ne nouă celor ce pe tine te cinstim!

Cugetare

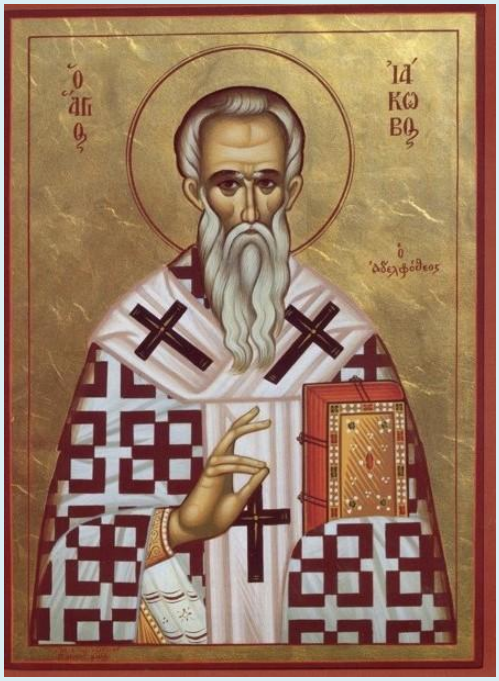

De la Domnul vine harul, de la noi însă trebuie să vină nevoinţa. Prin urmare, nimeni să nu îndrăznească a cugeta că Sfinţii apostoli s-au bizuit exclusiv pe harul de Dumnezeu dăruit sau că din pricina acestui har viaţa lor a fost uşoară sau că marile lor lucrări misionare sau minuni le-au lucrat fără efort, doar în baza harului.

Oare nu zice Sfântul apostol Pavel: ***O, îmi chinuiesc trupul şi îl supun robiei; ca nu cumva, altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic (I Corinteni 9: 27)***?

Iar în alt loc, nu zice el că şi-a petrecut viaţa: ***În călătorii adeseori, în primejdii de nuri, în primejdii de la tâlhari, în primejdii de la neamul meu, în primejdii de la neamuri, în primejdii în cetăţi, în primejdii în pustie, în primejdii pe mare, în primejdii între fraţii cei mincinoşi; în osteneală şi în trudă, în***

privegheri adeseori, în foame şi în sete, în posturi de multe ori, în frig şi în lipsă de haine (II Corinteni 11: 26-27) ?

Sfântul Iacob s-a hrănit doar cu pâine şi cu apă şi nici cu acestea pe săturate. El dormea foarte puţin, petrecându-şi nopţile la rugăciune. El îngenunchea atât de mult la rugăciune, încât pielea genunchilor lui se îngroşase ca pielea unei cămile.

Acest frate al Domnului se ruga cu lacrimi şi cu suspinele inimii nu doar pentru Biserica pe care bine o păstorea, ci şi pentru lumea întreagă.

Chiar atunci când iudeii i-au dat brânci de pe tâmpla Templului, iar el a căzut şi s-a zdrobit, acest sfânt apostol nu şi-a uitat niciodată datoria lui faţă de Dumnezeu şi de neamul omenesc. Adunându-şi ultimile puteri, el s-a ridicat în genunchi şi înălţându-şi mâinile la cer, a rostit această rugăciune fierbinte către Dumnezeu, zicând: „Doamne, iartă-le lor păcatul acesta, căci nu ştiu ce fac."

Rugându-se astfel, un om ca o fiară a venit şi 1-a lovit în cap, iar alţi oameni ca nişte fiare 1-au omorât cu pietre, din toate părţile.

Văzând aceasta, unul din fiii lui Rechab a strigat: „Opriţi-vă! Nu ştiţi ce faceţi! Nu vedeţi că acest drept se roagă lui Dumnezeu pentru voi, iar voi îl ucideţi!?" Dar strigătul acesta nu i-a oprit pe asasinii cei învechiţi în omoruri de la uciderea omului lui Dumnezeu.

Astfel vedem că Sfinţii apostoli nu se bazau nicidecum doar pe harul Duhului Sfânt, ci ei făceau mai întâi şi tot timpul eforturi maxime pentru a se învrednici de el, a îl atrage asupra lor şi a îl păstra la ei mereu.

Adrian Agachi - „Credinţa fără fapte este moartă“

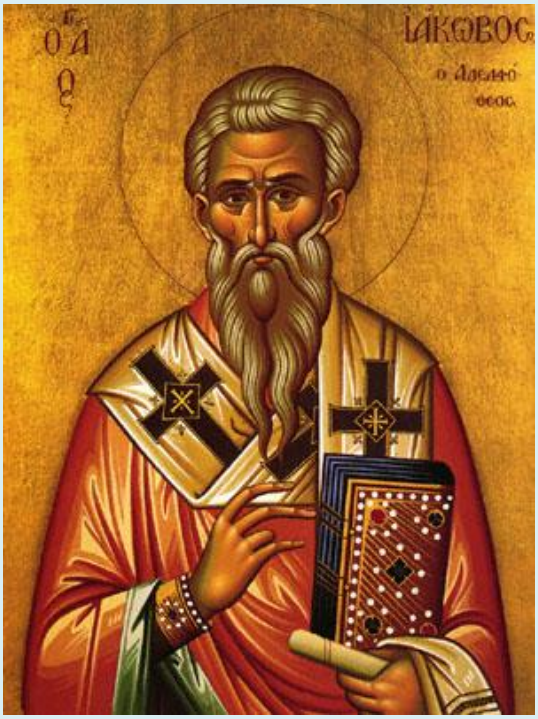

„Dacă cineva este ascultător al cuvântului, iar nu şi împlinitor, el seamănă cu omul care priveşte în oglindă faţa firii sale; s-a privit pe sine şi s-a dus, şi îndată a uitat ce fel era. Cine s-a uitat însă de aproape în legea cea desăvârşită a libertăţii şi a stăruit în ea, făcându-se nu ascultător care uită, ci împlinitor al lucrului, acela fericit va fi în lucrarea sa“ (Iac. 1, 21-25).

Sfântul apostol Iacov, la fel ca oricare dintre cei care I-au urmat Mântuitorului pe calea mântuirii, a fost un împlinitor al Legii Noi a iubirii. Iubire care face desăvârşită libertatea omului faţă de patimi.

Sfântul apostol Iacov a fost fiul Sfântului Iosif, logodnicul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Nu trebuie confundat cu celălalt Sfânt apostol Iacov, fratele Sfântului Ioan, evanghelistul. De aceea, în manuscrisele sinaxarelor este numit şi cu apelativul de „ruda Domnului“.

El este cel care ne-a lăsat Epistola din Noul Testament, în care vorbeşte cu multă claritate despre credinţă, fapte bune şi viaţă curată. Din toate aceste puncte de vedere a fost un model desăvârşit.

Înainte de a urma Mântuitorului pe calea poruncilor şi a propovăduirii, Sfântul apostol Iacov a fost un atent păzitor al Legii Vechi. Iubea viaţa singuratică şi practica multe osteneli ascetice încă din copilărie.

Se spune că nu a băut niciodată vin sau altă băutură de acest fel şi dormea foarte puţin, priveghind în rugăciune.

Atunci când Sfântul Iosif a fugit împreună cu Preasfânta Născătoare şi cu Pruncul în Egipt, Iacov i-a urmat, ajutându-i în toate eforturile lor.

La început, asemenea fraţilor săi, nu a crezut în cuvintele pe care Mântuitorul le spunea mulţimilor şi ucenicilor Săi. În cele din urmă, convingându-se de temeinicia învăţăturii şi de fundamentul ei dumnezeiesc, a crezut în Hristos şi a devenit un fervent slujitor al Său.

Un apostol plin de râvnă

Datorită credincioşiei şi blândeţii sale, a fost ales drept prim episcop al cetăţii Ierusalimului. Până şi iudeii au fost impresionaţi de viaţa sa curată, precum şi de dragostea cu care discuta şi întorcea la Dumnezeu pe mulţi necredincioşi.

I-au permis până şi prezenţa în Sfânta Sfintelor, unde arhiereii iudei intrau doar o singură dată pe an! Respectul de care se bucura Sfântul apostol Iacov atât în rândul iudeilor, cât şi în rândul elinilor i-a atras în cele din urmă ura şi invidia arhiereilor. Împreună cu arhiereii, s-au ridicat împotriva sa şi cărturarii, şi fariseii, care nu puteau suporta izbânda propovăduirii creştine în rândul populaţiei iudee. Aceştia au aşteptat un moment favorabil în care să îşi pună în aplicare planul diabolic de ucidere a Sfântului apostol Iacov. Acest moment nu s-a lăsat prea mult aşteptat.

După moartea procuratorului Iudeii, Porcius Festus, o vreme postul său a rămas vacant, iar iudeii au profitat de această perioadă de relaxare a autorităţii romane pentru a-l asasina pe episcopul Ierusalimului. Cu multă viclenie, în ziua Paştelui, mai-marii iudeilor l-au rugat pe Sfântul apostol să se urce pe aripa templului pentru a cuvânta în faţa poporului. „Rugămu-ne ţie, dreptule, ca în ziua aceasta de praznic, în care s-a adunat de pretutindeni mulţime de popor, să faci o învăţătură către toţi, întorcându-i pe ei de la credinţa în Iisus, prin care s-au înşelat mulţi, numindu-L pe Dânsul Fiul lui Dumnezeu, şi să-i înveţi pe ei să nu se rătăcească, căci noi toţi te cinstim pe tine şi cu tot poporul te ascultăm şi mărturisim pentru tine cum că tu iubeşti adevărul şi nu cauţi în faţă; deci, să sfătuieşti pe popor, ca să nu se înşele cu Iisus Cel răstignit. Rugămu-ne ţie, ridică-te pe aripa cea înaltă a templului, ca toţi să te poată vedea şi auzi, căci precum vezi este multă lume, adunată din toate părţile“ (Vieţile Sfinţilor pe Octombrie, p. 291).

În faţa acestui vicleşug vădit, Sfântul apostol Iacov nu a rostit nimic, ci s-a urcat pe aripa dreaptă a templului. Nu a spus nimic împotriva Fiului lui Dumnezeu, ci L-a mărturisit pe Acesta.

Iudeii invidioşi s-au repezit asupra lui şi l-au aruncat de pe aripa templului. Deşi căzuse de la o înălţime apreciabilă, Sfântul Iacov a supravieţuit suficient cât să se roage pentru chinuitorii săi. Iudeii, văzând că încă nu a murit, l-au lovit cu pietre, iar în cele din urmă un rău-credincios l-a lovit în cap puternic cu un lemn, ucigându-l pe loc. Avea 66 de ani când a trecut la viaţa cea veşnică.

„Epistola de paie“

Epistola Sfântului apostol Iacov s-a bucurat de o apreciere deosebită între scrierile Noului Testament. Abordând problemele comunităţilor creştine cu un stil curajos, puternic şi foarte limpede, Sfântul apostol Iacov şi-a demonstrat încă o dată calitatea de păstor plin de dragoste şi delicateţe. Problemele atacate în Epistola sa sunt legate esenţial de conexiunea credinţă-fapte bune. Nu tot timpul Epistola Sfântului apostol Iacov a fost considerată benefică.

Până în prezent există suficienţi cercetători, majoritatea din lumea protestantă, care încearcă să demonstreze neautenticitatea acestei scrieri. Autentică sau neautentică, Epistola aduce în discuţie o problemă destul de grea pentru teologia protestantă, şi anume importanţa faptelor bune pentru mântuire. Nu este de mirare, în concluzie, că o persoană importantă precum Martin Luther a numit-o „epistolă de paie“, desconsiderând-o direct şi neacordându-i o atenţie sporită.

Credinţa şi faptele bune

„Ce folos, fraţii mei, dacă zice cineva că are credinţă, iar fapte nu are? Oare credinţa poate să-l mântuiască? Dacă un frate sau o soră sunt goi şi lipsiţi de hrana cea de toate zilele, şi cineva dintre voi le-ar zice: Mergeţi în pace! Încălziţi-vă şi vă săturaţi, dar nu le daţi cele trebuincioase trupului, care ar fi folosul? Aşa şi cu credinţa: dacă nu are fapte, e moartă în ea însăşi. Dar va zice cineva: Tu ai credinţă, iar eu am fapte; arată-mi credinţa ta fără fapte şi eu îţi voi arăta, din faptele mele, credinţa mea. Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; dar şi demonii cred şi se cutremură. Vrei însă să înţelegi, omule nesocotit, că credinţa fără de fapte moartă este? Avraam, părintele nostru, au nu din fapte s-a îndreptat, când a pus pe Isaac, fiul său, pe jertfelnic? Vezi că, credinţa lucra împreună cu faptele lui şi din fapte credinţa s-a desăvârşit? Şi s-a împlinit Scriptura care zice: „Şi a crezut Avraam lui Dumnezeu şi i s-a socotit lui ca dreptate“ şi „a fost numit prieten al lui Dumnezeu“. Vedeţi dar că din fapte este îndreptat omul, iar nu numai din credinţă. La fel şi Rahav, desfrânata, au nu din fapte s-a îndreptat când a

primit pe cei trimişi şi i-a scos afară, pe altă cale? Căci precum trupul fără suflet mort este, astfel şi credinţa fără de fapte moartă este“ (Iac. 2, 15-26).

Argumentarea Sfântului apostol Iacov este foarte lucidă şi concisă pe tot parcursul Epistolei sale. ***Într-adevăr, ce valoare poate avea o credinţă care nu ne îndeamnă deloc la practicarea iubirii faţă de ceilalţi?***

Liturghia Sfântului apostol Iacov

Sfântul apostol Iacov este unul dintre primii autori ai ritului Liturghiei. Aceasta a fost utilizată cu precădere în Antiohia până la celelalte Liturghii folosite şi acum în Biserica Ortodoxă: a Sfântului Vasile cel mare şi a Sfântului Ioan Gură de Aur.

Din această veche Liturghie derivă toate celelalte rituri folosite astăzi în Bisericile răsăritene calcedoniene sau necalcedoniene. Înlocuirea ei treptată cu celelalte Liturghii a început abia în secolul al XII-lea într-un mod mai accelerat.

În prezent, se mai foloseşte în Biserica Ortodoxă a Greciei doar pe 23 octombrie, aceasta fiind totodată şi data de pomenire a Sfântului Iacov.

La Ierusalim se utilizează de două ori, cea de-a doua dată fiind prima duminică după Crăciun, când este pomenit şi Sfântul Iacov între rudele Domnului.

Autor al uneia dintre primele Liturghii creştine şi păstor credincios al comunităţii din Ierusalim, Sfântul apostol Iacov rămâne un model de credinţă, nădejde şi dragoste pentru fiecare creştin.

Arhim. Emilianos Simonopetritul - Cuvânt la prăznuirea Sfântului Iacob, ruda Domnului

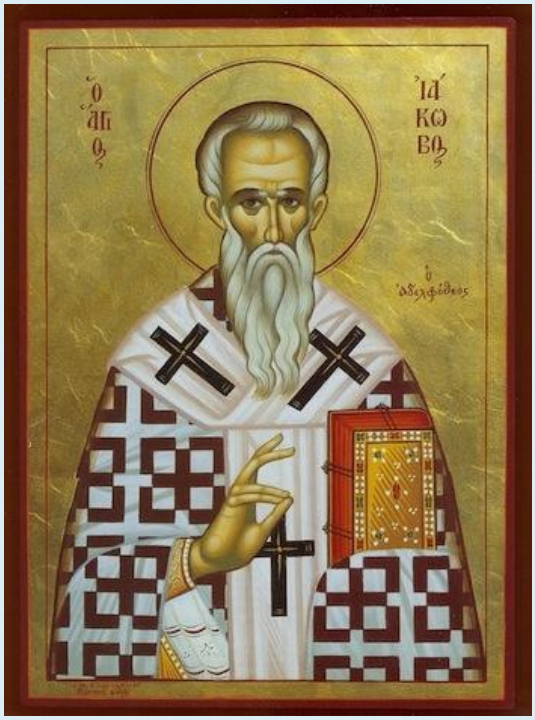

După cum știți, Sfântul Iacob a fost fiul tâmplarului Iosif și prin urmare, frate cu Hristos. Era atât de ales, atât de drept și de sfânt încât iudeii se simțeau inferiori, nefericiți că nu exista altul în neamul lor, precum Iacob. Astfel, pentru că acesta îi critica aspru deoarece nu L-au primit pe Hristos ca Mesia, din revoltă și invidie, l-au urcat pe aripa templului și l-au aruncat de acolo, însă el nu a murit. Au alergat atunci cu răutate și l-au ucis.

Pentru noi are importanță nu numai faptul că era superior pentru credința sa, pentru virtutea și realizările sale jertfelnice, ci și faptul că era de o mare noblețe.

Am putea spune că era un model de noblețe socială, arătând adică, felul în care să stabilim relații cu oamenii, cum să îi stăpânim și cum să ne supunem lor. De asemenea, cum să fim iubiți, cum să fim o icoană, un cort, o casă, o inimă, o iubire. Deoarece era atât de fin, atât de nobil, atât de dulce, nu se găsea un om în Biserica din Ierusalim care să nu îl iubească și să nu aibă încredere în el. Dumnezeu vrea ca în viața de zi cu zi să fim astfel, încât să ne iubească ceilalți și să ne găsească plăcuți. Să poată relaționa cu noi, să-și spună bucuria, tristețea, problemele. Să simtă că suntem inimi ce trăim una alături de cealaltă și că ne putem ajuta unul pe celălalt.

Deși existau multe probleme în perioada apostolică, nimeni nu avea neînțelegeri cu Sfântul Iacob. Dimpotrivă, și pe cei care erau dezbinați - dezbinarea este un

vierme care pătrunde pretutindeni; chiar și în paradis a pătruns - Sfântul Iacob îi unea.

Amintiți-vă că Biserica primară, după percepția omenească, risca să se dizolve împreună cu lucrarea Mântuitorului Hristos. Însă, nu era cu putință ca aceasta să fie distrusă, căci Dumnezeu a găsit oameni și astfel a fost salvată acea binecuvântată conjunctură creată de răstignirea și învierea lui Hristos.

După cum știți, exista un conflict între creștinii din rândurile iudeilor și cei din rândurile elinilor; ei nu puteau conviețui. Influențele, ale unora din partea legii, ale celorlalți din partea educației eline, le provocau neîncetat dificultăți în cadrul comunității. Cine i-a reunit? Sfântul Iacob, care în final a reușit să convoace Sinodul Apostolic pe care l-a și prezidat. Nici un alt apostol nu l-ar fi putut prezida căci acesta știa să tempereze inimile oamenilor, să înțeleagă duhurile și să ajute credincioșii fără a jertfi esența.

Este, de asemenea, cunoscut că l-a împăcat și pe Petru cu Pavel. Relația lor ajunsese la paroxism. Apostolul Pavel voia să meargă la Ierusalim. Întârziase însă pentru că se temea că nu va fi primit. Îl considerau aproape păgân căci nu ținuse rânduiala legii. Inima lor era plină de suspiciune la adresa lui. Pe de altă parte, Petru, al cărui caracter îl cunoaștem din faptele vieții lui, era un om spontan și s-ar fi năpustit asupra apostolului Pavel, pe care îl verificase în Antiohia din acest motiv. Sfântul Iacob i-a împăcat.

Sfântul Iacob era foarte sărac. Cel mai sărac om al acelei perioade. Nu purta haine scumpe ci o cămașă ușoară și mergea desculț. Iar aceasta era o înfățișare pe care evreii nu o puteau înghiți. Era și un mare atlet! Primul la îngenuchieri! Genunchii săi ajunseseră ca ai cămilei - plini de bătături. Atât e mult lucra ziua și noaptea! Ziua pentru inimile oamenilor iar noaptea, înaintea lui Dumnezeu.

Așadar, Sfântul Iacob ne-a dat premisele rafinamentului, ale nobleții și ale structurilor sociale ale vieții omenești, pe care le întâlnim mai ales în cea mai veche și mai organizată formă de soicietate - comunitatea monahală.

Traducere din limba greacă de Elena Dinu pentru Blogul Sfântul Munte Athos

Fragment din Omilia Părintelui Emilianos Simonopetritul, Larnaca - Cipru, 23 octombrie 1988

Cât de mare, cât de bogat, cât de înalt mă face Dumnezeu pe mine păcătosul!

Ce am făcut puțin mai înainte, iubiții mei, la Vohodul mic? Mai înainte de Vohodul mic am înălțat o rugăciune către Dumnezeu și L-am rugat pe Domnul să ne învrednicească împreună cu îngerii și pe noi să mergem cu Sfânta Evanghelie: „Stăpâne Doamne ... fă ca împreună cu intrarea noastră să fie şi intrarea sfinţilor Tăi îngeri”. Și chiar așa se întâmplă în mod real. Intrarea nu o facem noi. O fac îngerii, pe care i-a trimis Dumnezeu. De aceea toți îngerii sunt numiți duhuri slujitoare [Psalmi 103, 4. Evr. 1, 14], fiindcă vin ca să ne slujească, așa cum ne ajută copilașii care țin sfeșnicele înaintea preotului sau care ne aprind cădelnițele. Aceasta este lucrarea îngerilor. Ei ne pregătesc toate, astfel încât într-o zi, Sfânta Masă a mântuirii nostre să fie gata.

Când va fi pregătită? Uneori gospodina pregătește masa repede, alteori întârzie. Așa face și Hristos, Împăratul cerului și al pământului. Uneori mai repede, alteori mai târziu, ne pregătește masa mântuirii. Ne slujește împreună cu îngerii. Îngerii merg înainte, ne deschid drumul și noi intrăm și luăm cădelnița ca să-i tămâiem, fiindcă ne-au slujit și apoi să-i tămâiem pe sfinți și tot ceea ce este în biserică.

Vă amintiți odată când slujea Sfântul Spiridon și a zis „pace tuturor”, i-au răspuns îngerii: „Și Duhului tău” [Utrenia Sfântului Spiridon, făcătorul de minuni, Sinaxarul].

Părinții Bisericii dintotdeauna au avut asemenea descoperiri și vedenii care continuă să se întâmple până astăzi.

Sfântul Serghie rusul, de asemenea, de fiecare dată avea un înger care stătea lângă el în ceasul Sfintei Liturghii .

Într-o zi, pe când liturghisea văd cei doi ucenici ai lui că nu erau doar ei doi și preotul, ci patru. Au privit mai cu luare aminte. S-au pierdut. Cine este al patrulea? Când l-au văzut prima oară, au zis: „Suntem patru. Cum se poate?" Ssst, le răspunde preotul, vă voi explica mai târziu. Este Sfântul înger pe care mi l-a trimis Dumnezeu. De fiecare dată vine și îmi slujește [Cuviosul Serghie de Radonej, ed. I. M. Paraklitou, Oropos Attikis, 1991, pp. 61-63].

Aceasta este măreția noastră. Aceasta o descoperă Sfântul Iacob în Liturghia lui. De aceea o începe cu Vohodul mic. De cum intra, zicea „Pace tuturor", făcea Vohodul mic și în continuare cel mare.

Când urmează să aibă loc Vohodul mare, preotul ridică ochii către cer și coboară cele cerești pe pământ. Dispune heruvimii, serafimii, Sfânta Treime. Fiindcă Dumnezeu îi dă preotului puterea să aibă drepturile lui Iisus Hristos. Ceea ce face Hristos, pentru că El nu este prezent în chip văzut, o încredințează preoților. Și preotul este în altar un împărat care nu guvernează oameni, ci înaintea tuturor cetelor sfinților și îngerilor. Noi de multe ori obosim și ne supărăm. Sfinții însă și îngerii niciodată nu spun nu preotului lui Dumnezeu și mai ales la Sfânta Liturghie.

Astfel încât, iubiții mei, aceasta este măreția pe care ne-o descoperă Sfântul Iacob astăzi. Liturghia noastră este un astfel de dar măreț. Nimeni nu este vrednic de asemenea măreții. Nimeni nu poate face ceva fără Dumnezeu. Dumnezeu le înfăptuiește și ni le aduce în mâinile noastre și în inimile noastre.

Poruncim sfinților și sfinții vin. Pe care îl iubești? Acesta te cercetează. Pe care l-ai chemat? Acesta vine la tine. Și de aceea spunem: Mulțumim ție, Doamne Dumnezeul nostru , fiindcă ne-ai coborât cetele îngerilor și pe noi ne-ai suit la cer. Am fost învredniciți să stăm înaintea Tatălui Ceresc. Ce fericire! Ce covârșitoare bucurie!

Dar să se gândească fiecare! Cât de mare, cât de bogat, cât de înalt mă face Dumnezeu pe mine păcătosul! „O, ticălosul de mine, că m-am străpuns la inimă!" [Isaia 6, 5], a coborât peste mine Dumnezeu și mă tem să nu mor, a zis Isaia. Așa trebuie să spunem și noi, când venim la biserică. Să ne temem și să ne bucurăm. Să ne cutremurăm, dar și să salte inimile noastre, fiindcă Îl îmbrățișăm pe Dumnezeu și ne îmbrățișează și El.

Am venit, așadar, la biserică, la Liturghie. Nu vă neliniștiți. În fața noastră este prezent Dumnezeu! Oriunde ne-am întoarce privirile, înaintea noastră este Dumne-zeu! Dacă nu Îl vedem nu înseamnă cu nu este prezent, ci doar că ochii noștri nu s-au obișnuit să Îl vadă pe Dumnezeu.

Biserica noastră la sfârșitul Dumnezeieștii Liturghii exclamă: „Am văzut lumina cea adevărată”. Au văzut-o inimile noastre. Am simțit-o adânc în viața noastră.

Dacă îngerii ziceau pentru Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, când a urcat la ceruri, „ridicați, căpetenii, porțile voastre” [Psalmi 23, 7], voievozi ai cerului, îngeri și arhangheli, deschideți porțile, ca să intre Împărăteasa [Cf. Vecernia Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, Slava de la Doamne strigat-am], cu cât mai mult trebuie ca și noi să strigăm pentru Împăratul Hristos la îngeri și la sfinți care ne umplu, care ne privesc, care ne iubesc, ne apără: îngeri, arhangheli „ridicați porțile voastre și va intra Împăratul slavei” [Psalmi 23, 7. Vecernia Înălțării, Stihira 1 de la Doamne strigat-am. Litie, 6, idiomelon.].

Să-L privim duhovnicește pe Împăratul pentru care am deschis drumurile noi,păcătoșii, și să zicem împreună cu Psalmistul: „Veniți să ne închinăm și să cădem înaintea Lui și să plângem înaintea Domnului... că El este Dumnezeul nostru” [Psalmi 94, 6-7].

Sursa: Extras din cartea Despre Dumnezeu. Rațiunea simțirii, Indiktos, Atena 2004 Arhimandrit Emilianos Simonopetritul - Prezența noastră în Biserică

Cum putem lupta cu păcatul mândriei?

Cine se va înfrâna pe sine în vorbă cu aproapele său, nu se va înălța asupra lui, nu va ține să-l contrazică, nu va ține să-l convingă de nu știu care lucruri, nu va ține să iasă întotdeauna pe a lui, că el are ideea cea mai dreaptă, cea mai bună.

***

Prin smerenie, prin ascultare; oprește-te de la a vorbi de rău, de la a contrazice pe cineva. De aici se începe lupta. Azi un pic, mâine un pic, pentru că degeaba pleci capul, degeaba faci alte lucruri, dacă în toate îți faci voia.

Dacă încerci cu orice chip să convingi pe celălalt că tu ai dreptate, niciodată nu te vei izbăvi de mândrie, tot prin înfrânarea gurii.

Sfântul apostol Iacob spune: „Bărbatul care își înfrânează limba este bărbat desăvârșit că își va înfrâna toate simțurile sale.”

Cine se va înfrâna pe sine în vorbă cu aproapele său, nu se va înălța asupra lui, nu va ține să-l contrazică, nu va ține să-l convingă de nu știu care lucruri, nu va ține să iasă întotdeauna pe a lui, că el are ideea cea mai dreaptă, cea mai bună.

(Ieromonah Savatie Baștovoi, Puterea duhovnicească a deznădejdii, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2014, p. 61)

Vindecarea unui director de minister - Sfinții sunt prieteni și fac minuni împreună

Bolnavul i-a spus că îl cheamă Iacov. „Aaa! Bravo, fiule! Ai numele fratelui Domnului.” Acela însă, cu destulă ne-credinţă şi cu o uşoară ironie, i-a spus: „Dar ce, Hristos a avut şi fraţi?”.

***

Cu mai mult de patruzeci de ani în urmă, aici, în Atena, l-a chemat o familie să-i facă Sfântul Maslu. O cameră a casei era închiriată de cineva care era într-un grad avansat de boală. Când a terminat slujba Sfântului Maslu, stăpâna casei i-a spus să meargă şi în camera bolnavului aceluia şi să-l miruiască.

După ce I-a miruit, s-a aşezat lângă el, l-a întrebat cum îl cheamă și cum se mai simte. Bolnavul i-a spus că îl cheamă Iacov.

„Aaa! Bravo, fiule! Ai numele fratelui Domnului”.

Acela însă, cu destulă ne-credinţă şi cu o uşoară ironie, i-a spus: „Dar ce, Hristos a avut şi fraţi?”.

Atunci Părintele i-a explicat că Iosif, înainte de a lua în casa sa pe Stăpâna, Născătoarea de Dumnezeu, avusese cinci copii din căsătoria legală anterioară; de aceea şi Iacov a fost numit fratele Domnului.

Atunci omul acela, cucerit de povestirea Părintelui Nicolae, i-a spus: „Ah, Părinte! Roagă-l pe Sfântul Iacov să mă facă bine şi eu făgăduiesc că îl voi prăznui în fiecare an cu cea mai mare evlavie!”. (Acestea de aici le-a povestit unei fiice duhovniceşti însuşi Părintele).

După ce a spus cele de mai sus, Părintele adăugă: „Când am mers şi eu acasă, mi-am făcut datoria mea de preot”. Nu se ştie dacă a dormit în noaptea aceea. Căci bolnavul, în aceeaşi noapte a văzut în somn un arhiereu maiestuos, ţinând în mâinile sale o cutiuţă cu alifie, care îi spuse: „Întoarce-te să te ung pe spate”. Bolnavul s-a întors şi, cu alifia sa, sfântul l-a uns în chipul crucii pe spate.

Atunci bolnavul îl întrebă: „Dar cine eşti tu?”.

„Sunt Iacov. M-a trimis Părintele Nicolae”, i-a răspuns acela.

Odată cu vedenia aceasta, bolnavul s-a făcut sănătos, a renăscut şi sufleteşte şi, de bucurie, s-a căsătorit cu fata familiei la care stătea.

De atunci, omul acesta îl prăznuia pe Sfântul Iacov cu multă evlavie în Biserica Sfântului Ioan, cu litie şi cu bogate milostenii. Dar şi sfântul a continuat să-i ocrotească familia.

Minunea aceasta am adus-o în discuţie o dată de faţă cu Părintele Nicolae şi l-am întrebat ce funcţie avea cel vindecat. Părintele, voind să ne lămurească, ne spuse: „Era consilier ministerial”. Dar de fapt acela era director la un minister. Atât de mult cunoştea cele ale lumii!

Un colonel care primise folos duhovnicesc din trăirea Părintelui Nicolae mergea regulat să ia binecuvântarea lui. O dată, întrebat fiind de unii dintre fiii săi duhovniceşti cum se numeşte acel ofiţer, Părintele le răspunse cu convingere: „Căpitan se numeşte”.

(Monahia Marta, Sfântul Nicolae Planas, ocrotitorul celor căsătoriți, Editura Evanghelismos, București, 2008, pp. 59-61)

Pr. Eugeniu Rogoti - Sfântul apostol Iacob, primul episcop al Ierusalimului

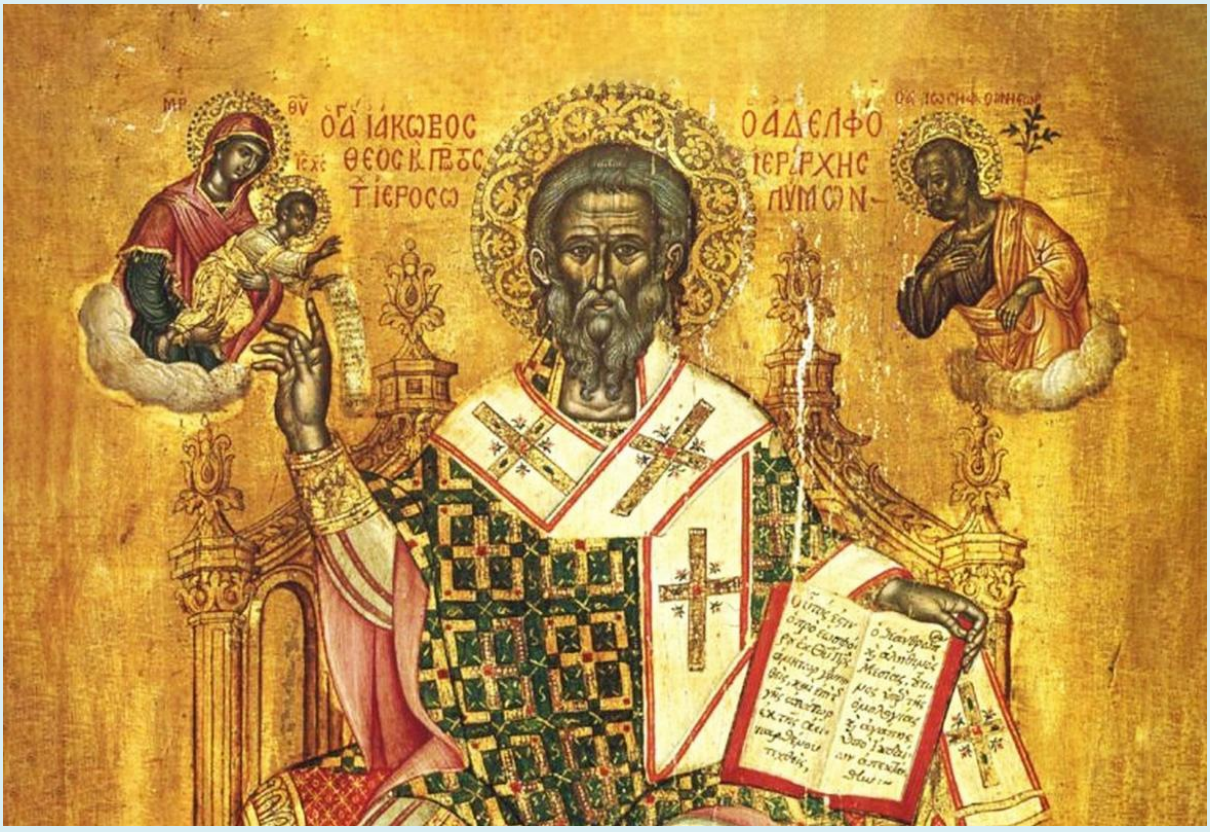

Slujirea Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului și cel dintâi episcop al Ierusalimului, este model de grijă pentru credincioșii păstoriți și jertfelnicie pentru Biserica lui Hristos. Mărturii despre viața și slujirea ca episcop a Sfântului Iacob găsim în cărțile canonice ale Noului Testament, la istoricul Iosif Flaviu, în scrierile apocrife și gnostice, precum și în cuvintele Sfinților părinți.

Sfântul Iacob, ruda Domnului, a condus vreme de aproape 30 de ani comunitatea creștinilor din Ierusalim, fiind primul episcop al acestei cetăți. Toate sursele remarcă la unison autoritatea deosebită de care se bucura Iacob în Biserica primilor creștini.

Gradul de rudenie al Sfântului Iacob cu Mântuitorul Hristos a fost discutat în vechime și, în legătură cu aceasta, au existat diferenţe de păreri.

În Sinaxarul Bisericii Ortodoxe, Sfântul Iacob este descris ca fiind unul dintre copiii dreptului Iosif, logodnicul Fecioarei Maria, din prima căsătorie a lui. Acest punct de vedere a fost pus în scris de Sfântul Epifanie al Ciprului. Unul din argumentele în favoarea acestei ipoteze este denumirea lui Iisus ca „fiu al Mariei” în Evanghelia după Marcu (6, 3), ceea ce însemna că denumirea îl deosebea pe acest fiu de alți fii ai aceluiași tată de familie, alți copii care aveau altă mamă.

În Biserica Romano-Catolică a predominat ipoteza pusă în scris de Fericitul Ieronim. Scriitorul apusean a făcut analiza tuturor locurilor scripturistice unde este descris Iacob și a ajuns la concluzia că Iacob, primul episcop al Ierusalimului, este Iacob al lui Alfeu (Matei 10, 3; Marcu 3, 18; Luca 6, 15), numit și „cel mic”, ca să fie deosebit de Iacob cel mare, adică fratele lui Ioan evanghelistul. Din această identificare rezultă că Maria, mama lui Iacob cel mic și a lui Iosie, amintită la Marcu 15, 40, nu este Fecioara Maria, ci altă Marie, numită în alte locuri Maria lui Iacob. Deoarece la Ioan 19, 25 se face amintire separată de Maica Domnului și sora ei, o oarecare Maria lui Cleopa, Fericitul Ieronim a tras concluzia că Alfeu și Cleopa erau una și aceeași persoană și, respectiv, „frații lui Iisus”, printre care era și Iacob, nu sunt frați de sânge, ci verișori.

Faptele Sfinților Apostoli îl amintesc în multe rânduri pe Iacob. Astfel, atunci când Sfântul apostol Petru este eliberat de înger din temniță, el le spune celor de față să-i anunțe pe „Iacob și pe frați” (Fapte 12, 17).

Tot Faptele Sfinților Apostoli vorbesc despre rolul important al lui Iacob la Sinodul Apostolic de la Ierusalim, dar și de felul în care Pavel a fost să-l viziteze înainte de arestarea sa. Rolul acesta important al lui Iacob are legătură cu apariția după Înviere a Mântuitorului lui Iacob, despre care vorbește Sfântul Pavel în prima Epistolă către Corinteni 15, 7. Această arătare specială de după Înviere a și fost punctul central al instalării lui Iacob la cârma Bisericii din Ierusalim, mai ales după plecarea apostolilor la propovăduire în diferite părți ale lumii.

Sfântul Pavel scrie în Epistola către Galateni (1, 19) că s-a întâlnit cu Iacob la trei ani de la convertirea sa în Ierusalim, unde nu a mai întâlnit dintre apostoli decât pe Petru, la care a stat 15 zile. Totuși, pentru că noțiunea de apostol însemna trimiterea la propovăduire, iar Iacob a rămas la Ierusalim ca să păstorească turma de acolo, istoria creștină l-a numit „episcop al Ierusalimului”, chiar dacă a viețuit în același timp cu apostolii și a avut o importanță mare în făurirea primei comunități creștine din Ierusalim.

Sfântul Iacob era numit, împreună cu Petru și Ioan, „stâlp al Bisericii”. În această calitate, Iacob, Petru și Ioan îi primeau pe Pavel și Barnaba și le desemnau locul de propovăduire a Evangheliei în rândul păgânilor.

Comunitatea de creștini din Ierusalim era atunci formată din evrei și prozeliți (păgâni convertiți la iudaism) care, primind credința în Iisus Hristos, continuau să participe la slujbele de la Templu, să țină legea mozaică și să nu se deosebească de ceilalți evrei. În același timp, autoritățile iudaice acceptau existența unor persoane care credeau că Mesia venise. Iacob, la rândul său, avea o atitudine pozitivă în ce privea predicarea Evangheliei în rândul păgânilor și era de

acord că păgânii nu trebuie neapărat să îndeplinească prescripțiile legii mozaice pentru a se mântui, cu excepția poruncilor Sinodului Apostolic.

Deși Sfântul apostol Pavel era de părere că nimeni nu ar mai fi trebuit să țină legea mozaică, o perioadă evreii și păgânii convertiți la creștinism au coexistat la Ierusalim, fiecare cu felul său de a fi. Această perioadă însă a durat puțin, mai ales din cauza revoltelor populare dintre evrei împotriva stăpânirii romane. În acest context au și survenit prinderea și uciderea, conform celor spuse de tradiție, a Sfântului apostol Iacob, iar mai apoi, odată cu războiul și distrugerea Templului, încetarea existenței primei comunități creștine din Ierusalim, condusă de apostolul Iacob.

Creștinii s-au regrupat și au încercat ulterior să se delimiteze de cei care țineau încă legea mozaică.

Orthodoxwiki - Apostolul Iacov cel drept

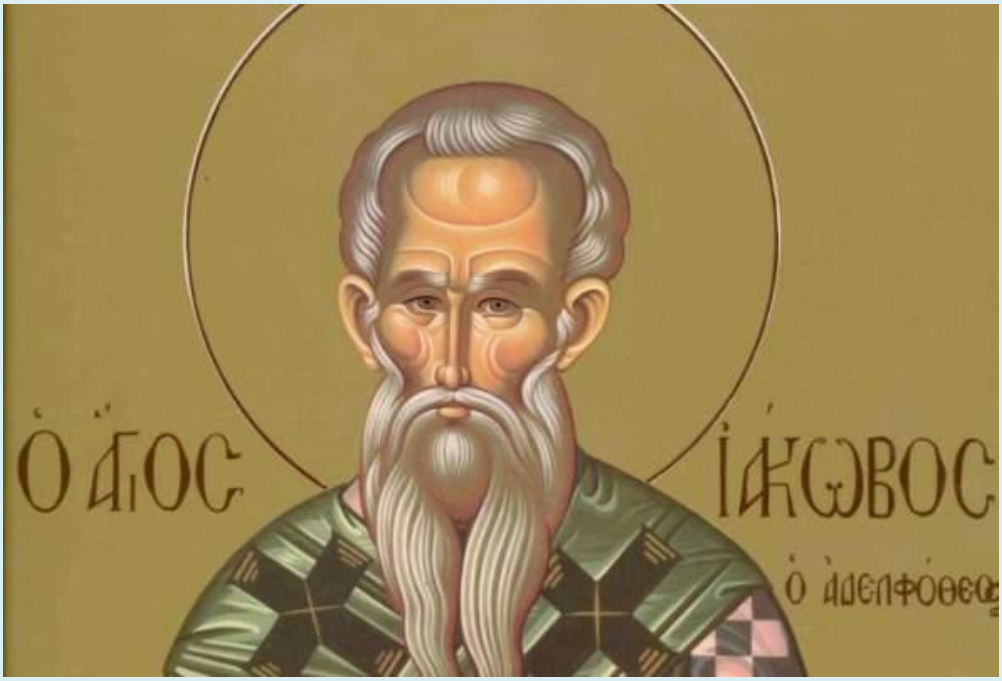

Sfântul apostol Iacov cel drept, numit și Iacov, fratele Domnului sau Iacov, ruda Domnului (adormit în anul 62 d.Hr.), a fost unul dintre cei șaptezeci de apostoli, fiind și primul episcop al Ierusalimului.

În conformitate cu Protoevanghelia lui Iacov, Iacov a fost fiul, Dreptului Iosif (alături de ceilalți „frați ai Domnului" menționați în Sfânta Scriptură) dintr-o căsătorie de dinaintea logodnei sale cu Maria.

El a scris o epistolă, numită Epistola Sfântului apostol Iacov, care este parte componentă a Noului Testament.

Sfântul Iacov este prăznuit în 23 octombrie, în 26 decembrie, în 30 decembrie (împreună cu David, regele și cu Sfântul și Dreptul Iosif), precum și în 4 ianuarie împreună cu cei șaptezeci de apostoli.

Nume

Eusebiu, citând din Hegesippus, spune că Iacov a fost "numit cel drept de toți din vremea Mântuitorului până în zilele noastre; pentru că sunt mulți care poartă numele de Iacov."

El este numit în grecește Adelphos - "frate". 'Frații' lui Iisus - Iacov, alături de Iuda, Simon, și Iust - sunt pomeniți în Matei 13:55, în Marcu 6:3, în Luca 6:14 și de către Pavel în Galateni 1:19.

Viața

Ieronim, în De Viris Illustribus, citează descrierea lui Iacov din volumul cinci de Commentarii al lui Hegesippus (pierdut în prezent): "După apostoli, Iacov fratele Domnului, numit cel drept a fost numit cap al Bisericii din Ierusalim. Într-adevăr, mulți au numele de Iacov. Acesta a fost sfânt încă din pântecul mamei sale. El nu a gustat vin sau altă băutură alcoolică, nu mânca nici un fel de carne, nu și-a tăiat barba și nici nu a făcut baie vreodată. El este singurul care a putut intra în Sfânta Sfintelor, deoarece nu folosea decât haine din păr și mergea singur la templu să se roage singur pentru popor, încât i se făcuse pielea de pe genunchi tare ca genunchiul cămilei."

Pavel îl descrie apoi pe Iacov ca pe unul pe care însăși Hristos la arătat mai răsărit (I Corinteni 15:3-8); ulterior în I Corinteni, el îl menționează pe Iacov într-un mod care sugerează că Iacov a fost căsătorit (9:5); iar în Galateni, Pavel îl pune pe Iacov alături de Chefa (cunoscut mai ales sub numele de Petru) și de Ioan ca fiind cei trei "stâlpi" ai Bisericii, și cel care va propovădui printre cei "circumcișI" (aceștia sunt evreii) din Ierusalim, în timp ce Pavel și colaboratorii săi va predica printre păgâni (2:9, 2:12).

Faptele dovedesc fără putință de tăgadă că Iacov a fost o figură importantă în comunitatea creștină din Ierusalim. Când Petru, scăpând în mod miraculos din închisoare, trebuie să fugă din Ierusalim, el cere ca Iacov să fie informat (12:17).

Când creștinii din Antiohia sunt îngrijorați cu privire la faptul dacă creștinii neevrei trebuie sau nu să fie circumcișI pentru a se mântui, cei din Ierusalim îi trimit pe Pavel și pe Barnaba să discute cu biserica de acolo dar Iacov este cel care tranșează disputa (15:13ff). Când Pavel ajunge în Ierusalim cu ajutoarele pentru credincioșii de acolo, Iacov este cel cu care vorbește și care insistă ca Pavel să se curețe după ritualul obișnuit la Templu (21:18).

Un pasaj controversat, adesea caracterizat ca fiind o interpolare creștină, din Jewish Antiquities ale lui Iosif, prezintă moartea sa în Ierusalim ca având loc după moartea procuratorului Porcius Festus, dar înainte ca Clodius Albinus să-și preia funcția (Antiquities 20,9) - având astfel loc în AD 62.

Mare preot Anania a profitat de avantajul acestei lipse de autoritate imperială pentru a convoca o curte de judecători care l-au condamnat pe Iacov "pentru acuzația de încălcare a legii," acesta fiind apoi executat prin lapidare. Iosif precizează că fapta lui Anania a fost considerată de majoritatea ca o crimă juridică și i-a ofensat pe "cei care erau considerați mințile luminate din oraș și habotnici în respectarea Legii," ceea ce i-a făcut să meargă cu o petiție în

această problemă la Albinus, imediat ce acesta a intrat în provincie. Protestul lor a dus la destituirea lui Anania din funcția de mare preot.

Eusebiu, pe lângă că îl citează pe Iosif, redă pasaje acum pierdute din Hegesippus (vezi legăturile de mai jos), și din Clement al Alexandriei (Historia Ecclesiae, 2.23). Povestirea lui Hegesippus se pare că diferă de ceea ce spune Iosif: fariseii, supărați pe învățăturile lui Iacob, întâi l-au adus în fața adunării preoților din Templul din Ierusalim, apoi l-au lapidat și la sfârșit i-au zdrobit oasele cu un ciocan de piuă.

Protoevanghelia lui Iacov (sau Evanghelia Copilăriei după Iacov), o operă din secolul al II-lea, îl prezintă ca fiind autorul acesteia.

Imnografie

Tropar, glasul al 2-lea: Ca un ucenic al Domnului ai primit Evanghelia, drepte; ca un mucenic ești neînduplecat; îndrăzneală ca un frate al lui Dumnezeu, a te ruga ca un ierarh. Roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Condac, glasul al 4-lea: Dumnezeu Cuvântul Tatălui, Unul-Născut, Cel ce a venit la noi în zilele cele de apoi, Iacove dumnezeiescule, pe tine întâi te-a arătat păstor și învățător ierusalemitenilor și ispravnic credincios tainelor celor duhovnicești. Pentru aceasta toți pe tine te cinstim, apostole.

Iconografie

Dionisie din Furna, în Erminia sa (ed. Sophia, București, 2000, p. 149, 151), arată că Sfântul apostol Iacov, "fratele Domnului" trebuie zugrăvit în chipul unui bătrân (cu părul creț), cu barba lungă, ținând în mână un sul înfășurat, însemnul propovăduirii sale apostolice.

Când este zugrăvit în ceata sfinților ierarhi, poartă zicerea (din rugăciunea amvonului): "Cel ce binecuvântezi pe cei ce Te binecuvântează, Doamne, și sfințești pe cei ce nădăjduiesc întru Tine..."

Pr. V. Ungureanu - Liturghia Sfântului Iacob în cultul creştin

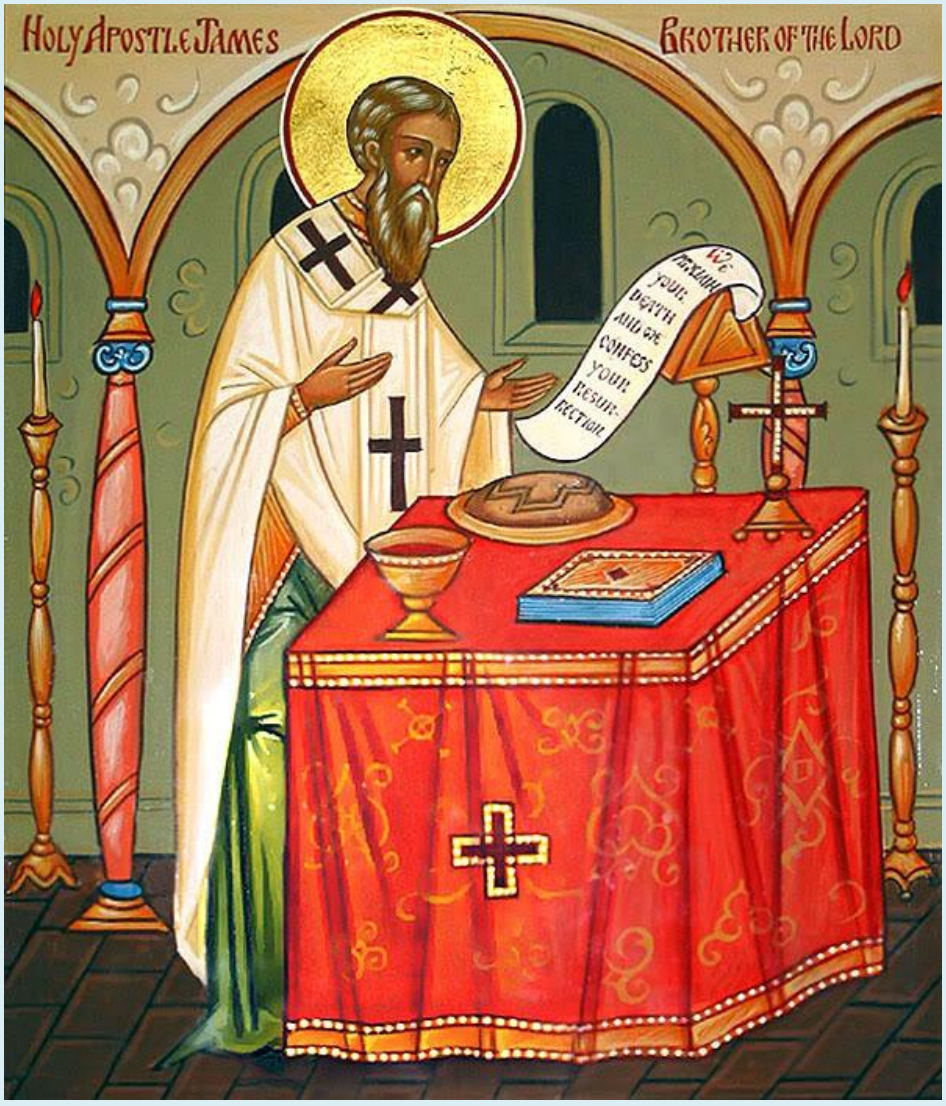

Introducere

Sfânta Liturghie, coroana cultului creştin, a constituit, de-a lungul veacurilor, un obiect de seamă al meditaţiilor şi studiilor teologice. În acest scop, au apărut numeroase lucrări şi studii care, după ruperea unităţii bisericeşti, au îmbrăcat veşmântul interpretărilor confesionale. În preocupările liturgiştilor contemporani care s-au dedicat strădaniilor depuse pe multiple planuri pentru refacerea unităţii bisericeşti, Sfânta Liturghie ocupă, drept urmare, un loc de frunte.

Ca centru al cultului creştin, Sfânta Liturghie depăşeşte, prin roadele sale, dimensiunile de timp şi spaţiu: „Cea mai bună modalitate de a înţelege Liturghia euharistică - spune un teolog ortodox - este de a o privi ca o cale sau o procesiune. Este calea prin care Biserica intră în dimensiunea împărăţiei. Noi folosim acest cuvânt dimensiune, pentru că el pare cel mai

potrivit pentru a indica modalitatea sacramentală a intrării noastre în viaţa lui Hristos cel înviat”.

Încercând să stabilească timpul când s-a săvârşit pentru prima dată Sfânta Liturghie, cercetătorii, care poartă întotdeauna răspunderea faţă de adevăr şi faţă de Biserică, consideră că ***„cea dintâi Sfânta Liturghie a săvârşit-o în chip văzut însuşi Domnul nostru Iisus Hristos, la Cina cea de Taină. Nu trebuie să uităm că şi acum Hristos Domnul este Cel ce săvârşeşte în chip nevăzut Liturghia. Prin urmare, Liturghia este de la Hristos, în ceea ce priveşte sâmburele şi momentul ei principal”.***

Sfânta Liturghie, care este „cea mai mare rugăciune şi anume marea rugăciune sau rugăciunea prin excelenţă a Bisericii, apare ca manifestare cultică fundamentală (a Bisericii) din primele zile ale creştinismului. Cei dintâi creştini ***„în fiecare zi stăruiau într-un cuget în templu şi, frângând pâinea în casă, luau împreună hrana întru bucurie şi întru curăţia inimii” (Fapte II, 46).*** De bună seamă, Sfinţii apostoli au fost cei care au dat primele îndrumări privind săvârşirea Sfintei Liturghii, aşa cum face, de exemplu, Sfântul apostol Pavel în prima sa epistola către Corinteni, cap. XI, vers. 23.

Privite în lumina dezvoltării lor, dintre Liturghiile care se săvârşesc în vremea noastră în Bisericile creştine, cea mai veche este aceea pusă sub numele Sfântului Iacob, primul episcop al Bisericii din Ierusalim.

Aşa cum s-a remarcat, Liturghia Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului, este „cel mai preţios şi mai vechi monument de literatură liturgică”. Conform părerii generale,Sfântul apostol Iacob „a fixat, pe temeiuri apostolice, sâmburele acestei opere în Biserica din Ierusalim”.

Sfânta Liturghie săvârşită în vremea Sfinţilor apostoli s-a dezvoltat ulterior sub două variante:

⇒ *Liturghia Sfântului Iacob, care constituie obiectul prezentării noastre, şi*

⇒ *Liturghia Sfântului Marcu, aceasta din urmă fiind întrebuinţată în întreaga Biserica Alexandrina, până la răspândirea monofizitismului în părţile Egiptului.*

Autorul Liturghiei

Înainte de a prezenta originea, dezvoltarea şi aria de răspândire a Liturghiei Sfântului Iacob, socotim că nu este de prisos să prezentăm câteva date privind viaţa şi activitatea Sfântul Iacob, considerat de tradiţie ca autor al acestei Liturghii.

Sfântul Iacob cel mic sau fratele Domnului, cunoscut şi sub numele de Iacob cel drept, este amintit în Noul Testament de mai multe ori.

Din Evanghelia de la Matei, reţinem faptul că Domnul nostru Iisus Hristos a avut un frate, cu numele de Iacob. ***„Au nu le numeşte mama lui Maria şi fraţii (verii) Lui Iacob şi Iosif şi Simon şi Iuda”? (Matei XIII, 55).*** Acelaşi adevăr este confirmat şi de Sfântul Evanghelist Marcu la VI, 3.

Dar din textele scripturistice rezultă că „sub denumirea de „fraţi ai Domnului” sunt citaţi patru inşi: Iacob şi Iosif, Simon şi Iuda; că aceşti „fraţi ai Domnului” se găsesc în diferite împrejurări împreună cu Maica Domnului, în preajma Mântuitorului; că ei niciodată nu sunt numiţi fii ai Mariei, mama lui Iisus; că denumirea de „fraţi ai Domnului” niciodată nu este dată de evanghelişti, care reproduc doar ceea ce ziceau iudeii, care nu credeau în Mântuitorul, pe care ei Îl numeau şi-L socoteau „fiu al teslarului”; că singur Iisus este numit, chiar de iudeii care nu credeau în El, Fiul Mariei, chiar atunci când, împreună cu El, sunt enumeraţi şi citaţi şi „fraţii Lui” care formau un grup aparte şi deci nu sunt fiii Mariei, mama lui Iisus.

Un lucru e cert şi deplin atestat de textele evanghelice, că doi dintre „fraţii Domnului”: Iacob cel mic şi Iosif nu sunt fraţi drepţi ai Mântuitorului, ca fii ai Sfintei Fecioare, ci sunt fii ai acestei Marii a lui Cleopa, care se găseşte în preajma Domnului atât la Răstignire cât şi la înviere.

Spre deosebire de concepţia catolică, după care Iacob al lui Alfeu şi Iacob fratele Domnului ar fi una şi aceeaşi persoană, teologia ortodoxă socoteşte că cei doi sunt persoane deosebite.

După cum spune Sfântul apostol Pavel, Sfântul Iacov fratele Domnului este unul dintre cei cărora Mântuitorul s-a arătat, separat, după înviere (I Corinteni XV, 7); iar după tradiţia consemnată de istoricul Eusebiu, Mântuitorul însuşi, împreună cu apostolii, l-a aşezat pe Sfântul Iacob episcop al Ierusalimului, fiind hirotonit chiar de Sfinţii apostoli. El era unul dintre cei trei (Iacob, Petru şi Ioan) cărora Mântuitorul, după înviere, le-a acordat „darul ştiinţei”, pe care ei l-au comunicat şi celorlalţi apostoli, iar aceştia celor şaptezeci de ucenici, dintre care unul era Barnaba.

Când Sfântul Petru este eliberat din închisoarea de la Ierusalim, spune fraţilor să încunoştiinţeze despre aceasta pe Iacob (Fapte XII, 17). Sfântul apostol Pavel îl vizitează, atât în cursul primei sale călătorii la Ierusalim (Galateni I, 18-19), cât şi în timpul ultimei sale călătorii misionare (Fapte XXI, 18).

A avut un rol de căpetenie laSinodul apostolic de la Ierusalim (Fapte XV, 13-2l), fiind unul dintre „stâlpii” Bisericii de acolo (Galateni II, 9). Ducea o viaţă sfântă şi virtuoasă, trăind în smplitate şi sărăcie, pentru care chiar iudeii îl stimau, dându-i supranumele de „Cel drept” (Justus).

După părerea majorităţii exegeţilor, el este şi autorul epistolei sobornicești care îi poartă numele, între cărţile Noului Testament.

În anul 62 (sau 63), când procuratorul Iudeii, Festus, murise, iar succesorul său, Albinus, nu-şi luase încă postul în primire, profitând de aceasta, arhiereul Ananias l-a judecat pe Sfântul Iacob şi l-a condamnat la moarte prin lapidare. Fiind urcat pe platforma templului şi obligat să renege credinţa în Hristos, Sfântul Iacob predică, dimpotrivă, cu putere, pe Cel răstignit; fiind aruncat de acolo, a căzut jos, a îngenunchiat şi se ruga pentru iertarea ucigaşilor săi; iudeii au început să-l lovească cu pietre, iar pentru că încă nu murise, unul din ei i-a spart capul cu o măciucă. Aşa s-a stins, ca martir, primul episcop al Ierusalimului. Biserica Ortodoxă îl pomeneşte în calendarul ei la 23 octombrie.

Locul de obârşie. Răspândirea

Documentele în care găsim formele vechi ale Liturghiei Sfântului Iacob. Liturghia atribuită Sfântului Iacob este, fără îndoială, Liturghia creştină cea mai veche,. Liturghia Bisericii primare din Ierusalim. Mărturii directe şi indirecte şi mai ales Tradiţia bisericească atribuie, în unanimitate, Liturghia care se oficia în Biserica de la Ierusalim Sfântului Iacob, care este autor cel puţin pentru „începuturile şi contururile ei”.

În vederea stabilirii originii Liturghiei Sfântului apostol Iacob, vom spune mai întâi că ea este cunoscută şi sub denumirea de Liturghia Bisericii din Ierusalim, căci de acolo a plecat prima ei formă, pe care după aceea au luat-o ca model toate Bisericile locale de mai târziu.

Originea ierusalimiteană a acestei Liturghii este atestata nai ales în aşa-numita „Liturghie clementină”, descrisă în cartea a opta a Constituţiilor Apostolice, care nu este decât una dintre formele vechi, locale, în care ni s-a transmis Liturghia Sfântului Iacob. Într-una din ecteniile acestei Liturghii, primul episcop pomenit nominal, pentru care Biserica se roagă, este „episcopul nostru Iacob şi parohienii lui”. Este vorba de Sfântul Iacob, primul episcop al Ierusalimului, care fără îndoială este cel mai indicat să fi avut un rol de seamă în alcătuirea unei prime Liturghii, folosită de colegiul tuturor apostolilor, mai întâi la Ierusalim, de unde au dus-o cu ei în toate Bisericile locale înfiinţate şi organizate de ei, după dispersarea din Ierusalim, pentru predicarea Evangheliei.

De la Ierusalim, Liturghia Bisericii primare a fost transplantată mai întâi prin Sfântul Pavel şi ucenicii săi la Antiohia, care va deveni în curând cel nai important centru misionar al creştinismului şi cel mai important centru cultural şi politic al Imperiului roman de răsărit din primele trei-patru secole. Aici, ea a primit de fapt, o dezvoltare treptată, datorită influenţei şi prestigiului cultural-bisericesc şi politic al Antiohiei, s-a răspândit, treptat, în întreg cuprinsul patriarhatului Antiohiei, adică în toată Siria şi Asia Mică. Ea a devenit, cu alte cuvinte, Liturghia reprezentativă a ritului liturgic pe care îl numin „antiohian".

Din nefericire, manuscrisele cele mai vechi care păstrează rânduiala acestei Liturghii provin abia din sec. X-XII şi ele ne transmit o formă mult evoluată a ei, cu dezvoltări şi influenţe provenite de la Liturghiile mai noi, formate între timp. Formă veche a ei, care era în uz aproximativ prin sec. IV-V, se poate reconstitui însă, parţial, cu ajutorul unor documente literare din această epocă, în care găsim descrieri sau explicări ale ei. Astfel, cea mai completă descriere, cu textele rugăciunilor rostite de preot (arhiereu) şi ale ecteniilor rostite de diacon, este cea din Constituţiile Apostolice, amintite mai înainte, care reprezintă, de fapt varianta cea mai pură şi fidelă a ritului aritiohian, a cărei descriere se datoreşte unui autor necunoscut, de origine siriană, de prin a doua jumătate a sec. al IV-lea, identificat de unii cu ereticul Eunomie. Ea ea are avantajul că, spre deosebire de formele mai târzii ale Liturghiei Sfântul Iacob transmise în manuscrise, oglindeşte o formă care era uzuală prin părţile Siriei spre sfârşitul sec. al IV-lea şi a rămas nemodificată.

O altă variantă, tot siriană şi tot atât de dezvoltată, dar probabil puţin mai târzie (începutul sec. al V-tea) decât cea de mai înainte, este Liturghia descrisă într-o altă rânduială bisericească veche, care poartă denumirea de „Testamentum Domini (nostri Jesu Christi)".

Pe la mijlocul sec. al IV-lea (348), la Ierusalim, Sfântul episcop Chiril descrie şi explică, în Cateheza ultimă din cele 13 ale sale (Cateheza a V-a mistagogică),Liturghia credincioşilor, aşa cum se oficia ea prin acele părţi atunci, adică tot o formă a vechii Liturghii a Sfântului Iacob.

Acelaşi lucru face, pe la începutul sec. al V-lea, episcopul Teodor al Mopsuestiei (t 428) în Catehezele sale baptismale, explicând Liturghia sirienilor răsăriteni.

Texte izolate din rugăciunile aceleiaşi Liturghii şi menţiuni sau aluviuni incidentale la forma ei de la Antiohia spre sfârşitul sec. al IV-lea găsim şi în unele din Omiliile exegetice ale Sfântului Ioan Gură de Aur, iar pentru forma folosită prin părţile Asiei Mici, cam în aceeaşi vreme, ne dau informaţii şi unele

din canoanele (în special can. 19) sinodului local de la Laodiceea, ţinut între 362-381.

Fericitul Ieronim (t 420) citează, în greceşte, o expresie din Liturghia Sfântului Iacob: „Sacerdotum quottdie ora concelebrant, quod în lingua nostra dicitur qui solus es sine peccato”.

Liturghia Sfântului Iacob a fost cea mai răspândită dintre Liturghiile vechi. În secolele IV şi V era folosită aproape în tot Răsăritul (Siria, Palestina, Asia Mică) şi apoi în Grecia.

La sfârşitul sec. al VII-lea, Părinţii sinodului quini-sext (can. 32) o amintesc ca pe, Liturghia normală a Răsăritului creştin, concurată fiind numai de cea a Sfântului Vasile. Precum vom arăta puţin mai târziu, din ea au derivat toate Liturghiile ulterioare folosite azi la Sirienii de vest şi de est.

În Asia Mică şi Grecia ea a dat naştere Liturghiilor mai noi, a Sfântului Vasile cel mare şi cea a Sfântului Ioan Gură de Aur (Liturghiile bizantine), care i-au luat curând locul. În Ierusalim era încă în întrebuinţare în sec. al IX-lea, iar în restul Orientului ortodox (Siria apuseană şi cea răsăriteană) s-a menţinut până prin sec. XII, după care a fost înlocuită definitiv, la ortodocşi cu Liturghiile bizantine.

Versiunile vechi ale Liturghiei Sfântului Iacob şi Liturghiile derivate din ele

Limba originală în care s-a săvârşit de la început Liturghia Sfântului Iacob a fost cea grecească. Dar începând cel puţin de prin sec. III-IV, în regiunile cu populaţie de origine siriană, ea a început să fie tradusă şi folosită şi în limba siriacă, pentru populaţia de la sate, care nu ştia greceşte, iar la oraşe se săvârşea mai departe, în greceşte.

După despărţirea Bisericilor monofizite şi nestoriene (după 451), redacţia grecească a rămas să fie folosită numai de către ortodocşii din vechile patriarhate, al Ierusalimului şi al Antiohiei (numiţi de către monofiziţi şi melchiţi, adică partizani ai împăratului de la Bizanţ); aceştia au tradus-o şi ei în limba siriacă veche, întrebuinţând-o până prin sec. XII-XIII, când au adoptat Liturghiile mai noi, de rit bizantin.

A existat, de asemenea, o traducere armeană a Liturghiei Sfântului Iacob, făcută în prima jumătate a sec. al IV-lea, de către Sfântul Grigore Luminătorul, fie după originalul grecesc, fie după traducerea siriacă, întrebuinţată pe atunci în

părţile Cezareei Capadociei, unde a fost folosită până către sfârşitul secolului al V-lea.

Din redacţia greacă a Liturghiei Sfântului Iacob derivă cele două Liturghii ortodoxe de azi (cea a Sfântului Vasile şi cea a Sfântului Ioan), precum şi Liturghia Bisericii armene.

Din epoca în care Liturghia Sfântului Iacob a fost înlocuită definitiv cu Liturghiile de rit bizantin (a Sfântului Vasile şi ce a Sfântului Ioan), redacţia greacă a acestei Liturghii a devenit de fapt o Liturghie moartă. Astăzi ea se oficiază numai în unele biserici de limba greacă, o singură dată pe an, şi anume la ziua pomenirii Sfântului Iacob, fratele Domnului (23 octombrie), ori în duminica cea mai apropiată de această dată; la Ierusalim ea se oficiază şi în prima duminică de după Crăciun, când se face pomenire şi despre Sfântul Iacob între rudele apropiate ale Mântuitorului.

O şansă mai mare de supravieţuire a avut versiunea siriacă a Liturghiei Sfântului Iacob. Ea se păstrează şi se foloseşte încă, sub acelaşi nume, la sirienii iacobiţi (monofiziţi) din fostul patriarhat al Antiohiei şi cel al Ierusalimului, care, în sec. al V-lea, s-au organizat în Biserica separată, despărţindu-se de trunchiul Bisericii ecumenice după sinodul de la Calcedon. Iacobiţii o folosesc încă în vechea siriacă, în care a fost tradusă încă din sec. al IV-lea (azi o limbă moartă), păstrând forma în care ea se oficia la vremea despărţirii de Biserica din Constantinopol, dar adoptând unele particularităţi caracteristice doctrinei lor, cum este, de exemplu, adaosul „Cel ce te-ai răstignit pentru noi”, din textul trisaghionului.

Liturghia siriacă a Sfântului Iacob se întrebuinţează şi la sirienii răsăriteni din Malabar (India), precum şi la maroniţii din Liban, care au adoptat erezia monotelită, iar din sec. al XVI-lea sunt uniţi cu Roma, primind multe influenţe latine în cultul şi Liturghia lor.

Aceeaşi Liturghie şi tot în limba siriacă a rămas şi în folosinţă sirienilor răsăriteni sau nestorieni persani (numiţi şi chaldeeni) din Iran (Persia de altădată), Curdistan şi Malabar (în sudul Indiei) şi chaldeenii uniţi (numiţi şi creştini de rit chaldeean). Toţi aceştia au pus însă Liturghia lor sub numele primilor misionari creştini din aceste părţi, numind-o Liturghia Sfinţilor apostoli Addai şi Mari; (Maris), care sunt intemeietorii Bisericii din Edesa şi Seleucia (Addai sau Tadeu este unul dintre cei 10 ucenici, iar Marij este discipolul lui).

Manuscrise, ediţii şi traduceri româneşti ale Liturghiei greceşti a Sfântului Iacob

Din nefericire nu ni s-a păstrat nici un manuscris care să ne fi transmis forma sau rânduiala şi textele rugăciunilor Liturghiei Sfântului Iacob, în forma ei veche, din primele trei secole.

Precum am spus, abia din textele citate şi explicate în Rânduielile bisericeşti (Constituţiile Apostolice şi Testamentum Domini) şi în Catehezele mistagogice sau în Omiliile baptismale, amintite mai înainte, ne putem face o idee aproximativă despre formele locale ale acestei Liturghii din diferitele părţi ale creştinătăţii, în secolele IV-V.

Înainte de a prezenta rânduiala Liturghiei Sfântului Iacob, aşa cum se săvârşeşte astăzi în Biserica greacă, vom prezenta mai întâi manuscrisele care ne-au transmis textul grecesc al Liturghiei Sfântului Iacob, în forma ei evoluată, apoi ediţiile acestei Liturghii şi câteva studii mai importante apărute în teologia românească, consecrate Sfintei Liturghii.

Comparând Liturghia Sfântului Vasile cel mare cu aceea a Sfântului Iacob şi având în vedere variantele siriace ale Liturghiei sirienilor iacobiţi şi ale nestorienilor persani, care s-au desprins de Biserica Ortodoxă după Sinodul IV ecumenic (Calcedon, 451), ajungem la concluzia că Liturghia Sfântului Iacob a fost fixată în scris de timpuriu, cel puţin la sfârşitul secolului al IV-Iea şi începutul secolului al V-lea.

a. Cele mai vechi manuscrise care ne transmit textul acestei Sfintei Liturghii datează însă din secolele X-XII şi ele consemnează stadiul deja evoluat al acestei Liturghii, când ea primise multe influenţe din partea Liturghiilor bizantine. O traducere siriacă a Liturghiei Sfântului Iacob, atribuită lui Iacob de Edesa, care se păstrează într-un codice din secolul al VIII-lea, ne ajută să facem o reconstituire aproximativă a textului grecesc din acea epocă. Textul cel mai vechi se păstrează în codicele grec. 177 al bibliotecii Universităţii din Messina (în Sicilia), din secolul al X-lea, (rulou de pergament). Copii similare cu aceasta se afla în codicele Supli. gr. 476 al Bibliotecii Naţionale din Paris, sec. al XV-lea, în codicele gr. 1039 (1040) al Bibliotecii Mănăstirii Sfintei Ecaterina din Sinai (sec. XIV), cum şi într-un codice al Bibliotecii Mănăstirii Hilandar din Sfântul Munte. După aceste manuscrise, au publicat textul acestei Liturghii, savanţii liturgisti J. A. Assemani, Codex liturgicus Ecclesiae unioersae, Roma, 1752, V, p. 68-99 şi C. A. Swainson, The greek Liturgies chiefly from original authorities, Cambridge, 1884, p. 214-332.

Alt text vechi al Liturghiei se păstrează în codicele din secolul al XI-lea al Bibliotecii din oraşul Rossano din Calabria, care stă la baza ediţiei publicate în 1560 de către C. Morelius, apoi de către H. Daniel, Swainson, A. Petrowsky şi

apoi de F. E. Brightman, după o copie asemănătoare din Biblioteca Naţională Paris, sub nr. 2509 (sec. XV).

Codicele din Rossano provine din Antiohia, iar cel din Messina, probabil, din Ierusalim.

Se păstrează însă şi codici de mai târziu, în diferite biblioteci, din Roma (Vatican gr. 1970, pergament din sec. XIII), Oxford (Bibl. Bodleiana, Miscelaneu gr. 134, sec. XVI), Cairo (Bibi. Patr. Ortodoxe), s. a. Codicele de la Biblioteca Sfântului Mormânt din Ierusalim, nr. 321, aparţine secolului al XVI-lea.

b. Prima ediţie tipărită a Liturghiei Sfântului Iacob, în greceşte, a apărut la Paris, în anul 1560, în tipografia lui Guil Morelius. Textul grecesc, însoţit şi de o traducere latină, făcută de Gentianus Hervet, a fost publicat de canonicul Jean de Saint Andre, în colaborare cu Clauda de Sainctes, care avea să ajungă, ulterior, episcop. Fronte Ducaeus, retipări la Paris, în 1624, Liturghia Sfântului Apostol Iacob, în greceşte. J. A. Assemani, în marea sa colecţie de texte liturgice cu titlul Codex liturgicus Ecclesiae unioersae, vol. V (Roma, 1752) p. 68-99, a tipărit şi textul grecesc al Liturghiei Sfântului Iacob, după manuscrisul din Messina, amintit mai înainte.

O altă ediţie mult citată este cea a liturgistului englez C. A. Swainson, The greek Liturgies chiefly from original authorities, Cambridge 1884, p. 214-332 (după manuscrisele din Messina, Rossano şi Paris menţionate mai înainte).

O mai bună ediţie critică a tipărit alt liturgist englez, profesorul F. E. Brightman de la Oxford, în colecţia sa: Eastern Liturgies, Oxford, 1896, p. 31-68. Ea are la bază textul din cod. gr. 2509 din Biblioteca Naţională Paris (sec. XIV).

Dintre ediţiile mai vechi mai amintim pe cea a arhiepiscopului Dionisie Latas de Fante, intitulată Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului, slăvitului apostol Iacob, fratele Domnului şi primul episcop al Ierusalimului, editată cu rânduieli şi însemnări (în grec), Aante, 1886.

În secolul nostru, mai multe ediţii ale textului grecesc al Liturghiei Sfântului Iacob, destinate unele pentru studii, altele pentru serviciul liturgic, a publicat profesorul grec şi arhiepiscop de Atena, Hrisostom Papadopulos: Dumnezeiasca Liturghie a Sfântului Iacob, fratele Domnului (în grec.), Atena, 1912, (în 1976 a X-a ediţie); ele au la baza textul grecesc cel mai vechi ajuns la noi, şi anume cel din cele două manuscrise din Messina şi de la Rossano. Un studiu separat despre această Liturghie, publicase acelaşi mai înainte (Ierusalim 1901), cu titlul: Despre Liturghia Sfântului Iacob (în grec.), retipărit apoi la Atena 1902,

cu titlul Despre Liturghia apostolică a Sfântului Iacob, fratele Domnului (în grec).

Cea mai nouă şi mai bună ediţie critică a textului grecesc, precedată de studiu introductiv şi însoţită de o traducere latină, este cea tipărită de Ch. Mercier, cu titlul La liturgie de Saint Jacques, Paris, 1946 (col. „Patrologia Orientalis", XXVI, fâşc. L). Prima traducere românească a textului acestei Liturghii a publicat-o liturgistul T. Tarnavschi, în cadrul studiului sau Despre cele mai însemnate liturgii ale Bisericii Orientale, în rev. „Candela", an 1892, p. 328-335, 391-402; 455-466. Alta, mai nouă, a publicat-o Pr. Al. Ionescu în rev. „Glasul Bisericii", XXII (1963), nr. 7-8, p. 663-683.

Rânduiala Liturghiei greceşti a Sfântului Iacob

Rânduiala Liturghiei Sfântului Iacob, aşa cum se oficială ea, în vremea noastră, în Biserica greacă, a cunoscut unele influenţe, în special din partea Liturghiilor bizantine. Prezentând rânduiala Liturghiei Sfântului Iacob, aşa cum se oficiază în Biserica greacă, vom observa lesne care sunt aceste influenţe şi vom desprinde, comparativ, asemănările şi deosebirile dintre această Liturghie şi Liturghiile de rit bizantin.

Pregătirea Sfintelor Daruri se face la proscomidiar. Apoi, preotul vine în faţa Sfintei Mese, uşile împărăteşti fiind închise, şi zice în taină o rugăciune pentru iertarea păcatelor, după care deschide uşile împărăteşti şi rosteşte cu voce tare formula doxologică în cinstea Sfintei Treimi: „Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, luminii celei întreite şi unice a Dumnezeirii, cea care este una în Treime şi care se împarte fără să se despartă. Căci, Treime, Dumnezeu cel Unul Atotţiitorul, cerurilor spun slava Lui, iar pământul, stăpânirea şi marea putere a Lui şi toată făptura văzută şi nevăzută, pururea vesteşte mărirea Sa. Că Lui se cuvine slava, puterea, gloria şi mărirea; acum şi pururea şi tn vecii vecilor". Aceasta este, de fapt, formula de binecuvântare pentru începutul slujbei.

Urmează apoi o rugăciune pentru Biserică şi o altă rugăciune pentru cădire. Preotul cădeşte Sfânta Masă, da Sfântă Evanghelie diaconului şi fac amândoi vohodul cu Evanghelia, cântând împreună „Unule Născut". Ajungând în mijlocul bisericii, diaconul lasă Sfânta Evanghelie pe amvon (tetrapodul din mijlocul bisericii) şi intră în sfântul altar. În timp ce preotul zice, în taină, rugăciunea intrării şi a trisaghionului, diaconul zice - cu faţa spre credincioşi - o scurtă ectenie. Urmează cântarea trisaghionului (Sfinte Dumnezeule).

Diaconul cădeşte, iar preotul zice, în taină, rugăciunea cădirii. După trisaghion se citeşte Apostolul, de pe amvonul din mijlocului bisericii, apoi diaconul zice o ectenie, care se aseamănă cu ectenia întreită şi cu aceea de la Litia din ritul

bizantin. În acest timp, preotul citeşte rugăciunea Evangheliei, care este, de fapt, rugăciunea din ritul ortodox (Străluceşte în inimile noastre…).

Diaconul citeşte Sfânta Evanghelie, după care preotul predica de pe amvonul aşezat în mijlocul bisericii. Merge apoi în sfântul altar şi, în timp ce diaconul rosteşte ectenia a treia, care cuprinde şi ectenia de cerere din ritul bizantin, preotul citeşte în taină o nouă rugăciune a Evangheliei. Ecfonisul pe care-l rosteşte preotul este asemănător cu acela dinaintea heruvicului din ritul bizantin, (Ca sub stăpânirea Ta totdeauna fiind păziţi…), după care diaconul rosteşte o formulă care ne aminteşte de momemtul concedierii de odinioară a catehumenilor din biserică: „Nici unul dintre catehumeni, nici unul dintre cei neiniţiaţi, nici unul dintre cei care nu pot să se roage împreună cu noi.. Credincioşii, cântă heruvicul „Să tacă tot trupul" (cântat şi la Liturghia Sfântului Vasile, din ritul bizantin, în sâmbăta din Săptămâna Patimilor), în timp ce diaconul şi preotul fac vohodul mare, aducând Sfintele Daruri de la proscomidiar la Sfânta Masă. Când ajung în fata Sfintelor Uşi, cântarea se întrerupe, iar preotul, cu voce tare, rosteşte rugăciunea punerii-înainte a Darurilor, care nu este alta decât rugăciunea de la proscomidie, din ritul bizantin: „Dumnezeule, Dumnezeule, Cela ce pâinea cea cerească.. Aşezând Darurile pe Sfânta Masă, preotul cădeşte şi zice în taină o rugăciune. Se rosteşte, apoi, Simbolul credinţei iar preotul zice, în taină, rugăciunea păcii şi se face sărutarea păcii. Preotul zice din nou o rugăciune, a plecării capetelor, după care urmează un fel de dialog între preot şi diacon, apoi între clerici şi credincioşi, pentru binecuvântarea reciprocă necesară ca pregătire pentru săvârşirea jertfei. Acest moment se aseamănă cu dialogul dintre preot şi diacon de după intrarea Darurilor, din Liturghierul ortodox.

Apoi, diaconul rosteşte o ectenie mare, „mult mai frumoasă şi mai cuprinzătoare decât cea din ritul bizantin", în timp ce preotul citeşte, în taină, patru rugăciuni deosebite şi consecutive; a treia dintre acestea este, de fapt, rugăciunea punerii înainte a Darurilor de după Vohodul mare din Liturghia bizantină a Sfântului Vasile cel mare (Doamne Dumnezeul nostru, Care ne-ai zidit pe noi..).

Urmează formulele introductive la Anafora, cu dialogul pre-retei, care se deosebeşte de cel din ritul bizantin, doar prin mici variante verbale. Preotul citeşte, în taină, rugăciunea Sfintei Jertfe Anafora, întreruptă de ecfonisele şi răspunsurile poporului, „ca şi în ritul bizantin, dar cu o participare mai largă a poporului". Textul anaforalei seamănă mai mult cu acela din Liturghia Sfântului Vasile cel mare, mai ales dipticele, deşi rugăciunile de mijlocire încep cu pomenirea celor vii şi continuă cu pomenirea morţilor, adică invers decât în ritul bizantin.

După o ectenie rostită de diacon, urmează Rugăciunea domnească, apoi rugăciunile, formulele şi riturile premergătoare împărtăşirii, din ritul bizantin: frângerea Sfântului Trup, plinirea potirului, turnarea apei calde, o rugăciune pregătitoare, după care se face împărtăşirea clericilor şi credincioşilor şi se cântă un imn de mulţumire al credincioşilor pentru împărtăşanie (rezumat al celui corespunzător din Liturghia noastră); urmează o rugăciune a cădirii Sfintelor Daruri, ectenia şi rugăciunea plecării capetelor, citită în taină de către preot.

Rugăciunea amvonului este rostită de preot de pe amvonul din mijlocul bisericii, ca în perioada veche. Apoi, diaconul rosteşte formula de concediere: „Mergeţi cu pace", în timp ce preotul, din sfântul altar, zice în taină formula de binecuvântare finală: „S-a binecuvântat Dumnezeu, Cel ce ne binecuvântează şi ne sfinţeşte pe noi prin împărtăşirea Sfintelor şi Preacuratelor Sale Taine, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin".

Din rânduiala Liturghiei Sfântului Iacob, aşa cum se oficială în Biserica greacă, se poate constata că, în cea mai mare parte, această rânduială se aseamănă cu cea a Liturghiilor de rit bizantin. Asemănările sunt mai evidente de la sărutarea păcii până la sfârşitul Liturghiei.

Importanţa Liturghiei Sfântului Iacob în istoria cultului Bisericilor creştine răsăritene. Scurtă comparaţie cu Liturghiile răsăritene de azi.

Pentru a pune mai grăitor în lumină ce însemnătate are Liturghia Sfântului Iacob pentru cultul creştin, în general, şi al Bisericilor creştine răsăritene în special, vom prezenta pe scurt, atât trăsăturile comune cu celelalte Liturghii răsăritene, cât şi pe cele caracteristice ale acestei Liturghii, în forma ei greacă de azi şi în variantele derivate din versiunea ei siriacă, întrebuinţate în Bisericile necal-cedoniene de azi.

Ceea ce se cuvine să fie subliniat, de la început, este faptul că între Liturghiile Bisericilor vechi orientale şi cele ortodoxe (de rit bizantin) există o asemănare de structură şi concepţie, fundamentată pe unitatea de credinţă, păstrată până la anul 451, când s-a produs prima sfâşiere a unităţii bisericeşti. „Micile diferenţe de ritual sau ceremonial şi de texte sau formular, care deosebesc între ele feluritele Liturghii, sunt atât de puţin importante, încât lasă neatinsă unitatea organică a acestor Liturghii. Aceeaşi structură sau rânduială generală - aceeaşi dezvoltare, prin rituri, rugăciuni, lecturi şi imne - a ideei fundamentale care le inspiră pe toate, apropie între ele toate Liturghiile orientale.

Ca şi în Liturghiile vechi, şi în cele ortodoxe de azi, scopul a rămas acelaşi: săvârşirea Jertfei euharistice, adică Sfinţirea Darurilor şi apoi săvârşirea tainei comuniunii, adică împărtăşirea credincioşilor cu ele. Toate prezintă aceeaşi

împărţire în cele trei mari diviziuni ale slujbei, ca şi în Liturghiile ortodoxe: Proscomidia, Liturghia catehumeniior şi Liturghia credincioşilor.

În cadrul Liturghiilor Bisericilor Vechi Orientale, Proscomidia, care constituie prima parte a slujbei, are aceleaşi momente esenţiale: pregătirea spirituală-morală a liturghisitorilor, îmbrăcarea veşmintelor, pregătirea şi binecuvântarea Darurilor, acoperirea şi cădirea lor, rugăciunea de oferire şi celelalte.

În Liturghia Sfântului Iacob, Liturghia catehumeniior şi-a păstrat simplitatea sa, aşa cum era pretutindeni în Biserica primelor veacuri. Deşi n-a primit enarxa sau introducerea din prima parte a Liturghiei bizantine (până la vohodul cu Evanghelia), are comun cu aceasta: ecteniile, imnul „Unule născut", trisaghionul, vohodul cu Evanghelia, „care reprezintă probabil una dintre influenţele ritului bizantin în celelalte Liturghii", lecturile biblice şi rugăciunile de la sfârşitul Liturghiei catehumeniior.

Asemănările şi părţile comune apar mai ales la Liturghia credincioşilor: partea pre anaforală, rugăciunile pregătitoare, ieşirea cu Sfintele Daruri, cădiri, ectenii, spălarea mâinilor, sărutarea păcii şi Simbolul de credinţă niceo-constantinopolitan. Apare în plus rugăciunea vălului, pe care nu o întâlnim în ritul bizantin. „Urmează apoi marea rugăciune a Sfintei Jertfe (Anafora), nucleul original şi centrul tuturor Liturghiilor creştine, ţesută pe firul uniform al aceloraşi idei, înlănţuite în aceeaşi ordine".
Deosebirile apar la diptice (rugăciunile de mijlocire), care, în ambele Liturghii, se aşează după epicleză, dar în Liturghia Sfântului Iacob ele încep cu pomenirea celor vii, pe când în ritul bizantin încep cu sfinţii şi cu cei morţi.

Partea finală a Liturghiei Sfântului Iacob este asemănătoare cu cea din ritul bizantin. Aşadar, momentele esenţiale ale Liturghiei se găsesc „într-o formă sau alta, în toate riturile liturgice răsăritene, demonstrând încă odată originea tor comună şi descendenţa din acelaşi tip al Liturghiei primare a Bisericii, pe care l-au păstrat cu atâta scumpătate, în ciuda dezvoltării lor independente una de altă şi a condiţiilor externe deosebite, în care au evoluat după separarea lor".

În concluzie, se poate spune că Liturghia Sfântului apostol Iacob, prin vechimea ei, capătă valoare documentară, atestând modul cum s-a închegat şi s-a dezvoltat slujba fundamentală a cultului creştin. Originea sa apostolică, confirmată şi recunoscută de Tradiţia bisericească, arată grijă deosebită pe care Biserica o acordă păstrării şi propovăduirii adevărurilor de credinţă.

În forma evoluată pe care ne-au transmis-o manuscrisele, ea este o mărturie a modului cum adevărurile de credinţă, formulate sinodal şi receptate de întregul corp al Bisericii, au fost înveşmântate imnologic şi mărturisite doxologic.

Liturghia Sfântului apostol Iacob, formula cea mai veche a cultului Bisericii primelor veacuri creştine, chiar în forma ei evoluată de azi, are un pronunţat caracter trinitar. Imnele şi rugăciunile sunt consacrate prea slăvirii Sfintei Treimi. Aceasta este o nouă dovadă a vechimii acestei Liturghii şi a modului cum Biserica receptă şi exprimă cultic adevărurile sale de credinţă.

Teologii zilelor noastre vor găsi în preocupările şi strădaniile pe care le depun pentru refacerea unităţii bisericeşti un model şi, în acelaşi timp, un temei puternic al lucrării pentru unitate în Liturghia Sfântului apostol Iacob, ea însăşi mărturie şi expresie a unităţii vieţii liturgice din Biserica cea una a primelor veacuri creştine.

(Foto) Pe urmele Sfintei Maria Egipteanca, la Paraclisul „Sfântul apostol Iacob” din Ierusalim

Paraclisul cu hramul Sfântului apostol Iacob, ruda Domnului, se află în Sfânta Cetate a Ierusalimului, în partea stângă a curţii Bazilicii Sfântului Mormânt. Aici este aşezată spre închinare o icoană a Maicii Domnului, care, după tradiţie, se afla în Biserica Învierii de la Ierusalim şi pe care cuvioasa Maria Egipteanca a aşezat-o martoră în faţa lui Hristos, când a mers să se închine la Lemnul Sfintei Cruci, pentru că, din cauza păcatelor ei, o putere nevăzută o oprea să intre în Biserică.

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

© doxologia.ro

COLECȚIA ACATISTE ȘI VIEȚI DE SFINȚI

150

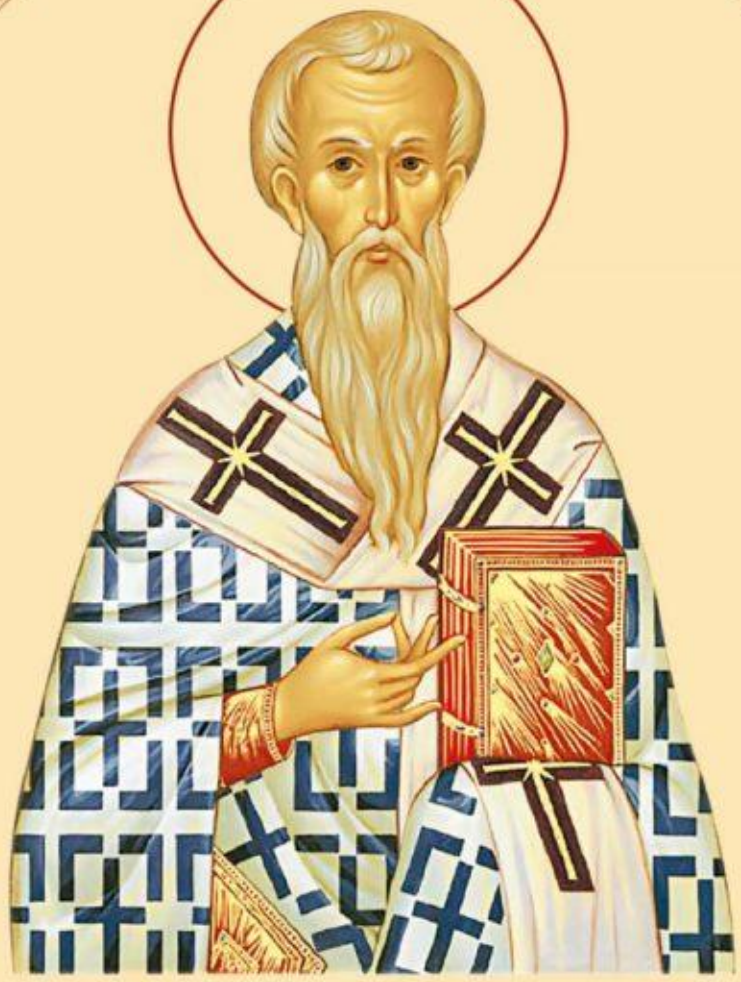

Viața și Acatistul Sfântului Apostol IACOB ruda Domnului

Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă

„Ca un ucenic al Domnului ai primit Evanghelia, Drepte; ca un Mucenic ai stăruință, îndrăznire ca un frate al lui Dumnezeu și putere de mijlocire ca un ierarh. Roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.”

Troparul Sfântului Apostol Iacob, ruda Domnului

www.editurapatriarhiei.ro
ISBN 978-973-616-476-7

Icoane

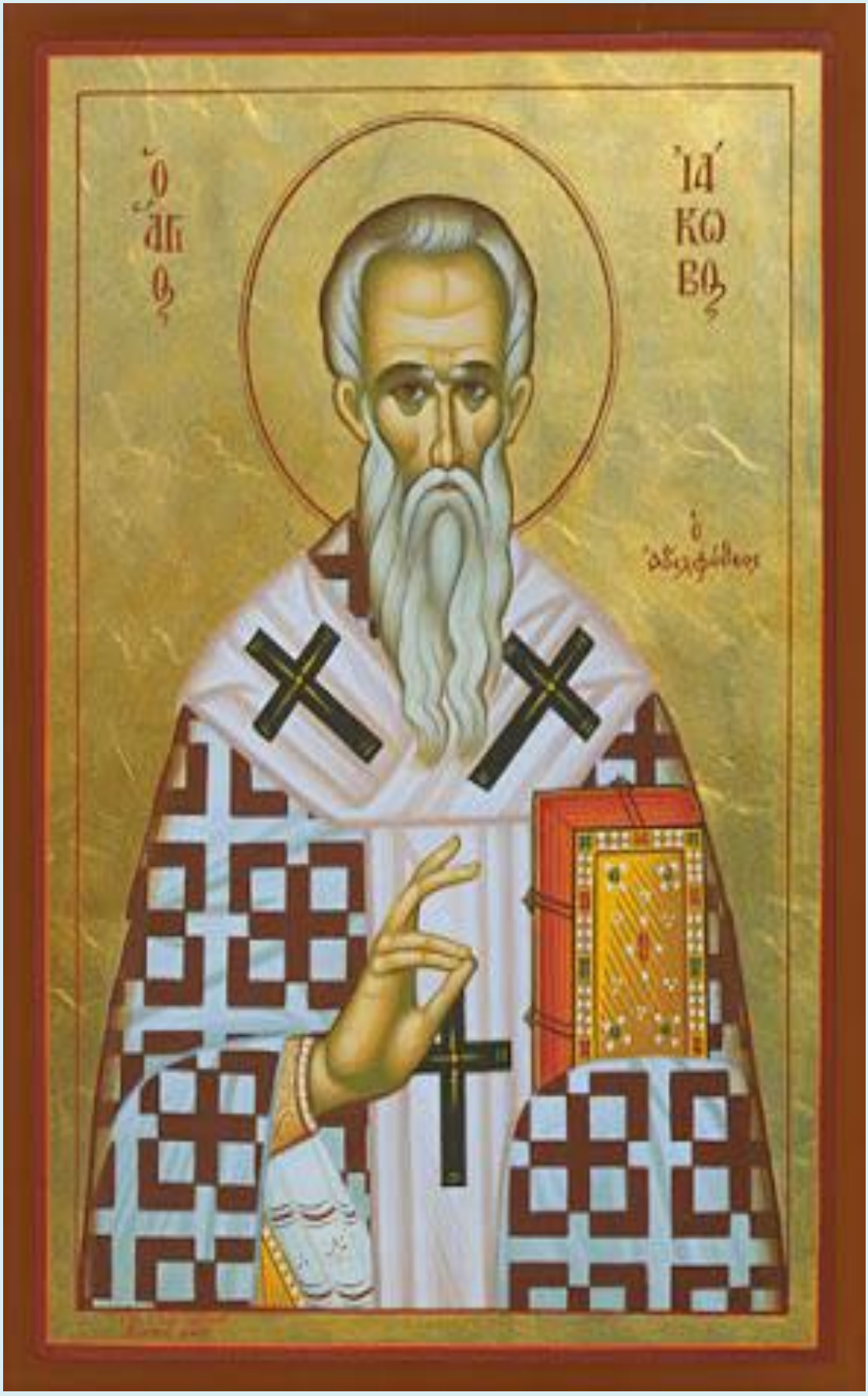

ΙΑΚΩΒΟΣ
ὁ ἀδελφό-
θεος

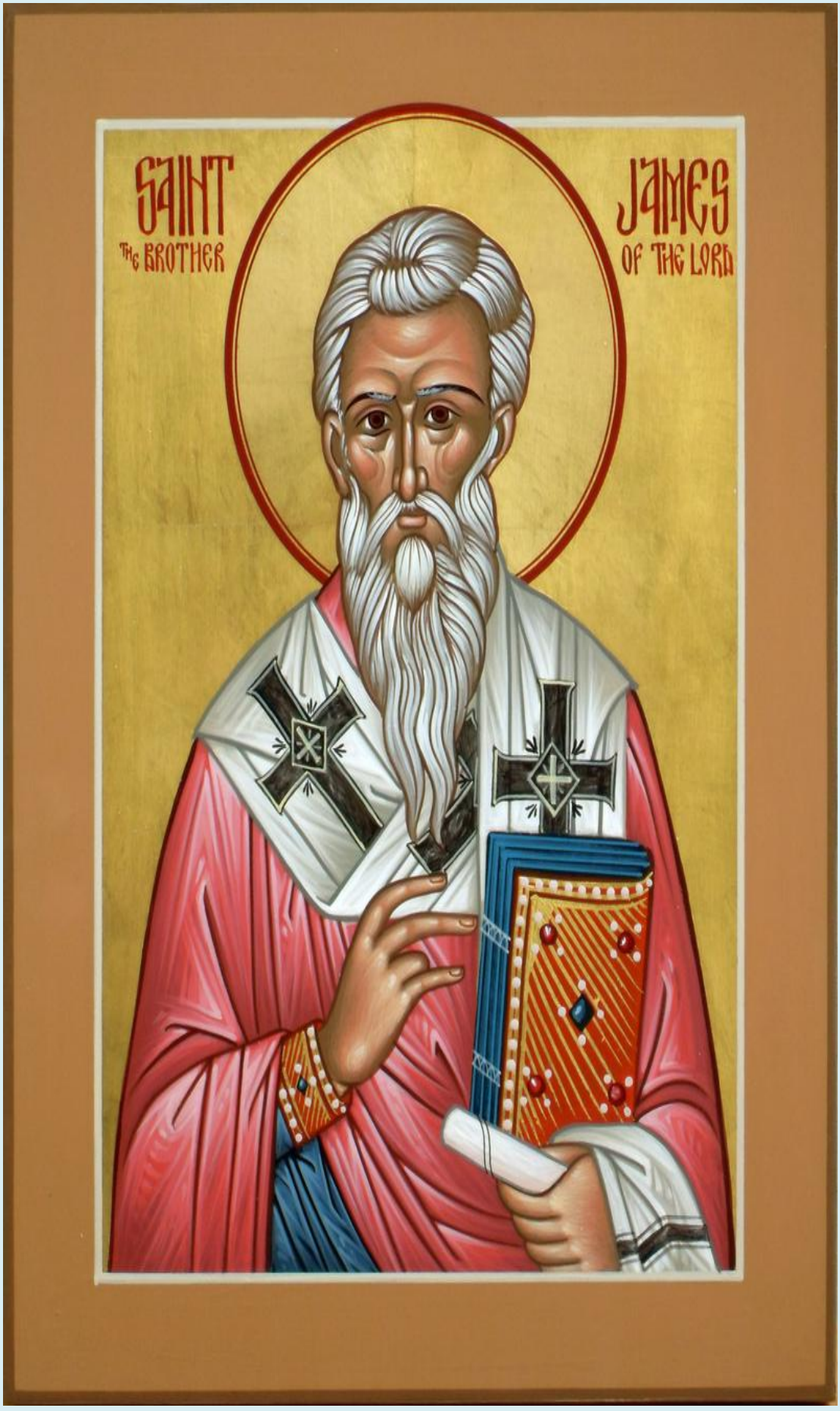
SAINT
JAMES
THE BROTHER
OF THE LORD

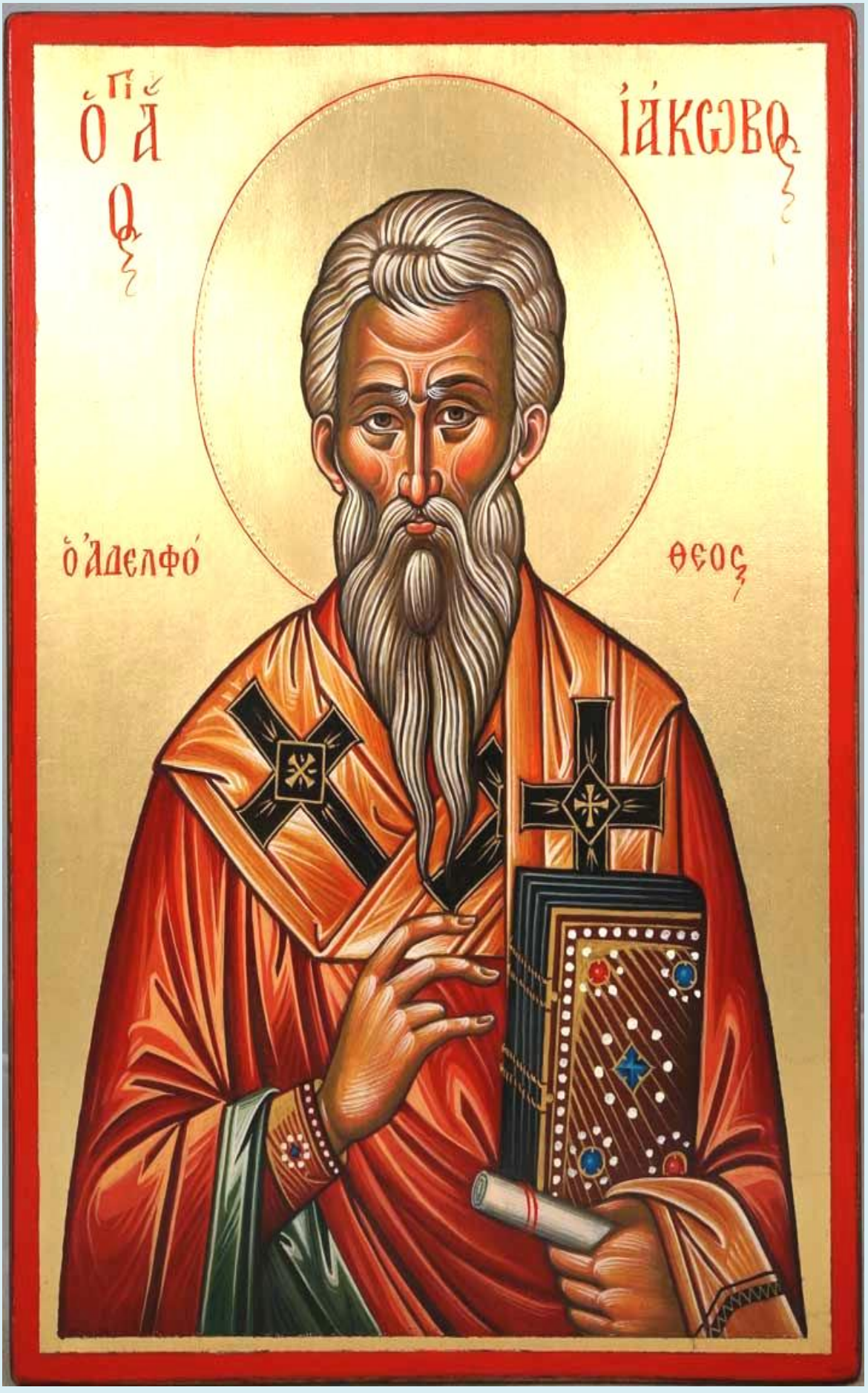
Ὁ Ἅ
Θς
Ἰάκωβος
ὁ ἀδελφό
θεος

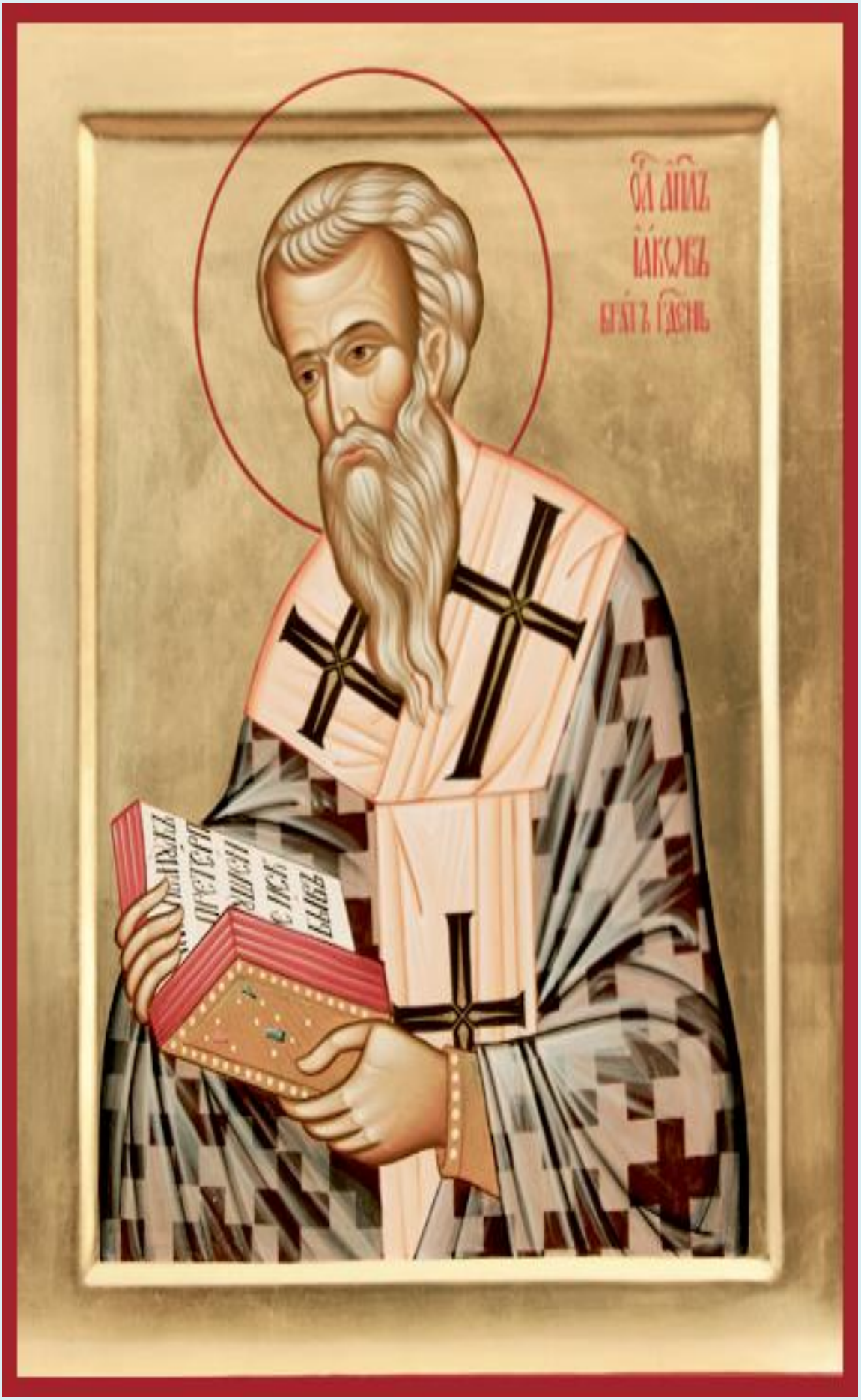

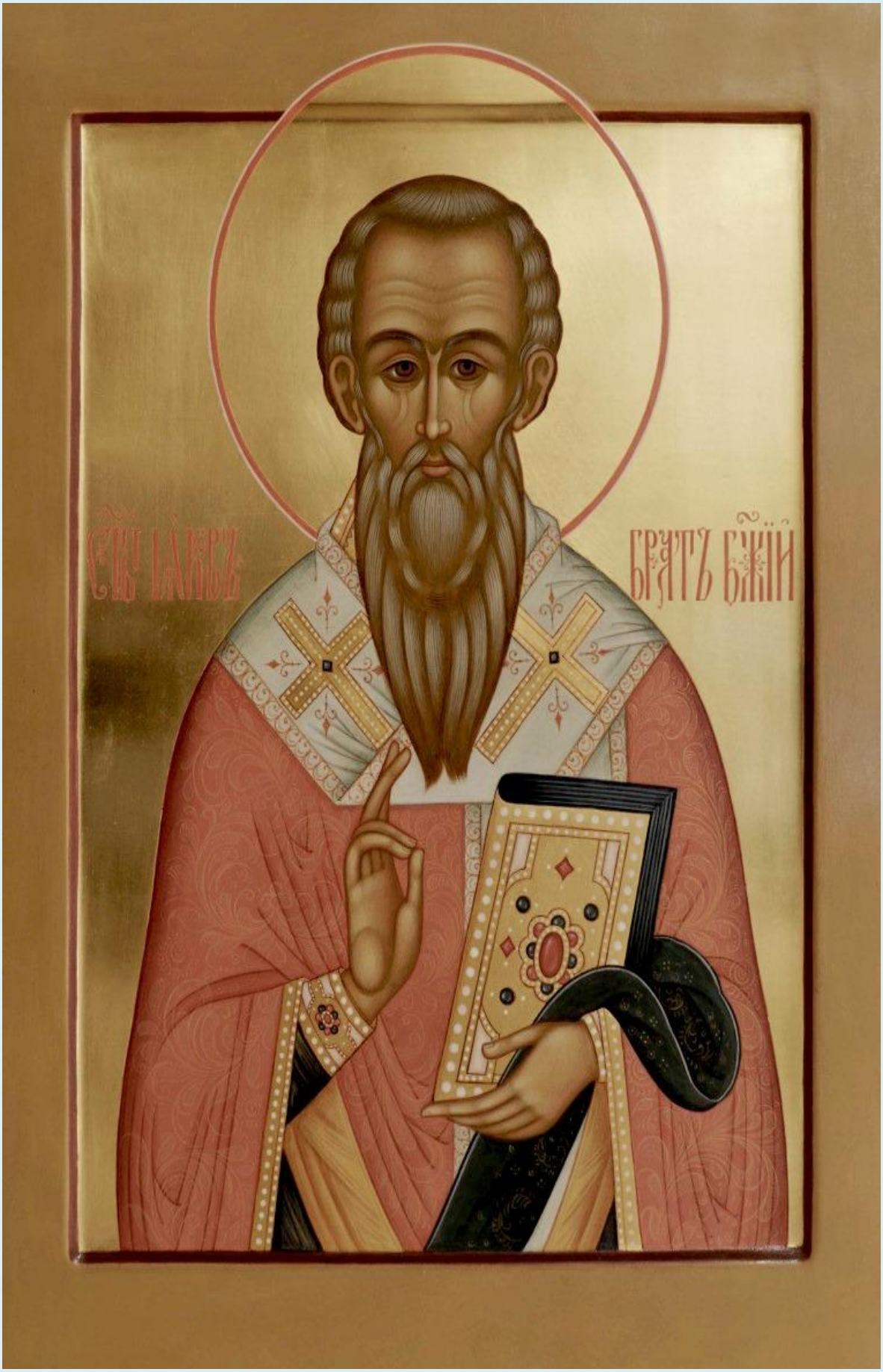
СВ ІАКОВЪ
БРАТЪ БЖІЙ

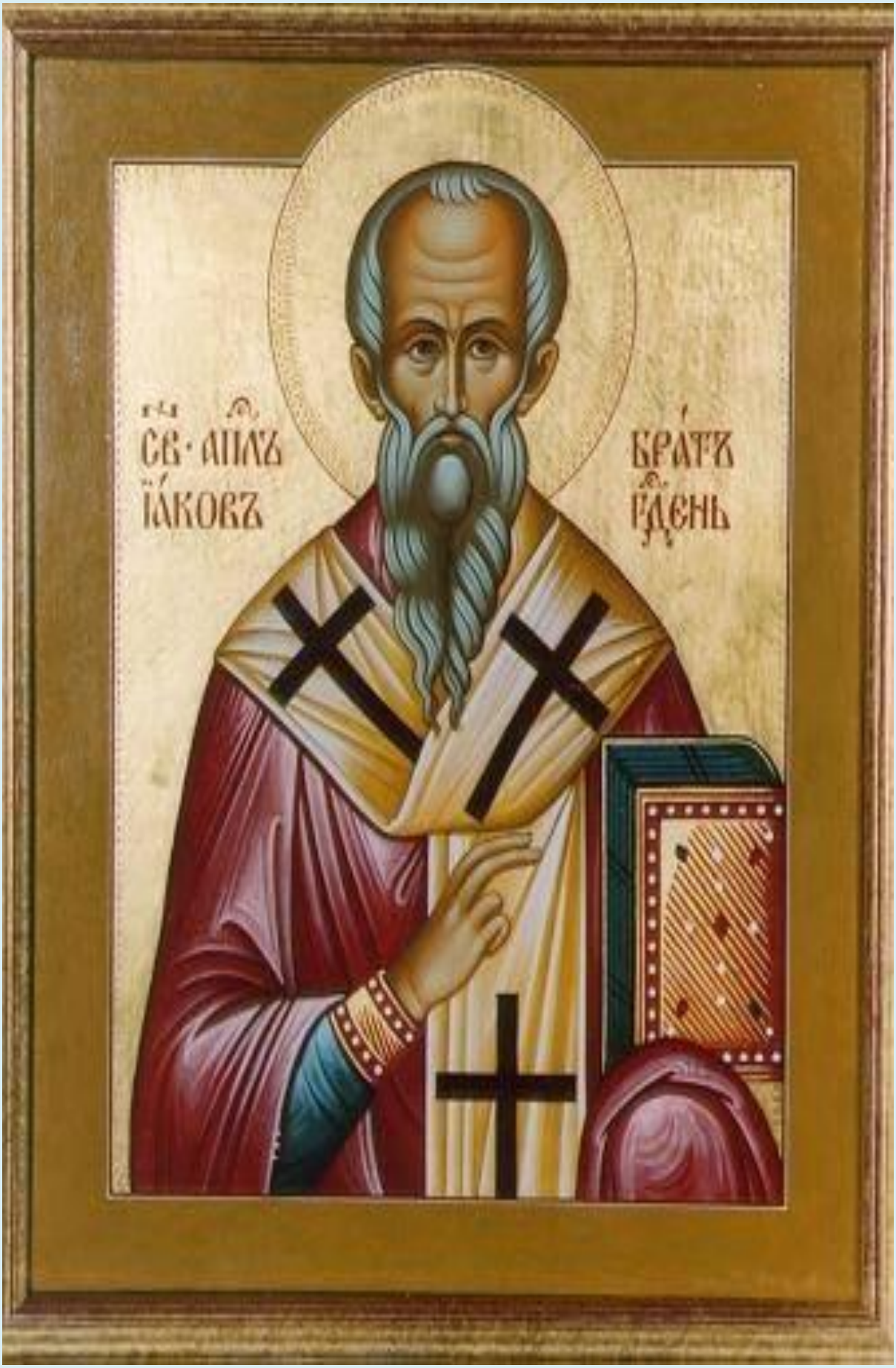
СВ · АПЛ
ІАКОВЪ
БРАТЪ
ГДНЬ

ΟΑ
ΙΑΚΩ
ΒΟϹ
ΟΑΔ
ΦΟΘΕ

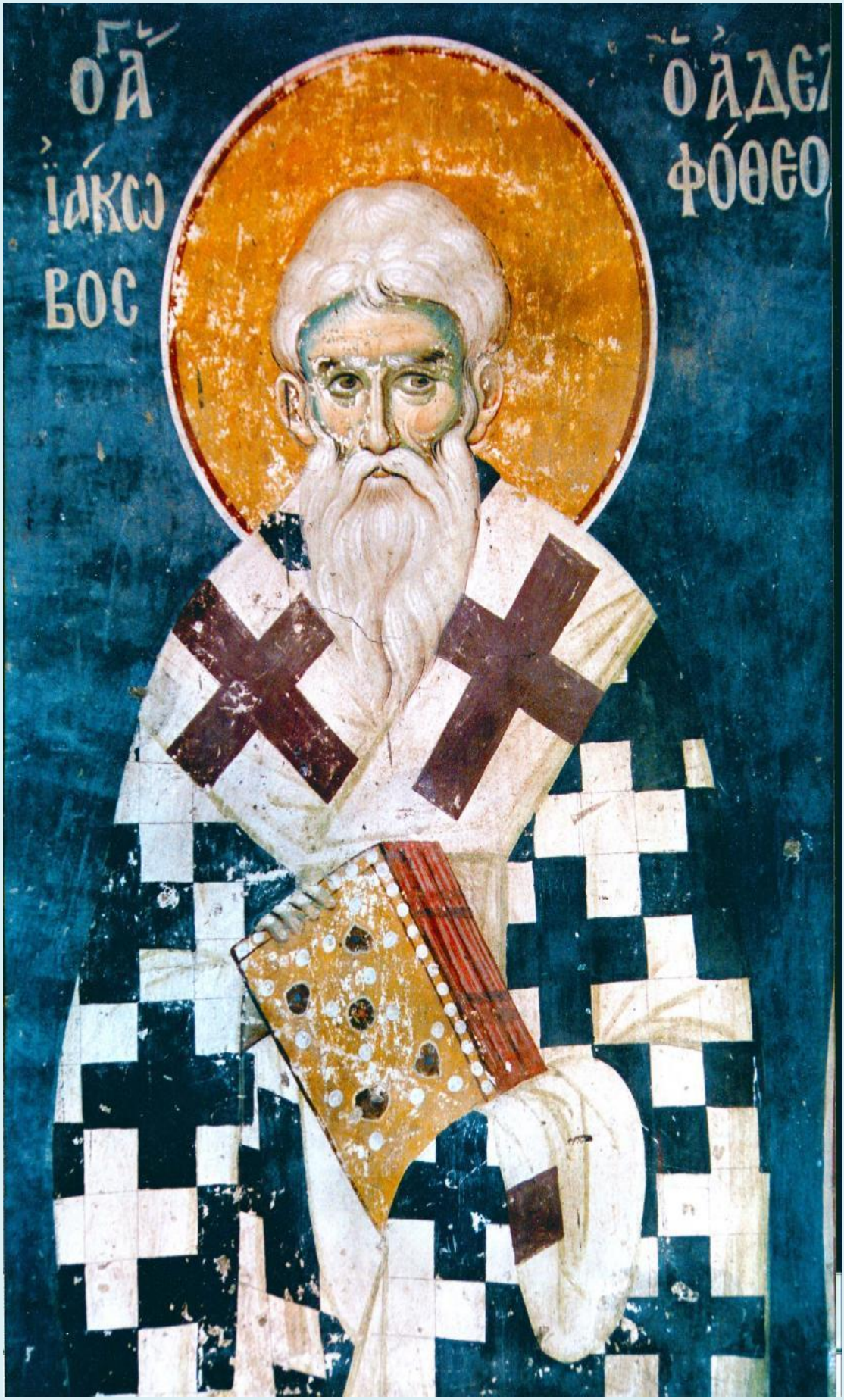
ΟΓΑ
ΙΑΚΩ
ΒΟΣ
Ο ΑΔΕΛ
ΦΟΘΕΟ

Γ΄
ΟΑ
ΙΑΚΟ
ΒΟ
Ε
ΟΑΔΕΛΦΟ
ΘΕΟΣ

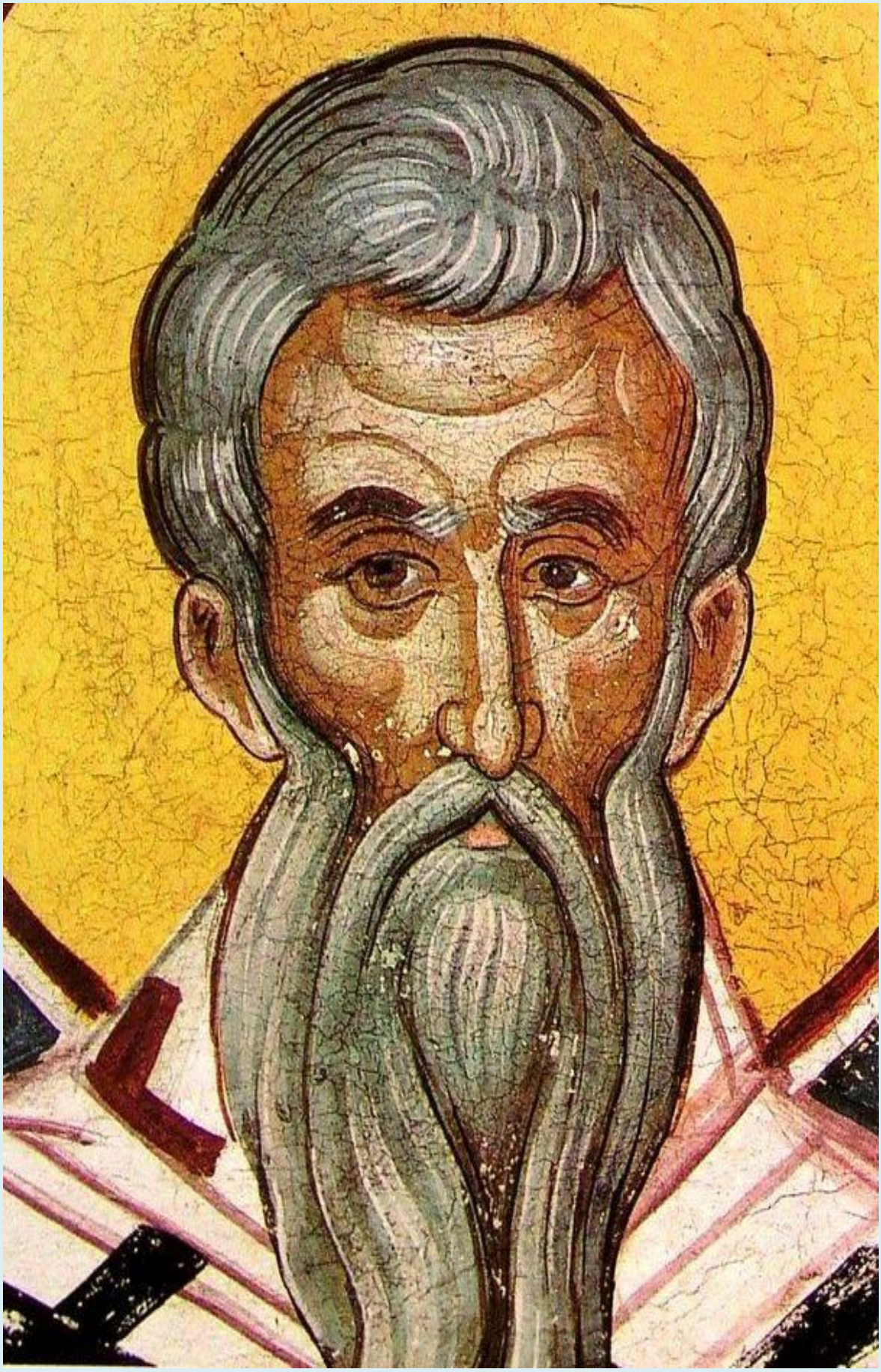

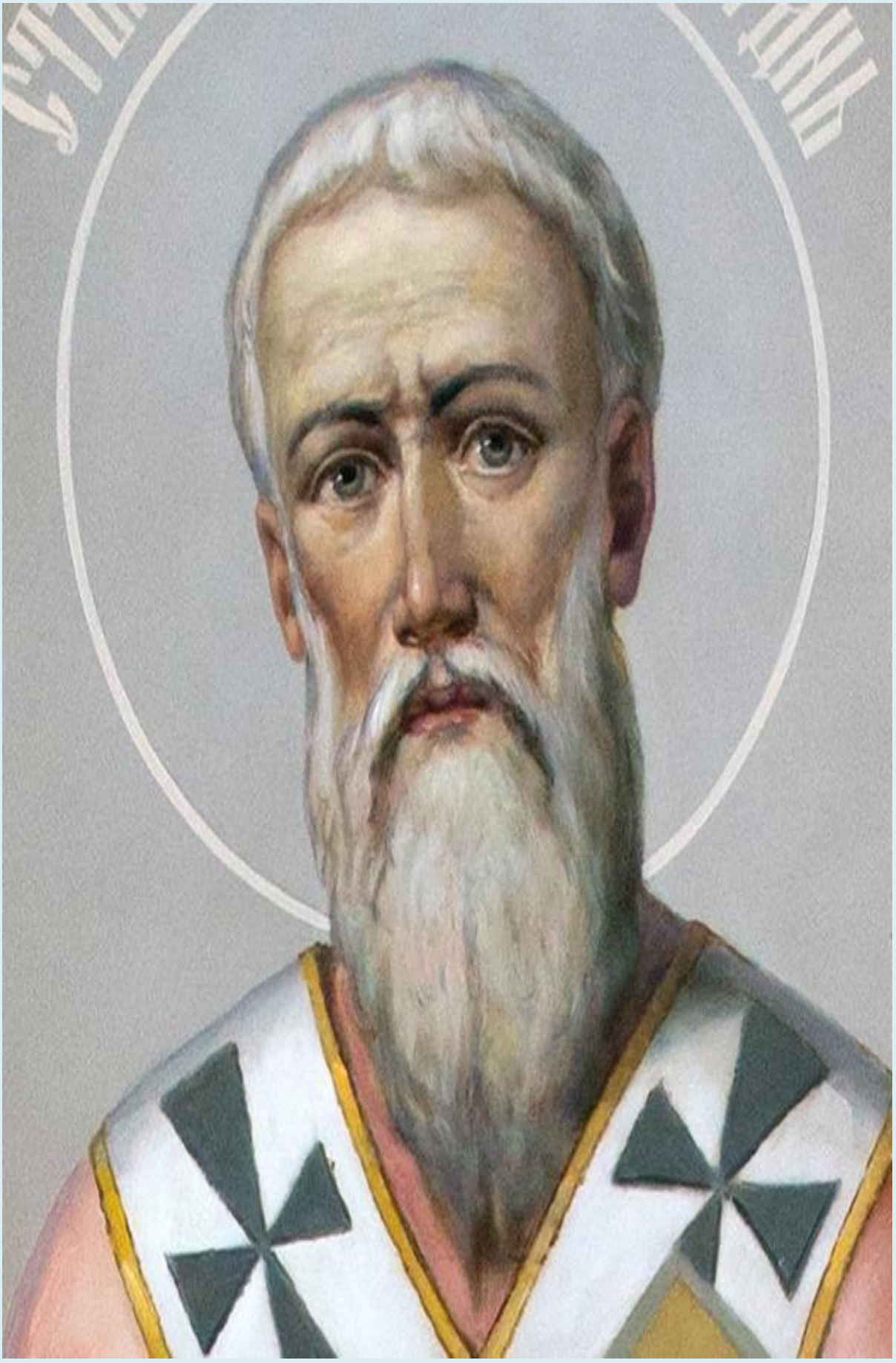

ΜΡ ΘΥ
Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ
ΙΕΡΕΡΧΗΣ
ΙΑΚΩΒΟΣ
ΘΕΟΣΚ ΠΕΤΣ
ΤΙΕΡΟΣΟ
ΠΥΜΩΝ-

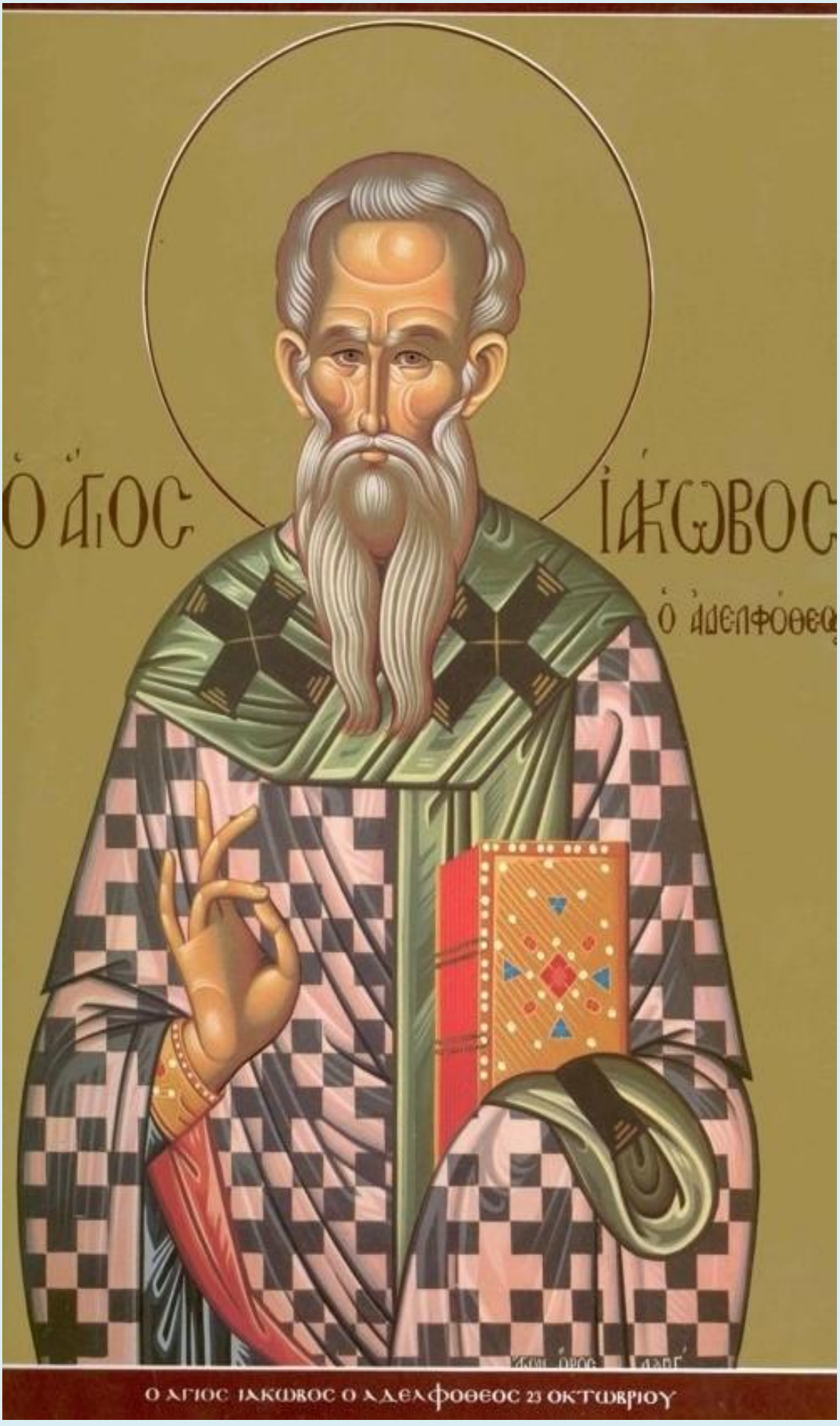
Ο ΑΓΙΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ
Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ
Ο ΑΓΙΟΣ ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ 23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

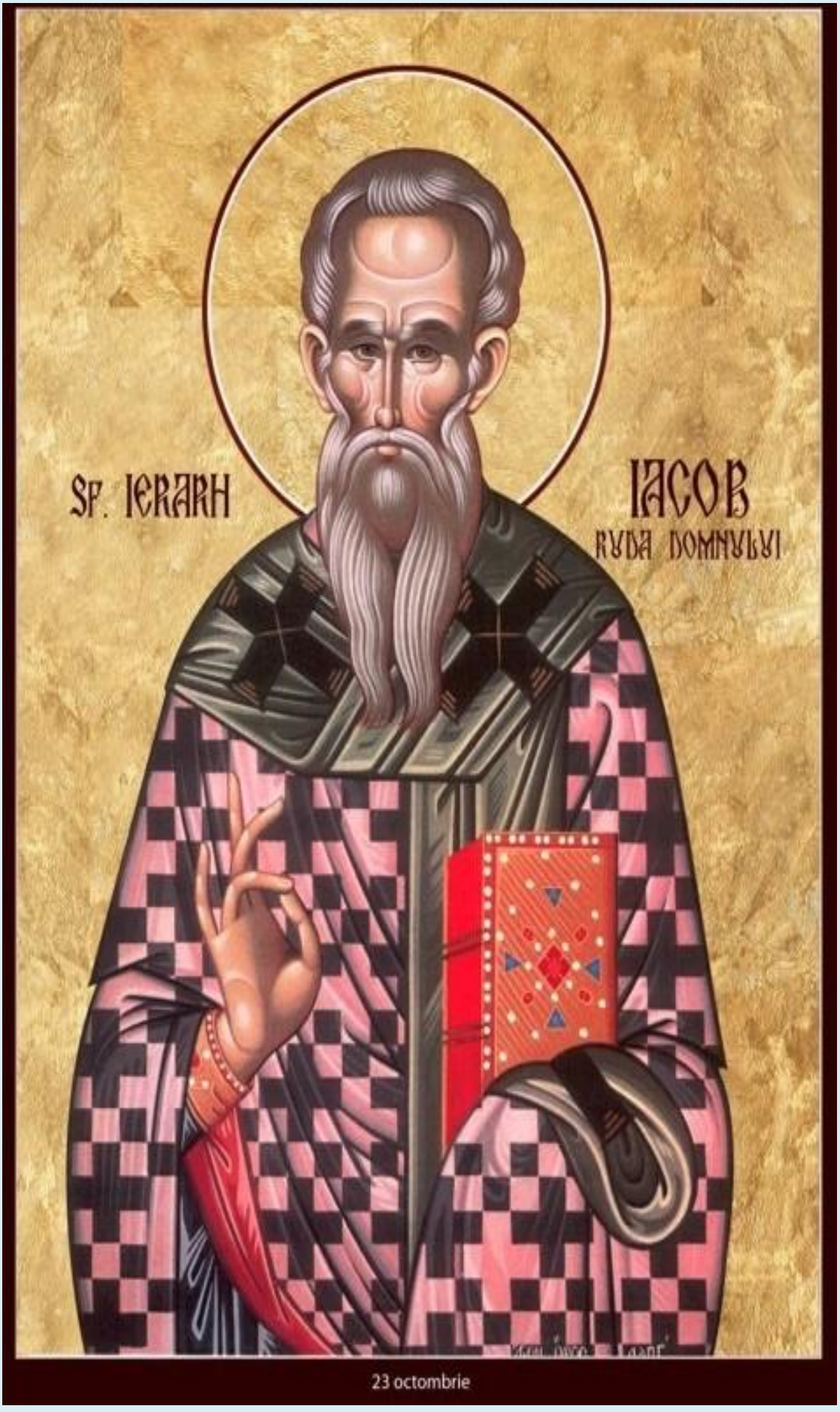

23 octombrie

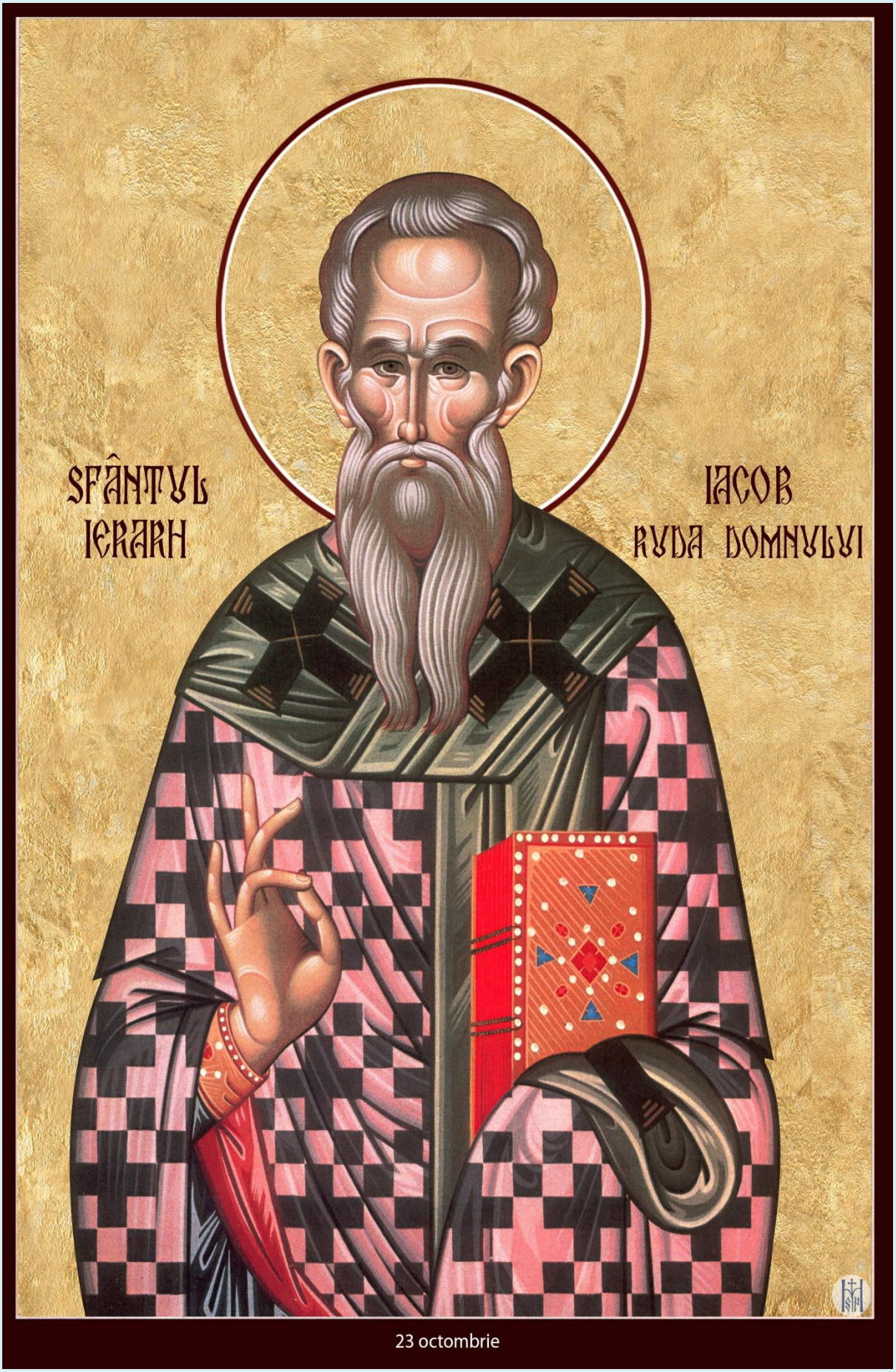

23 octombrie

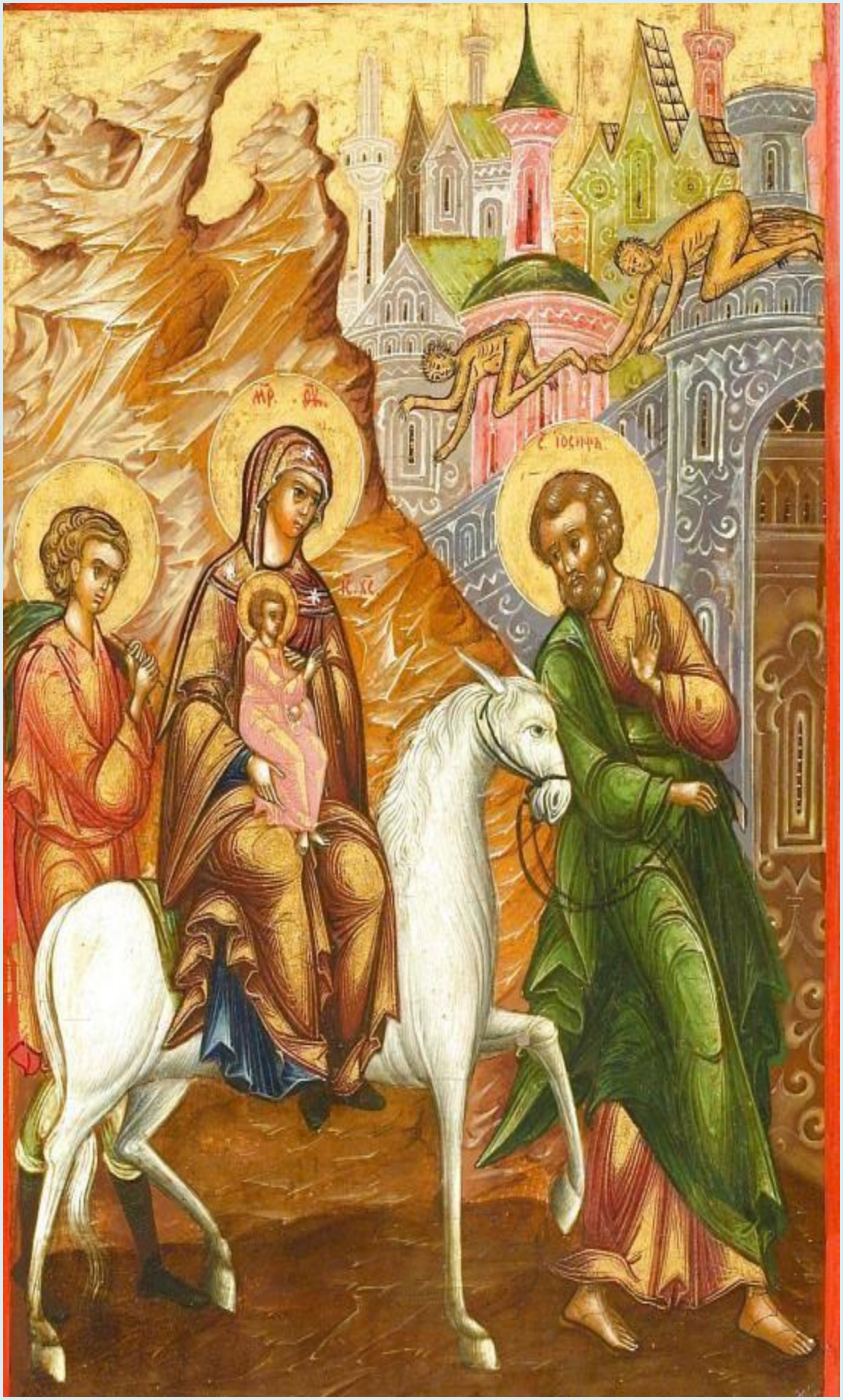

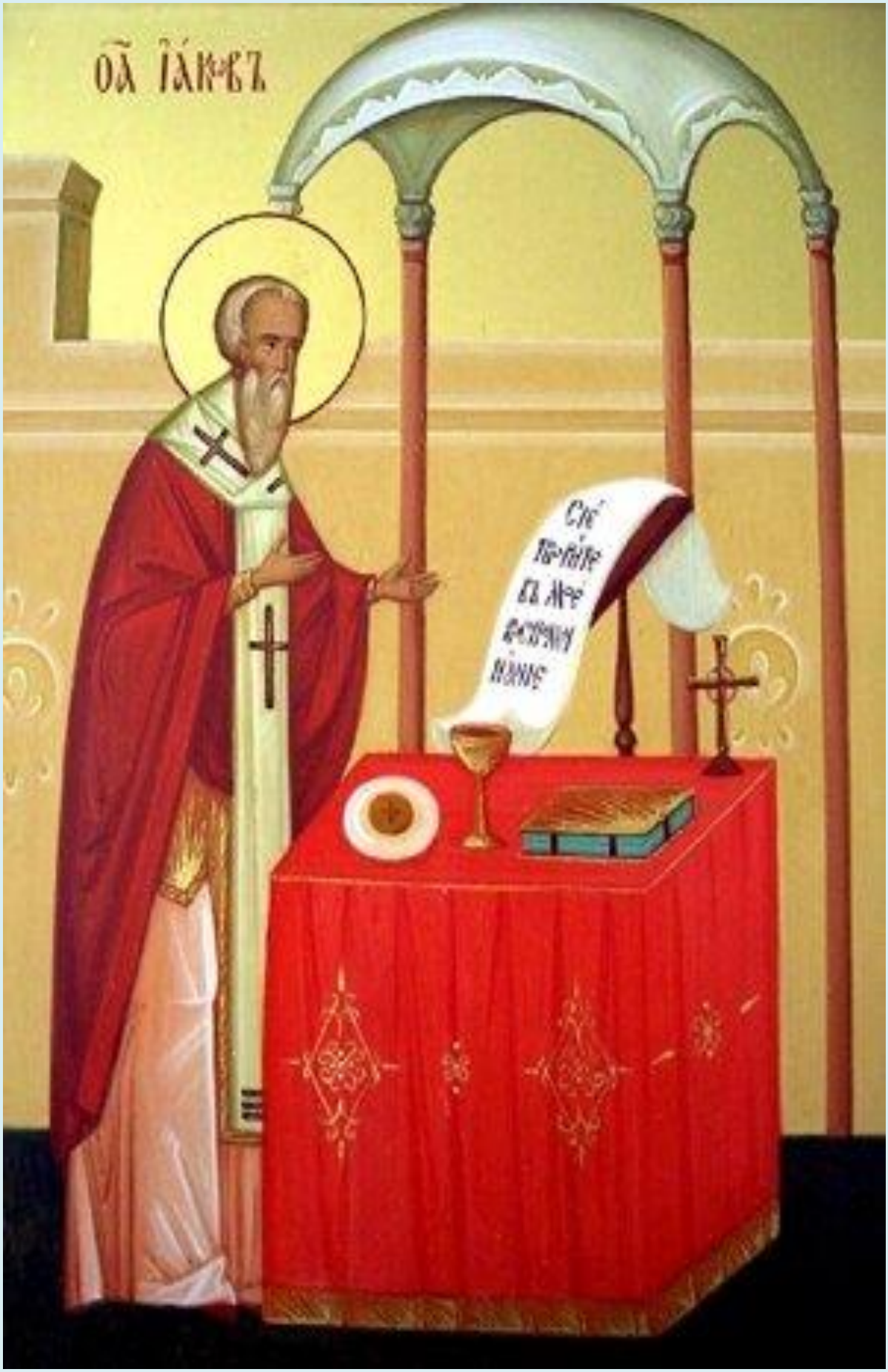
ОЂ ІАКѡВЪ

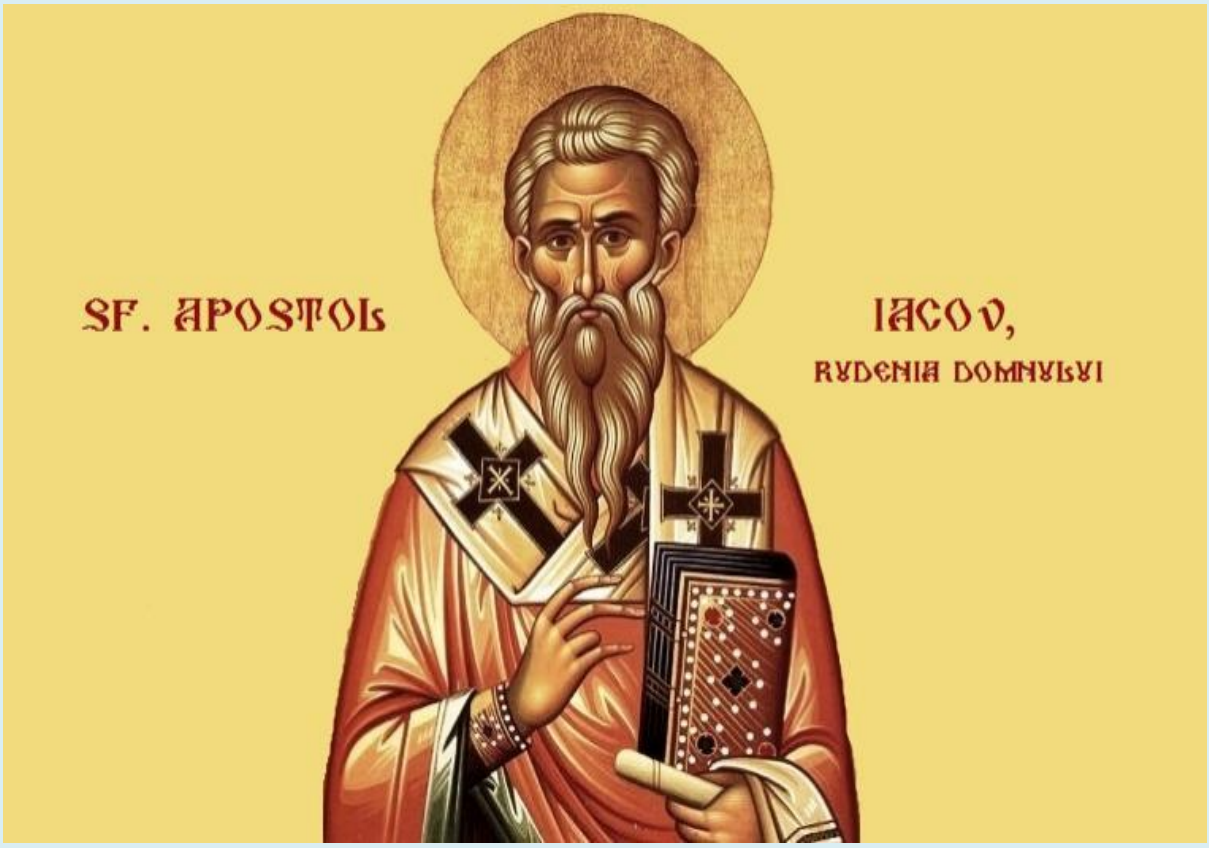

The martyrdon of Saint James, fresco, Monastery of Dionysiou, 1547, Holy Mountain Athos

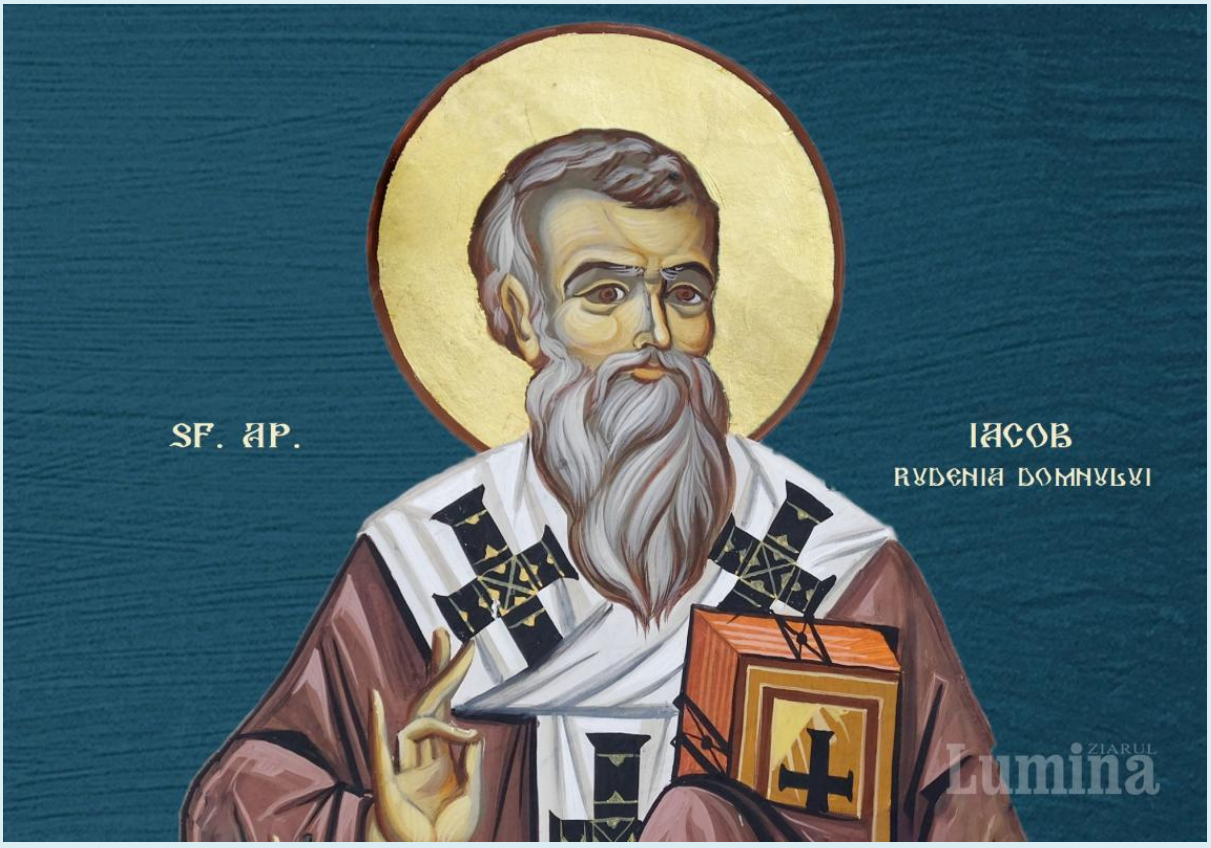
SF. AP.
IACOB
RVDENIA DOMNVLVI
ZIARUL
Lumina

BASILICA.RO

7 CITATE BIBLICE DIN EPISTOLA SF. AP. IACOV

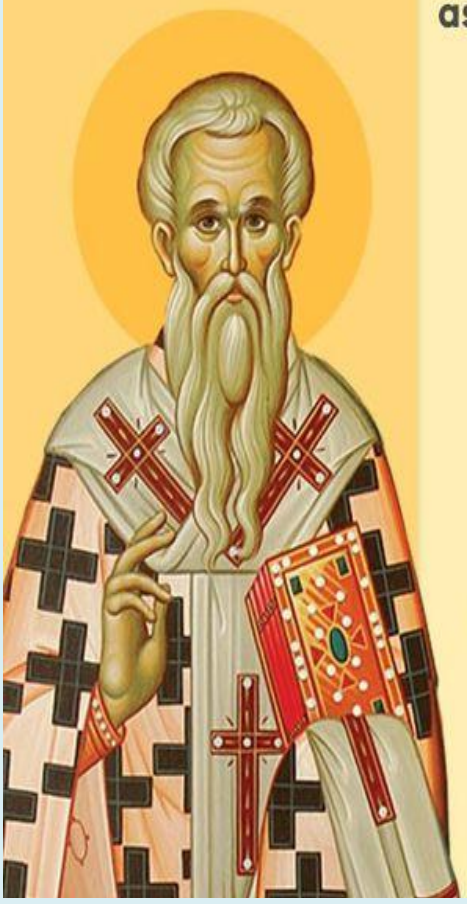

Fericit este bărbatul care rabdă ispita, căci lămurit făcându-se va lua cununa vieții, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce Îl iubesc pe El.

Iacov 1:12

Mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.

Iacov 1:20

Judecata este fără milă pentru cel care n-a făcut milă. Şi mila biruieşte în fața judecății.

Iacov 2:13

Precum trupul fără suflet mort este, astfel şi credința fără de fapte, moartă este.

Iacov 2:26

Aşa şi limba: mic mădular este, dar cu mari lucruri se făleşte! Iată puțin foc şi cât codru aprinde!

Iacov 3:5

Smeriți-vă înaintea Domnului şi El vă va înălța.

Iacov 4:10

Mărturisiți-vă deci unul altuia păcatele şi vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecați, că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului.

Iacov 5:16

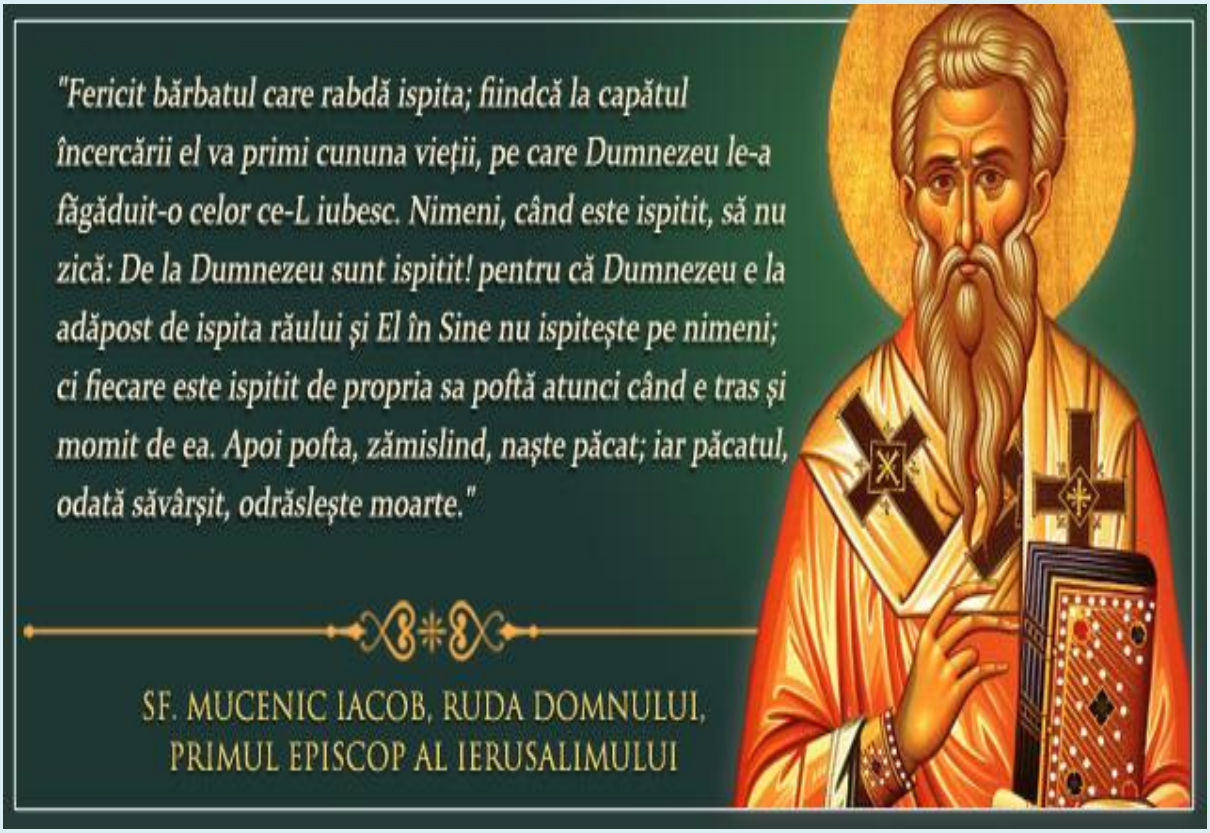

Troparul Sfântului Apostol Iacob, ruda Domnului

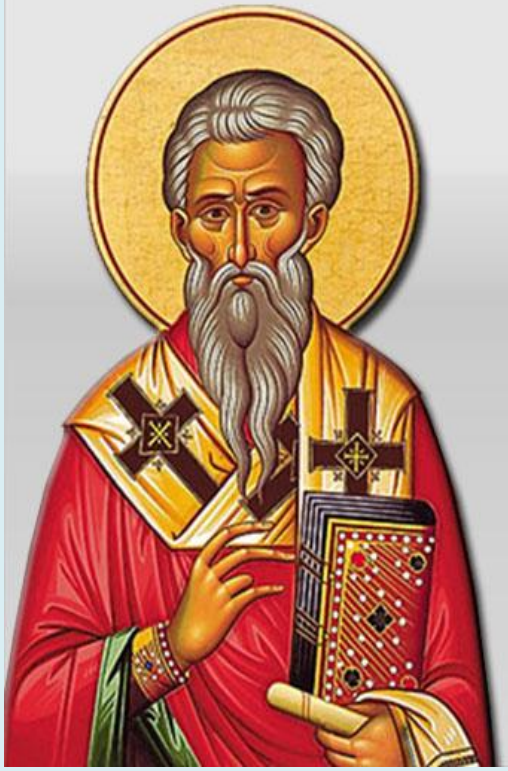

23 Octombrie - Glasul 2

Ca un ucenic al Domnului ai primit Evanghelia, drepte; ca un mucenic esti de neînduplecat; îndrăzneală ca un frate al lui Dumnezeu, a te ruga ca un ierarh. Roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuiască sufletele noastre.

Bucură-te, Sfinte apostol Iacob, ruda Domnului!